

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS

Kokouspuheenvuorojen litteraatti

Kokousaika: 23.05.2022 klo 18

Kokouspaikka: kaupungintalo, valtuustosali (Asematie 7, 01300 Vantaa) ja Teams.

Litteraattiin on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joista on käytetty puheenvuoro.

STADSFULLMÄKTIGES SAMMANTRÄDE

Transkribering

Mötestid: 23.05.2022 kl 18

Mötesplats: stadshuset, fullmäktigesalen (Stationsvägen 7, 01300 Vanda) och via Microsoft Teams.

I transkriberingen har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

Sisällysluettelo

3 § Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet.....	6
0:43:54.2 Valtuutettu Tanja Aidanjuuri	6
0:46:51.0 Valtuutettu Sari Multala	7
0:49:25.3 Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	8
0:51:52.5 Valtuutettu Janne Hartikainen	9
0:53:11.3 Valtuutettu Mika Niikko.....	9
0:57:25.0 Valtuutettu Eeva Tikkanen	11
0:59:15.4 Valtuutettu Hussein al-Tae	11
1:01:22.8 Valtuutettu Markku Weckman	12
1:04:03.9 Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	13
1:07:07.2 Valtuutettu Milad Dehghan	14
1:09:48.6 Valtuutettu Juha Järä	15
1:11:29.6 Valtuutettu Jari Sainio	16
1:13:08.5 Valtuutettu Kimmo Kiljunen	16
1:16:19.1 Valtuutettu Jouko Jääskeläinen	18
1:17:29.4 Valtuutettu Ulla Kaukola.....	18
1:20:13.8 Valtuutettu Anssi Aura.....	19
1:23:24.7 Valtuutettu Otso Kivimäki	20
1:024:25.9 Valtuutettu Tiina Tuomela	20
1:25:10.7 Valtuutettu Jussi Saramo	21
1:25:50.0 Valtuutettu Eve Rämö	21
1:27:27.9 Valtuutettu Mika Niikko.....	22
1:31:02.1 Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	23
1:33:12.5 Valtuutettu Markku Weckman	23
1:35:30.8 Valtuutettu Marjo Vacker.....	24

1:36:08.6	Valtuutettu Mira Pentilä	24
1:36:41.7	Valtuutettu Juha Järä	25
1:38:40.0	Valtuutettu Naima el-Issaoui	25
1:39:45.2	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	26
1:42:14.0	Valtuutettu Jari Jääskeläinen	27
1:43:11.2	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	27
1:43:51.8	Valtuutettu Reija Friman.....	27
4 §	Hyvinvointikatsaus 2021	28
1:50:05.1	Nuorisovaltuuston edustaja, puheenjohtaja Filip Godlewski	28
1:52:18.5	Valtuutettu Ulla Kaukola	29
1:54:55.8	Valtuutettu Tiina Tuomela	30
1:56:21.2	Valtuutettu Sari Multala	31
1:59:11.7	Valtuutettu Marjo Vacker	32
2:00:02.0	Valtuutettu Maarit Raja-Aho	32
2:02:13.8	Valtuutettu Tuomas Mutanen	33
2:03:19.9	Valtuutettu Mikko Wiilo	33
2:04:42.3	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	34
2:07:21.9	Valtuutettu Eeva Tikkanen	35
2:08:23.2	Valtuutettu Jussi Särkelä.....	35
2:11:23.0	Valtuutettu Hussein al-Tae	36
2:13:33.5	Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	37
2:16:10.8	Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä	38
2:17:21.5	Valtuutettu Eeva Tikkanen	38
2:19:14.1	Valtuutettu Hussein al-Tae	39
2:21:01.2	Valtuutettu Siri Ahokas	40
2:24:23.5	Valtuutettu Juha Järä	41
5 §	Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategian tavoitteiden loppuraportti	41

2:26:22.6	Valtuutettu Vaula Norrena.....	41
6 §	Vuoden 2021 arviointikertomus.....	42
2:31:26.7	Valtuutettu Tuire Kaimio.....	43
2:42:16.3	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	46
2:44:39.1	Valtuutettu Anu Hall	47
2:47:31.8	Valtuutettu Jouko Jääskeläinen	48
7 §	Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös.....	49
2:50:10.4	Valtuutettu Vaula Norrena.....	49
2:52:08.4	Valtuutettu Suvi Karhu	49
2:54:36.3	Valtuutettu Sari Multala.....	50
2:57:39.6	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	51
2:59:55.7	Valtuutettu Vaula Norrena.....	52
3:01:17.0	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	53
8 §	Asemakaavan muutos 002444 ja tonttijaon muutos, 63 Viertola / Neilikkapolku 12	54
3:05:24.6	Valtuutettu Tarja Eklund.....	54
3:07:52.4	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	55
3:10:30.5	Valtuutettu Markku Weckman	56
3:13:01.5	Valtuutettu Vaula Norrena.....	56
3:14:54.7	Valtuutettu Sari Multala	57
3:16:28.5	Valtuutettu Tarja Eklund.....	58
3:17:50.6	Valtuutettu Jari Sainio	58
3:19:31.9	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	59
3:22:04.7	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	60
3:23:01.6	Valtuutettu Anssi Aura.....	60
3:25:49.5	Valtuutettu Jussi Saramo	61
3:28:21.3	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	62

9 § Taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelu.....	62
3:31:04.3 Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	62
3:35:57.9 Valtuutettu Pirkko Letto.....	64
3:41:13.8 Valtuutettu Niilo Kärki.....	66
3:45:58.9 Valtuutettu Eve Rämö.....	67
3:51:03.2 Valtuutettu Funda Demiri.....	69
3:56:20.3 Valtuutettu Pirjo Luukkala.....	71
4:01:37.6 Valtuutettu Tiina Tuomela.....	73
4:07:15.8 Valtuutettu Nina Nummela.....	74
4:12:24.2 Valtuutettu Stefan Åstrand.....	76
4:16:38.0 Valtuutettu Milan Dehghan.....	77
4:19:10.9 Nuorisovaltuuston puheenjohtaja, Filip Godlewski.....	78
4:22:34.7 Valtuutettu Sirpa Kauppinen.....	79
4:25:56.3 Valtuutettu Tarja Eklund.....	80
4:28:55.2 Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	81
4:31:55.6 Valtuutettu Marjo Vacker.....	82
4:35:36.7 Valtuutettu Janne Hartikainen.....	83
4:37:49.5 Valtuutettu Ulla Kaukola.....	84
4:40:04.5 Valtuutettu Suvi Karhu.....	85
4:43:24.7 Valtuutettu Juha Järä.....	87
4:46:27.8 Valtuutettu Vaula Norrena.....	88
4:47:39.9 Valtuutettu Ranbir Sodhi.....	88
4:48:01.8 Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	88
4:49:09.7 Valtuutettu Juha Järä.....	89
4:50:43.8 Valtuutettu Suvi Karhu.....	89
4:52:03.9 Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	90
4:53:55.2 Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	90

4:55:36.1	Valtuutettu Jari Sainio	91
4:56:28.4	Valtuutettu Hussein al-Tae	91
4:57:14.0	Valtuutettu Jussi Saramo	91
4:58:29.7	Valtuutettu Kimmo Kiljunen	92
5:00:09.4	Valtuutettu Naima el-Issaoui	92
5:01:37.2	Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä	93
5:04:58.3	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	94
5:07:38.0	Valtuutettu Jouko Jääskeläinen	95
5:11:07.7	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	96
5:14:16.3	Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	97
5:16:48.6	Valtuutettu Eeva Tikkanen	98
5:20:04.8	Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	99
5:21:03.5	Valtuutettu Vaula Norrena.....	99
5:23:30.2	Valtuutettu Sirpa Kauppinen	100
5:26:26.2	Valtuutettu Hussein al-Tae	101
5:28:36.7	Valtuutettu Jussi Saramo	102
5:30:18.5	Valtuutettu Kai-Ari Lundell.....	103
5:31:46.7	Valtuutettu Juha Järä	103
5:32:50.1	Valtuutettu Ranbir Sodhi	104
5:33:20.0	Valtuutettu Eva Tawasoli.....	104

Litterointimerkinnot

sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

3 § Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet

0:43:54.2 Valtuutettu Tanja Aidanjuuri

Arvoisa puheenjohtaja.

Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettisistä periaatteista oleva esitys on herättänyt paljon keskustelua ja ihmetystä perussuomalaisten valtuustoryhmässä. Miksi esitys on tehty ja miksi se on tehty juuri nyt? Epäselväksi on myös jäänyt kenen tai keiden aloitteesta esitys on tehty. Käsityksemme on, että tarvetta näin yksityiskohtaiselle käytösohjeistukselle ei ole. Emme ole tunnistaneeet luottamushenkilötoiminnassa sellaisia asioita, joihin normaalitoimet, kuten puheenjohtajan puuttuminen tai valtuustovaliokunnan toimet eivät olisi riittäneet. Arvoisa puheenjohtaja, sosiaaliseen mediaan kuuluu värikäs haastava kirjoittelu. Kaikki ymmärtävät, että tylsään virkamiestekstiin ei kukaan välttämättä tartu. Me valtuutetut olemme aikuisia ihmisiä. Emme me enää kaipaa peruskoulun tapaisia yksityiskohtaisia järjestyssääntöjä. Mitä yksityiskohtaisempi ohjeisto on, sitä vaikeampaa niiden tulkitsemisesta tulee. Arvoisa puheenjohtaja, olen aikaisemminkin tässä salissa tuonut esille, suoraa puhetta ei ole syytä pelätä. Perussuomalaiset arvostavat sananvapautta demokraattisen yhteiskunnan tärkeänä arvona, mutta valtaa ei pidä tavoitella vaikenemalla, vaientamalla eikä totuutta muuntelemalla. Suorapuheinen eri näkökulmista keskusteleminen edistää toisten ihmisten ymmärtämistä, se edistää myös poliittisen järjestelmän toimivuutta. Perussuomalaiset ei pelästy erimielisyyttä. Sananvapauden täysimääräinen kunnioittaminen ja avoin yhteiskunnallinen keskustelu kuuluvat jokaiseen kehittyneeseen ja arvokkaaseen

yhteiskuntaan. Voin todeta, että Vantaa-Keravan aluevaltuustokaan ei katsonut tarpeelliseksi koota yksityiskohtaista käyttäytymisohjeen listaa, vaikka ensimmäinen aluevaltuuston kokous oli enemmänkin kuin värikäs. Arvoisa puheenjohtaja, esitämme, että riittää, että Vantaalla luottamushenkilötoiminnassa noudatetaan Suomen lakia ja hyviä tapoja. Kanssakäynti perustuu toistemme arvostukseen ja yhteiseen tavoitteeseemme asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä.

Kiitos.

0:46:51.0 Valtuutettu Sari Multala

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät kanssavaltuutetut.

Todella puheenjohtaja kävi tässä lävitse sen, et mikä näiden sääntöjen taustalla on. Valtuustovalioikunnassa on eri ryhmien toiveesta öö esitetty pyyntö, että virkamiehistö valmistelisi yhdessä valtuustoryhmien kanssa tämän tyyppiset eettiset periaatteet ja ne sitten jokainen valtuutettu osaltaan ja ryhmät yhdessä hyväksyisivät. Ja näin on menetelty. Ja ehkä sen vielä haluan tässä avata, että kaupunginhallituksessa asia jätettiin kaksi kertaa pöydälle. Sen vuoksi ajattelimme ja tarjosimme ikään kuin sitä mahdollisuutta perussuomalaisen ryhmälle, että olisitte esittäneet sellaisia muutoksia, jotka teitä näissä säännöissä häiritsivät ja joita ikään kuin ehkä joitain yksityiskohtia karsimalla olisimme voineet löytää sellaiset eettiset periaatteet, jotka käytännössä siis kaikki tulevat kyllä laista, mutta niitä on tässä ikään kuin täsmennetty kertomaan kaikille meille ikään kuin, että sitoudumme näihin periaatteisiin yhteisesti. Ja tämmöistä lopputulosta valitettavasti emme saavuttaneet, mikä on harmillista. Tällä ei ole tarkoitus suot- suitsia millään tavalla sitä suoraa puhetta mitä Vantaalla on aina harrastettu niin sosiaalisessa mediassa kuin täällä valtuuston kokouksissa. Sen sijaan jopa ajattelisin niin, että tällä annetaan puheenjohtajille paitsi selkänöjaa niin osaltaan myös rajataan sitä toimivaltaa, joka puheenjohtajalla muuten on aika rajoittamaton tää perustuen kuntalakiin. Eli kur- herra puheenjohtajilla on vahva valta ja tässä annetaan ikään kuin selkeät ohjeet siihen, et minkä tyyppinen käytös ei ole sallittua ja milloin puheenjohtajan tulee siihen puuttua. Ja mitä sitten tapahtuu, jos se ei riitä, mihin se asia viedään keskusteltavaksi. Ja ehkä vielä taustasta sen verran, että itse ajattelen, et meillä Vantaalla on yhteistyö sujunut kaikkien ryhmien kanssa eri- erinomaisen hyvin, keskustelu on vilkasta, mutta

asiallista. Sen sijaan välillä on tapahtunut ylilyöntejä, ei ehkä meidän, mut toistemme välillä. Mutta esimerkiksi viime kaudella jotkut keskustelut olivat sellaisia, että niissä voi, voi sanoa, että virkamiehiä kohdeltiin täysin epäreilusti. Ja tällä ikään kuin siihenkin myös voidaan puuttua. Ketään tässä kaupungissa virkatehtäviään virkavastuulla hoit- hoitavaa ei saa kohdella epäasiallisesti myöskään, kuten ei myöskään toisiamme. Ja toivon, että tätä hyvää yhteistyöhenkeä voidaan jatkaa ja hyväksyä nämä eettiset periaatteet yhteisesti.

0:49:25.3 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun kysyttiin tavallaan, että mistä tää on lähtenyt niinku liikkeelle, niin kesäkuussa vuosi sitten kun neuvoteltiin kaikkien valtuustoryhmien kanssa valtuustosopimuksesta, niin me pysähdyimme kaikki ryhmät yhdessä niin kun miettimään, että mitkä on sellasia asioita, jotka yhdistävät meitä. Eli kirjataan kaikki ne asiat ja tavoitteet, jotka yhdistää meitä ja luodaan siitä valtuustosopimus, joka sitten ohjaa koko tän valtuuston työskentelyä. Ja yksi niistä oli, oli valtuuston hyvä yhteistyö. Eli me yhdessä todettiin, että valtuuston hyvä yhteistyö on niin arvokas asia, et me halutaan pitää siitä kiinni. Se kirjattiin meidän valtuustosopimukseen ja sit myöhemmin syksyllä tuli keskustelua siitä, että ehkä meillä ois myös hyvä olla prosessit olemassa sitä varten, että jos meistä 67:stä joku ei pysty siihen hyvään yhteistyöhön. Eli kyllähän meillä maassakin on lakeja, mut sitä varten meillä on myös poliiseja, joita täälläkin on nykyisiä, entisiä paikalla huolehtimassa, että jos kaikki ei sitten olekaan tavallaan, meekään, toimikkaan niitten yhteisten lakien kautta, niin meillä myöskin on sitten sisäisesti semmosia toimintatapoja millä me voidaan ottaa käsittelyyn tietyn tyyppistä epäasiallista käyttäytymistä. Sinänsä harmittaa, että me ei saatu näistä yhteisiä periaatteita. Alleviivaan sitä, että et monessa vaiheessa perussuomalaisille tarjottiin kyllä kättä ja itsekin käytin yhden viikonlopun jumpatessani sellasta pohjaa missä ois ollu jäljellä enää tämä vaan, sanotaanko, et kaikki ylimääräinen ois karsittu ja ois ollu se kova ydin sisällä, et siihen ois saatu myöskin perussuomalaiset mukaan. Mutta valitettavasti se ei tällä kertaa niinku onnistunu. Ainut mikä niinku itseeni tässä vaiheessa lohduttaa on kuitenkin, että kun kuulin tota Aidanjuuren puheenvuoron niin niin vaikka tämä, tämä nyt ohjeistus koetaan jollain tavalla niinku ongelmallisena niin kuitenkin olin aistivani sen, että perussuomalaistenkin riveistä tämän vaikei tätä te tulette tänään esitt- ette tule olemaan tämän eettisen ohjeistuksen takana niin

ymmärsin kuitenkin, ettette myös ole näitä periaatteita vastaan. Ja se on ehkä semmonen pieni positiivinen asia tässä kokonaisuudessa.

0:51:52.5 Valtuutettu Janne Hartikainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Mielestäni sekä kaupunginvaltuustossa että muissa toimielimissä keskustelut ovat sujuneet hyvässä hengessä ja muita kunnioittaen. Mielestäni eettisille säännöille ei ole minkäänlaista tarvetta vaan hyvien käytöstopojen ja lain noudattamisen tulee riittää. Vantaalla on paljon ihan oikeitakin ongelmia. Meidän ei tulisi käyttää rajallisia virkamiesresursseja dokumenttien laatimiseen, joista ei ole käytännön työlle minkäänlaista hyötyä. Kärkäs sanailu ja pienimuotoinen piikittely kuuluu politiikan tekemiseen ja tällaisen sananvaihdon seuraaminen on parhaimmillaan erittäin viihdyttävää. Esimerkkinä mainittakoon erään valtuutetun ääneen suorittama pohdiskelu siitä, etteivätkö perussuomalaiset olisi lukumiehiä. Saatan olla tylsämielinen diplomi-insinööri, mutta tämä herätti ainakin minussa suurta hilpeyttä. Värikäs tapa tehdä politiikkaa edistää myös vantaalaisten kiinnostusta kuntapolitiikkaa kohtaan mikä edesauttaa demokratian toteutumista. Nykyaikaa leimaa yleisesti turhasta loukkaantuminen ja loputtomat säännöt. Asioista pitää voida puhua niiden oikeilla nimillä. Näytetään me Vantaan valtuustossa esimerkkiä eikä lähdetä turhan sääntelyn tielle.

Kiitos.

0:53:11.3 Valtuutettu Mika Niikko

Arvoisa puheenjohtaja.

Toki tässä on kommentti paikallaan, koska itse istun myös kaupunginhallituksessa ja olin osana myös vastustamassa tätä eettisten periaatteitten paperia ja perustelen sen nyt tässä lyhkäisesti. Lähtökohtaisesti on ihan selvää, et epäasiallinen käytös ei kuulu mielestäni poliittiseen toimintaan ja keskustelukulttuuriin. Mielestäni poliitikko, joka ei osaa käyttäytyä ilman tämmöistä paineohjeita niin on jo sinänsä vähän väärillä raiteilla, koska on totta, että monella on tapana hakea irtopisteitä toisia voimakkaasti vähättelemällä tai jopa nimittelemällä. Tämä on, tämä on tosiasia politiikan politiikassa kaikkien nähtävissä. Mutta, mutta sitten kun me

tehdään tämmöinen listaus, jossa me ruvetaan niin kun erikseen pohtimaan mitkä erityisesti on sellaisia vältettäviä asioita, niin me mennään mielestäni hiukan harhaan ja, ja tavallaan polulle, jossa ei lopullista totuutta löydy. Ja esimerkkinä tästä listasta nyt nostan, vaikka nämä viisi ensimmäistä epäasiallisen käytöksen erityisesti olevaa piirrettä. Niin tota jokainen voi lukee, lukee tästä, että, että tota nämä kaikki viisi on sellaisia, jotka on tulkittavissa epäasiallisen käytöksen kuulijan mukaan tai henkilöstä, joka tämmöistä puhetta joutuu arvioimaan omalta kohdaltaan. Täällä mainitaan esimerkiksi loukkaavan, loukkaavien kommenttien esittäminen on kielletty. No, kyllä me politiikassa tiedetään, että voi loukkaantua oikeastaan ihan mistä tahansa tänä päivänä. Nyt pitäis olla hirveän varovainen mikä se loukkaava kommentti on, ettei mee rajan yli, koska me emme tunne toisiamme ja emme tiedä loukkaantuuko hän tästä vai ei loukkaannu. Ja, ja tää niinku mielestäni on jo semmonen niinku ihan turha tämmönen listaustapa. Täällä on toisten mielipiteiden ohittaminen ja huomiottomuus, tää on politiikassa hyvin yleistä, tämä on valtuustossa ja kaikessa päätöksenteossa lautakuntatyössä isot ryhmät jyrää pienet ryhmät monesti kaikki, jotka vähän pienis ryhmässä tietää, et tää on ihan arkipäivää politiikassa. Kyllä ne vaan jyrää ja ei kuuntele mielipiteitä ja vähätellään ja, ja tämmöistä tapahtuu koko ajan. Ja, ja kyllä se joskus tuntuu pahalta varmasti niistä henkilöistä, jotka tähän joutuvat. Sitten täällä on perättömien syytösten ja juorujen levittäminen kolmantena. No, tämä on sana sanaa vastaan mitä joku jotakin on tehnyt tai tarkoittanut. Ja neljäntenä on vähättely ja nimittely, tästä jo mainitsin ja viidentenä mustamaalaaminen ja maalittaminen. Ja tää maalittaminen erityisesti on vaikeasti niinku havaittavissa, jos ei politiikolla itsellään ole sellaista ymmärtämistä, että hän voi puhua vaikeistakin asioista mainiten henkilön nimellä ja se ei ole maalittamista. Ja tämä maalittamiskeskustelu on varsinkin valtakunnan politiikassa ollut aikanaan paljonkin esillä ja lopputulema havaintoni mukaan kuitenkin ollut se, ettei siitä yhteistä totuutta kosk- koskaan löytynyt isossakaan talossa. Ja tällä haluan vaan sanoa sen, että me uskomme aikuisten oikeasti, että tässäkin valtuustossa jokainen meistä osaa käyttäytyä toisia kunnioittaen, retoriikkaa käyttäen taitavasti. Eikä tällaista erillistä ohjelistausta tarvitse kenenkään niinku ikään kuin siinä mielessä ottaa erilliseksi työkaluksi. Tämä vain korostaa tätä asiaa. Ja tämä ei vielä lopuksi, sanon puheenjohtaja, sen että tämä ei ole kyllä perussuomalaisista pois tämä lista viime kädessä. Koska meillä ei ole ymmärtääkseni tällaista tahtotilaa, että me kukaan meidän ryhmässä näin käyttäytys. Vaan pikemminkin vaalien alla olen havainnut sen, että joissain muissa ryhmässä on

ne henkilöt, jotka hyvinkin voimakkaasti käyttävät kieltä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Ja toivonkin nyt sitten, että kun tämän hyväksytte, niin myös noudatatte tätä listausta hyvin tarkasti.

Kiitos.

0:57:25.0 Valtuutettu Eeva Tikkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvoisat valtuutetut.

Keskustan valtuustoryhmä on käynyt läpi nämä eettiset pelisäännöt ja lämpimästi kannatamme näiden periaatteiden käyttöönottoa. Eettisten periaatteiden luominen on itsestään selvää nykypäivän työyhteisöissä. Opettajana olen saanut elää todeksi sitä, että oppilaiden kanssa käydään läpi hyvää käyttäytymistä, toisten huomioonottamista. Työyhteisöissä kun valmennan nykypäivänä niin ihan kärkeemoja on tällaisen hyvän yhdessä tekemisen vahvistaminen, luottamuksen rakentaminen. Uutena luottamushenkilönä olen ollut havaitsevinani, että on vielä yksi area yhteiskunnassamme, jossa välttämättä nämä pelisäännöt eivät pädekään. Eli ajattelen, että on todella hienoa, että me tällaiset pelisäännöt hyväksytään, että me halutaan olla vahvistamassa arvostavaa muita kunnioittavaa vuorovaikutusta, jossa annetaan demokraattisesti kaikille oikeus tuoda omia näkemyksiä esille. Ja aattelen, että tämä keskustelu ei missään nimessä koske ketään yksittäistä poliittista ryhmittymää vaan meitä jokaista. Me kaikki tunnistamme sen, että miten me kohtaamme täällä toinen toisiamme valtuustossa ja lautakunnissa. Ja varmasti niinku tässä riittää työmaata meille kaikille. Ajattelen niin, että nämä eettiset periaatteet elävät ja toteutuvat vasta sitten kun näitä käydään erilaisissa luottamuselimissä yhdessä läpi ja aika ajoin tarkastellaan, että miten olemme tässä onnistuneet.

0:59:15.4 Valtuutettu Hussein al-Tae

Arvoisa puheenjohtaja.

Vantaa on, on hieno kaupunki ja, ja se on hyvin muuttovoittoinen. Tänne tulee paljon ihmisiä eri, eri paikkakunnista. Ja, ja moni, moni viihtyy todella, todella omas omalla uudella paikkakunnallaan. Tääl on hienoja kouluja ja, ja tuota hienoja palveluita ja Vantaa jatkuvasti kehittää itseään. Ja minusta on mahtavaa, että me vantaalaiset valtuutetut näytämme koko ajan esimerkkiä ja, ja olemme kutsuva kunta

erilaisille ihmisille siitä, että miten valtuustossa ja muissa elimissä pidetään huolta siitä, että, että kunnioitus, arvostus toisia ihmisiä kohtaan on näkyvää. Näissä eettisissä periaatteissahan on kyse eräänlaisesta sopimuksesta ja sopimusmaailmassa tiedetään todeksi se, että sopimukseen ja pykäliin ei oikeastaan tarvitse palata, kun asiat on hyvin, kun kaikki toimii normaalisti, silloin ei siihen tarvitse mennä. Mutta on olemassa myös siksi, että, että me tiedämme, että poliittinen keskustelu voi olla hyvin värikästä, ja se saakin olla. Mut siinä kohtaa, kun poliittinen keskustelu muuttuu sellaiseksi, että joitain virkamiehiä, opettajia, mitä tahansa muuta Vantaalla työskentelevää henkilöä, nämä ihmiset kokevat, että heitä maalitetaan, heitä mustamaalataan, niin se on se raja, johon tavallaan tällä yritetään vetää. Siinä tapauksessa me poliitikot kyllä kestämmme kaiken ja tiedän, että erilaiset poliittiset puolueet kyllä kestävät ihan mitä vain yksittäisinä henkilöinä ja liikkeinä. Mutta meidän tehtävämme on kuitenkin valtuutettuina pitää huolta siitä, et Vantaa on vetovoimainen ja pitovoimainen kaupunki. Ja pitovoimaa myös siksi, että kaikki virkamiehet, kaikki Vantaan työntekijät, yksityissektorilla toimivat henkilöt kokevat Vantaan omakseen ja kokevat arvostusta tässä kaupungissa. Ja minusta nämä eettiset periaatteet alleviivaa tätä ja kuvastaa Vantaata eteenpäin katsovasti.

1:01:22.8 Valtuutettu Markku Weckman

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Olen parikymmentä runsaat 20 vuotta nyt tässä, tässä salissa ja muualla salissa on välillä oltu evakossakin. Näissä puitteissa mulla ei oo koskaan ollu ongelmia, että mua olis joku loukannu enkä ole kokenut, että mä olisin jotain loukannut enkä ole kuullu, että näissä piireissä juuri tämäntyyppisiä säännöksiä kaivattaisiin tästä johtuen. Jos ei tuota se jo kotikasvatuksen taustoin ole niinku iskostunut tämä, miten yhteiskunnassa tulee käyttäytyä tar- kunnioittaa lähimmäisiään ja muita ihmisiä niin kyllä silloin tämmösillä eettisillä ohjeilla niin mikään. Mikä täs on sanktio? Erotetaanko valtuustosta vai pannaanko jäähyllä vai nurkkaan niinku kansakouluajoilta muistelen toimitun? Niin mä en oikein ymmärrä missä tässä on kysymys. Ollaanks me niin hulttioksi heittäytytty. Niin kun tuossa valtuutettu Aidanjuuri totesi niin tuota, ei me tämmösillä säännöksillä, sovitaan yhdessä ja pidetään siitä kiinni mitä on sovittu, ei loukata toisia. Tämmöinen pieni huutelu ja, ja irviminen se kuuluu politiikkaan ei sillä eikä sitä tarvitsekaan siinä mielessä lähteä niin kun karsimaan, se kuuluu elämään. Me emme kaipaa mitään toverituomioistuimia, niistä

on tosi ikäviä kokemuksia. Minkä taakan te otatte itsellenne, kun näitä ryhdytte sitten puimaan tuolla käytännön tasolla. Meillä on ollut hyviä puheenjohtajia valtuustossa ja on edelleen. He pystyvät kyllä pitämään tämän joukon kurissa, meillä on jokaisella ryhmällä ryhmäpuheenjohtaja. Kyllä se siellä ryhmässä pitää käydä läpi nää säännöt ja ilman mitään kirjauksia opettaa, jos ryhmässä on tämmöisiä liuk- niin kun ylilyöntejä niin. Ryhmän johtajalla on vastuu huolehtia siitä, että ryhmä käyttäytyy niin kun on sovittu. Ja sitten kun nämä eettiset ohjeet tulee voimaan niin mihin, mihin niillä oikein pyritään, mä en oikein ymmärrä. Ollaan ihmisiä toisillemme, oon jostain kuullu tämmösen.

Kiitoksia.

1:04:03.9 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kyllä nyt valtuutettu kokenut, kokenut valtuutettu Weckman piti sellaisen puheen, että meinasi itku tulla. Siis ihmisyydestähän tässä on kyse. Mut me ei me kumminkaan ole peruskoulun alakoulussa, missä käyttäytymisiä ja käyttäytymissäantöjä ruoditaan aasta ööhön. Käsittäakseni me ollaan aikuisia ihmisiä, eikö niin. Siis pitäiskö meidänki, keski-ikä tässä kahdella on 70 about. Niin, en mä oikein halua, että mua ruvetas ohjeistaa ranskalaisin viivoin, miten mä käyttäydyn, se on siis erittäin noloa, jos me ruvetaan sellaista tekemään. Mua hävettää, jos me laitetaan toi julkisuuteen tuo lista. Sehän on, me asetamme ja teemme itse epäluottamuslauseen. Joka laittaa julkisuuteen, johan meidän äänestäjät ihmettelee, mikäs pelle se Lundell oikein on, kun sitä pitää ohjastaa ranskalaisin viivoin. Iso mies. Ja tuota siinä mieles mä oon samaa mieltä. Tossa heti kärkeen valtuutettu Aidanjuuri, valtuutettu Niikko, valtuutettu Multala, valtuutettu Rokkanen, sit mä juttelin puheenjohtajan kanssa seminaarissa ihan minuutin niin koettiin, ettei tässä ollu mitään ongelmaa. Eli pitääkö meidän nyt kehittää ne ongelmat. Tuota kyllä me ollaan sitä mieltä, että erillisiä käyttäytymis tai eettisiä ohjeistoja ei siksi tarvita. Jotenkin mulla tulee mieleen, että se väkisinkin se, että nää luottamushenkilökunnan eettisillä periaatteilla tai niistä tulee semmoinen fiilis, että kaikki ovat yhtä eettisiä, mutta jotkut ovat hieman eettisempiä. Ihan väkisin. Mä en voi sille mitään. Sitten hyvä puoli täs on, uskokaa pois, me perussuomalaiset ryhmät ollaan tätä ruodittu tosissaan. Mä en tiedä miten te muut ryhmät olette leikkineet tämän pallon kanssa. Mutta siinä missä pallo on tehnyt maalin, et olettehan ainakin saanut meidät keskustelemaan kunnolla. Meillä on monta hienoa eettistä kokousta ollu missä näitä asioita ollaan käsitelty, käsitelty. Mutta

kannatan loppuun katsottava tarkkaan, kannatan valtuutettu Aidanjuuren esitystä, jossa todetaan, että Vantaalla luottamushenkilö toiminnassa noudatetaan Suomen lakia ja hyviä tapoja, ihmisyyttä mitä herra Weckman äsken totesi. Kanssakäynti perustuu toistemme arvostuksiin ja yhteiseen tavoitteeseemme asukkaidemme hyvinvoinnin edistämisessä.

Kiitos.

1:07:07.2 Valtuutettu Milad Dehghan

Joo, kiitos.

Hyvät valtuutetut.

Edellinen puheeni lasten oikeuksista koulussa, jota ketään täällä ei kiinnostanu paitsi perussuomalaisia eikä Helsingin Sanomiakaan, terveisiä sinne. Keräsi kymmeniä tuhansia näyttökertoja YouTubessa. Toin tämän esille, koska esityslistassa mainitaan, että Vantaa toteuttaa Unicefin lapsiystävällisen kunnan periaatteita, mikä historiallisen huono toteutus nähtiin korona-aikana oppilaitten silmissä. Uhkaus oikeuksien viemisestä ei ole pitänyt vapaaehtoista maskia naamallaan tai ottanut rokotusta. Nyt tässä puheessa tuon esille miten tekopyhyys toimii täällä, en voinut kuin nauraa lukiessani tätä lastentarhaan kuuluvaa eettisen periaatteitten esityslistaa. Esityslistassa mainitaan yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta, syrjimättömyydestä, kunnioittamisesta, turvallisesta yhteisestä tilasta, anteeksi, sekä vihapuheesta. Te haluatte meidät täällä tunteettomiksi roboteiksi. En tiedä edes mistä aloittaa vaikkapa siitä, että kiusaamisen ja syrjinnän ammattilaiset löytyvät täältä kaupungin virkamieskoneistosta sekä kaupunginhallituksesta. Millä tavalla kiusaaminen toimii täällä? No, minäpä paljastan. Seminaaritapahtumassa nimikylttisi puuttuu ainoana valtuutettuna, elantosi viedään ottamalla sinulle kuuluva puheenjohtajapalkkio pois, puolueeni nimen muutosta kokouksessa joutuu pyytämään toistuvasti kuukausia tuloksetta, nyt se näkyy, kiitoksia paljon. Törkeisiin palkkukseen liittyviin sähköpostiviestien, tärkeisiin palkkukseen liittyviä sähköpostiviestien vastaamatta jättäminen ja niin edelleen. En kuitenkaan uhriudu asiasta, koska minut opetettiin jo lapsena vahvaksi ihmiseksi sekä taistelemaan epäoikeudenmukaisuutta ja rasismia vastaan ja paljastavansa kaikille eikä itkemään asiasta vältellen kiusaajia. Esityslistassa saa käsityksen siitä, että tänne halutaan ihan oma tulkintainen oikeuslaitossysteemi, jos jonkun kunniaa loukataan. Jos jonkun kunniaa loukataan niin

ei kun tekemään kunnianloukkaussyyte, ja annat ammattilaisten hoitaa asia. Jokainen puhuu omalla vastuulla, äänestäjät päättää seuraavassa vaaleissa asiasta. Esityslistassa mainittiin myös paljon luottamuksesta päättäjiä ja virkamiehiä kohtaan. Luottamus ei ilmesty tyhjästä, luottamus ansaitaan. Siitä ei, sitä ei ansaita oman edun tavoittelulla, valta kuuluu kansalle ei virkamiehille. On peiliin katsomisen aika. Vantaan Sanomat uutisoi muutamia päiviä sitten, Vantaan tapa hoitaa Tikkurilan suurterassia, sai yrittäjät kimpaantumaan, jälleen täysi farssi. (-) [1:08:59] on surullinen siitä, että historia toistaa itseään. Kaupunki suhtautuu jälleen paikallisiin yrittäjiin samoin kuin viime vuonna Tikkurilan suurterassi asiassa. Entinen valtuutettu, nykyinen varavaltuutettu Ranbir Sodhi, SDP, hallinnoi kesän 2022 jättiterassia (-) jackpotin verorahoilla. Tosiaan huono asioiden hoito vain jatkuu. Kaupungin insinööreillä on valta on noin 400.000 euroon asti hassata kuntalaisten verorahaa hallintosäännön mukaan. Kaksi valtuutettua tekevät kilpailuvirasto- virastolle kantelun koskien viime vuoden suurterassin tapausta, joka liittyy kaupungininsinööri Henri Wesslin, mutta se ei menestynyt eikä yllättänyt. Täällä on jo pitkään puliveivattu vantaalaisten rahoja ties, minne. Onneks täältä löytyy nyt muutamia rohkeita uusia valtuutettuja, jotka paljastavat, minkälainen kulissi täällä pyörii. Meitä ei hiljaiseksi täällä tällä lastentarhaan kuuluvalla esityslistalla saa. Olemme aikuisia ihmisiä. Kansa päättää keneen he uskovat ja luottavat, kuten sanoin luottamus ansaitaan, sananvapaus ja avoimuus kunniaan.

Kiitos.

1:09:48.6 Valtuutettu Juha Järä

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja arvon valtuutetut.

Öö, joo itsekin ihmettelen tätä, tätä kyllä tätä, tätä touhua, että mistä tämmönen esitys nyt on tosiaan tullu, että onko sillä todellakaan tarvetta. Meil on kansainvälistä lainsäädäntöä, meillä on perustuslaki ja meil on hallintosääntöä ja meil on hyvät puheenjohtajat. Ei me todellakaan tarvita mitään, mitään lastentarhan sääntöjä tänne, tänne tota vaan. Keskustellaan sitten vaikka kasvotusten, jos on jotain erimielisyyttä. Nykyaikainen loukkaantumiskulttuuri se, se pahenee vaan ja, ja, tää tämmöiset lisäsäännöt entisten sääntöjen ja lakien lisäksi pahentavat sitä. Ihmiset suorastaan oppivat loukkaantumaan ja sehän on osittain poliittista peliä nykyään jo

pitkälti. Sillä vaikutetaan massoihin ja kerätään samanmielisiä toisia vastaan. Ei näin tule menetellä. Hallintosäännössä on mielenkiintoinen kohta, kohta eli tota hallintosäännön ensimmäinen osa, ensimmäinen luku, pykälä neljä, asia on hyvä hallintotapa, on otsikko siis. Siinä ei suinkaan avata nelisivuisesti tai useampi sivuisesti asiaa vaan hyvä hallintotapa otsikon alla on yksinkertaisesti Vantaalla, noudatetaan hyvää hallintotapaa. Tarviiko meillä sen enempää sanoa aikuisille ihmiselle, jotka kansa on tänne äänestänyt. Noudatetaan hyvää keskinäistä toimintatapaa. Sillä päästään pitkälle, unohdetaan tämmöset ylenpalttiset turhat säännöt.

Kiitos.

1:11:29.6 Valtuutettu Jari Sainio

Arvoisa puheenjohtaja.

Tän keskustelun aikana niin mun oli ihan pakko katsoa, että mistä täällä keskustellaan. Täällä ei, täällä ei nyt päätetä säännöistä vaan päätetään arvokkaista eettisistä pelisäännöistä tai -tavoista, eri periaatteista. Me vuosi sitten kaikki pyrimme tänne valtuustoon, mukaan lukien hyvin laaja joukko, jotka eivät päässeet tänne. Teimme arvokasta vaalityötä päästäksemme tekemään arvokasta työtä kaupunkilaisten hyväksi. Ja sitähän nyt periaatteessa nimenomaan täl- tällä kohdalla pyritään myös korostamaan. Käyttäydymme toisiamme kohtaan, käyttäydymme kaikkia luottamushenkilöitä, viranhaltijoita kohtaan asianmukaisesti, asiallisesti. Periaatteesta, ei säännöistä ole kysymys. Se mitä valtuutettu Niikko sanoi täällä, että isot jyrää pienemmät ryhmät tai, tai poliitikot, eihän siitä ole kysymys. Neuvottelut politiikan tekoon on aivan eri asia kuin er- se käyttäytymistapa, jolla käyttäydään toisiamme kohtaan. Eli ihmettelen hieman tätä keskustelua, koska nythän meidän kaikkien pitäisi hyväksyä. Tätä keskustelua kuunnellessa täällä kokenut valtuutettu Weckman, mm. Lundell totesi, että osaamme kaikki käyttäytyä arvokkaasti, se on varmaan ihan totta. Eli miksi me käymme tätä keskustelua eettisistä periaatteista, kun kaikki kuitenkin hyväksymme ne. Ei muuta.

1:13:08.5 Valtuutettu Kimmo Kiljunen

Puheenjohtaja.

Minäkin kuuntelin huolella tätä keskustelua ja pidän sitä arvokkaana, että me pohdimme sitä poliittista toimintakulttuuria myöskin sanoja, joita me valitsemme, koska politiikassa sanat ovat usein tekoja. Ee- mul on 40 vuoden, kohta 40 vuoden

kokemus tästä valtuustosta ja uskallan, sanoo sen tällä tavalla, että tämän 40 vuoden aikana on tapahtunut muutosta niissä sanavalinnoissa mitä poliittisessa keskustelussa Suomessa käytetään. Sen muutoksen alustana on erityisesti tää somemaailma. Ja somemaailman siinä syvävirroissa niin me kohtaamme kylläkin erittäin paljon sekä loukkaavaa puhetta, vihapuhetta, toisten aliarvioimista, leimaamista ja niin edelleen mistä tässä näistä eettisistä periaatteista nyt puhutaan. Minulla on se, että vahva käsitys, käsitys, että tässä valtuustosalissa ei tä- tämä ilmiö ole kuitenkaan läsnä oleva. Ja minä vakavasti toivon, ettei oo vaan sellasta tilanne, että se koira älähtää, johon kalikka kalahtaa. Toivon, ettei näin ei ole. Olen kuunnellut erittäin huolella perussuomalaisen puheenvuoroja täällä ja olen samaa mieltä heidän kanssaan. Samaa mieltä ensinnäkin siitä, että värikästä puhetta pitää sallia ja suoda, se tekee keskustelun rikkaaksi. Elävä keskustelutyö on myöskin tärkeä asia, että me pyrimme mahdollisimman elävästi esiintymään, värikkäitäkin huomioita, välihuutojakin saa olla, kyllä, se kuuluu keskustelukulttuuriin, jos se ei nyt mene hallitsemattomaksi. Ja ennen kaikkea hyvin tärkeää, että meillä on erilaisia mielipiteitä. Ja nehan on kaikki mitä perussuomalaiset tässä toivat esille, että tällaista keskustelukulttuurin pitäisi olla ja käsitykseni mukaan, arvoisa puheenjohtaja, me kaikki jaamme nämä näkemykset, näin juuri pitää olla. Sen lisäksi, kun kuuntelin Lundellin, Weckmanin puheenvuoroja. me olemme aikuisia, kyllä, olemme aikuisia. Me suhtaudumme arvokkaasti toinen toisiimme, me emme halua, että tässä salissa loukataan, me emme myöskään halua, että täällä olisi vihapuhetta aivan aidolla tavalla, kukaan meistä ei sitä kaipaa. Ja nimenomaan valehtelu. Mehän emme poliittisessa keskustelussa edes saa sanoa, että täällä valehdellaan. Joskus joutunu toteamaan, että pikkusen totuutta kierretään, joku tällaisia kiertoilmaisuja oli, mutta me emme suosi myöskään sitä, että false information, valheellinen informaatio on se pohja millä täällä työskennellään. Ja myöskin leimaaminen, jos me leimaamme keskusteluhan loppuu välittömästi. Meillähän ei ole mahdollisuutta argumentoida eteenpäin, jos meillä on leimat valmiina ja sen takia emme sitä halua täällä tehdä. Ja nyt, arvoisa puheenjohtaja, mul pikkusen häiritsee tää tilanne sen vuoksi, että kun olen sitä mieltä, et kuvittelin myöskin perussuomalaiset jakavat tämän asian. Miksi te teette tästä ongelman sitten? Miksi te teette tästä ongelman, koska juuri se, että te nostatte tämän kysymyksen esille eihän se vain koske nyt sitten teitä kuitenkin?

1:16:19.1 Valtuutettu Jouko Jääskeläinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu kaupunginhallituksen puheenjohtaja Multala aivan oikein totesi, ettei meillä ole tarvetta eikä oikeutta suhtautua epäasiallisesti virkahenkilöihin ei kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajiin, ei kehenkään muuhunkin, muihinkaan. Tämä oli hyvä huomio ja hyvä myös siinä suhteessa, että itse asiassa meidän virkamiehemme juuri ovat näyttäneet hyvää esimerkkiä keskustelusta. Meidän joskus vaikeisiinkin kysymyksiin ehkä niissä on joskus ollut ilkikurisuutta, en tiedä onko ollut jotain kriittisyyttä, he aina vastaavat asiallisesti. Ja näyttävät meille hyvää jopa, jopa erinomaista esimerkkiä. Koko tämän keskustelun mistä me puhumme voisi sanoa tietysti hyvin lyhyestikin, mielipiteensä säilyttäen, sen tarvittaessa ilmaisten, kaikkia kunnioittaen. Se ehkä voisi olla suurin piirtein se mikä noin ulkoa pystyisi tästä muistamaan ja sillä tiellä me varmaan olemme oikealla reitillä, jos niin teemme.

1:17:29.4 Valtuutettu Ulla Kaukola

Joo, puheenjohtaja.

Mä arvostan kovasti sitä, että valtuusto valiokunta silloin yksimielisesti päätti, että ja huom. ja yksimielisesti päätti, että tehdään tällaiset, en mä nyt tiedä onko ohjeet sitten vähän väärä sana, mutta eettiset pelisäännöt, eettiset eettinen niin kun tapa toimia. Minusta nää ei ainakaan millään tavalla rajoita mitään sananvapautta, koska eihän tässä määritellä, että et mitä saa puhua vaan määritellään enemmänkin sitä, että, että miten saa puhua siitä mistä puhuu. Ja kun nyt kuuntelin teitä niin en ainakaan niin kun itse arvosta kauheen paljon mitään piikittelyä, et minusta niin kun asioista pitää keskustella, huumoria saa olla, mutta mut pidetään se niin kun asiallisena keskusteluna. Ja sitä varmasti myös auttaa se, että me täällä toinen toisiamme teititellään, puhutellaan sukunimellä, koska se on niinku arvostuksen osoittamista. Ja kun Weckmania kuuntelin, niin hän taisi, taisi siellä sanoa, että et sovitaan yhdessä ja pidetään siitä kiinni, niin siitähän tässä nyt juuri niin kun on kyse. Elikkä me sovimme yhdessä, että me tällaisia pelisääntöjä noudatamme ja, ja sitten pidetään vielä niistä kiinni. Mun omasta mielestäni täällä oli kauheen niin kun hyviä kohtia ja nostan myös esille tän, tän kohdan, että periaatteet koskevat myös luottamushenkilöiden ja kaupungin palveluks-, kaupungin palveluksessa olevien välisiä suhteita. Et se ei ole pelkästään me vaan myös se, et millä tavalla me niinku

virkamiehiin suhtaudumme ja millä tavalla se keskustelu, keskustelu luonnikkaasti sujuu. Ja mä en niinkään oikeastaan ota täältä esille noita, et mitä ei saisi tehdä vaan enemminkin luin näitä viittä pallukkaa, jotka ovat ennen sitä, että mikä on niin kun asiallista, eettistä ja toista kunnioittavaa toimintaa. Ja ne viisi pallukkaa on siinä minun mielestä semmoisia, että me voitais, vaikka pieni huoneentaulu niistä tehdä tohon valtuustosalin ovelle. Ihan niin kun varmasti niin kun lain mukaisia ja todellakin semmosia mihin itse kukin meistä varmasti voi, voi niinku sitoutua. Ja vaikka en itse kirkkoon kuulu niin kun mietin niin kun uskontoa niin ja uskontoja niin kaikissa uskonnoissahan lähdetään vähän eri sanoin, mutta liikkeelle kuitenkin siitä, että toinen toistenne kunnioittamisessa kilpaillaa keskenämme ja sen tyyppisistä asioista minun mielestä tässä on kyse.

Kiitos.

1:20:13.8 Valtuutettu Anssi Aura

Kiitos puheenjohtaja.

Kiitos kanssavalituutetuille keskustelusta. Juuri tämä keskustelu mun mielestä osoittaa sen, että tällaiset eettiset periaatteet asiakirjaa tarvitaan myös tähän saliin. Mä oon myös ite kol- kolmannen kauden valtuutettu, en oo niin pitkään ollu toiminnassa mukana, ku valtuutettu Weckman, mutta jostakin syystä tämmöstä asiakirjaa ei oo aikasemmin tarvittu. Ja yhdyn myös valtuutettu Kiljusen näkemykseen, että tää kulttuuri ehkä on muuttunu tässä. Ja siks tämmöinen asiakirja nyt on meidän yhdessä sopimana yksimielisesti sovittu valmistettava. Tällä asiakirjalla Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet sanotaan, että varmistetaan luottamushenkilöiden kesken sellainen ilmapiiri, jolla yhteistä toimintaa voidaan jatkaa asiallisesti ja kunnioittavasti. Ikään kuin tulkitsee, että nyt niinku tää on pieni check pointti tai ei lähteny nyt ihan just niillä askelmerkeillä ehkä tän eettisten periaatteiden mukaisesti, jota täällä nähtävästi lähes jokainen pitää itsestäänselvyytenä. Tää ei oo nyt menny ihan just niinku tää ois pitäny mennä. Nyt palataan askel taaksepäin, tehdään yhdessä tämmöset, tämmöset periaatteet ja aletaan parantaa loppukautta kohden. Ja karkäs sanailu ja pieni piikittely taas mun mielestä on hyvällä maulla ookoo sikäli, kun täällä eettisten periaatteiden asiakirjassa on todettu, että se ei saa loukata toista eikä ignorata toista, myöskään ei esitetä perättömiä väitteitä tai valheita, ei vähätellä, ei nimitellä, ei mustamaalata, ei maaliteta, ei aseteta naurunalaiseksi, ei

syryitä, ei häiritä seksuaalisesti, ei käyttäydytä uhkaavasti. Ja näillä periaatteilla edellytetään sitä käytöstä myös somen puolella myös muualla kuin näissä luottamustoimissa. Ja mä voin itse nyt sit tässä julkisesti sitoutua noudattaa näitä niin kun enemmistö täällä tänään sitoudu noudattaa näitä pelisääntöjä, pelaamaan reilusti ja oikeudenmukaisesti. Enkä keksi syytä, miksen voi sitoutua näihin eettisiin pelisääntöihin, mut samalla mä ihmettelen miks osa täällä ei pysty sitoutuu näihin hyviin pelisääntöihin. Nää pelisäännöt ei oo keneltäkään pois, päinvastoin nää vahvistaa meidän yhteistä käsitystä eettisistä pelisäännöistä. Ja samalla täällä lupaan noudattaa ja jalkauttaa sitten nää periaatteet lautakunnan puheenjohtajana ja varmistaa, että lautakunnan jäsenet sekä sitten myös varajäsenet sisäistää nämä ja käydään tarvittaessa tää keskustelu myös lautakunnassa.

Kiitos.

1:23:24.7 Valtuutettu Otso Kivimäki

Kiitoksia arvon puheenjohtaja.

(-) [1:23:27] puheenvuoron tossa noin sikäli, kun kuulin valtuutettu Weckmanin puheenvuoron, jossa, jossa puhuttiin, että valtuustossa on aina hyvä, hyvä henki ollu, mutta pitää muistaa tässä puhutaan luottamushenkilöiden eettistä periaatteista. Meil on tosiaan niinku Anssi tossa totes, meillä on lautakuntia, jaostoja yms. Että tota täs on unohtunu nyt mistä puhutaan, että meillä on paljon asioita mihin nää pitää jalkauttaa. Komppaan täysin myös Anssia siinä, että, että omalta osaltani aion myös vielä, viedä nää pelisääntöjä noudattaa näitä ja toivon mukaan saadaan viety nää tällaisena myös tonne kaupunkitilalautakunnan puolelle. Ja mun mielestä tällaset eettiset periaatteet eihän nää millään muotoa mitenkään meidän sananvapautta, sananvapautta tota estä. Vaan ihan samanlaista puhetta voidaan käydä samoilla termeillä, kun tiedetään vaan, että, että tehdään sillee, ettei loukata turhaan ihmisiä.

Kiitoksia.

1:024:25.9 Valtuutettu Tiina Tuomela

Kiitos, puheenjohtaja.

Pieni mielikuva. Tuore valtuutettu tai lautakunnan jäsen jännittyneenä ottaa puheenvuoron. Puheen aikana joku naurahtaa, ehkä vähän tuntuu vähättelevän

tai huudahtaa vastalauseita. Miettikää, rohkeneeko hän ottaa uuden puheenvuoron vähään aikaan. Kaikki eivät ole poliittisesti vielä niin parkkiintuneita kuin ehkä konkarit ovat. On siis tärkeää, että yhdessä sovimme näistä periaatteista. Kyseessä ei ole mikään säännöstö vaan periaatteet siitä, että kunnioitamme toisiamme, kuunnellaan ja kuulemme toistemme viestiä.

1:25:10.7 Valtuutettu Jussi Saramo

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Sainio sanoi jo kaiken oleellisen. Joten totean vaan lyhyesti, että sen lisäksi mitä Sainio sano, jos tää keskustelua tuntuu turhalta ja lapselliseltakin niinku täs on todettu, niin vois olla hyvä siirtyä eteenpäin esityslistalla. Tää on kuitenkin yksimielisesti päätetty rakentaa ja tulee tänään siksi hyväksytyksi ja ei varmaan nyt kenelläkään oo järkeä sitten jatkaa semmosta keskustelua, joka itsestä tuntuu tyhmältä. Voitasko mennä eteenpäin.

Kiitos.

1:25:50.0 Valtuutettu Eve Rämö

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tässä on muutamaan otteeseen viitattu lastentarhaan ja alakouluun. Ehkä mietin, että kun siellä alakoulussa ja lastentarhassa mietitään niitä pelisääntöjä niin nehän tehdään aikuisten johdolla ja me edellytetään, että lapset sitoutuu tälläisiin pelisääntöihin. Sen takia musta tuntuukin kovin hassulta, että me aikuiset ihmiset tässä salissa ei haluta niihin sääntöihin sitoutua mihin me meidän lapsia edellytetään koulussa ja siellä päiväkodissa varhaiskasvatuksessa sitoutuvan. On peräänkuulutettu sitä, että pysytään siinä missä sovitaan siis niissä asioissa mitä sovitaan ja käyttäydytään hyvin. Mä ajattelen, että nyt yritetään nimenomaan sopia sellasesta. Mä näen, että tällä, tällä näillä entisillä pelisäännöillä me nimenomaan turvataan jokaisen meidän sananvapaus. Ja turvataan myös se mahdollisuus siihen värikkääseen poliittiseen keskusteluun, mitä mä myös ajattelen, että tässä salissa on hyvin käyty vuosien varrella. Tää myös, mutta toisaalta tää aut- antaa selkänöjaa siihen, et me ei koskaan suljeta silmiä epäasialliselta käytökseltä. Vaan jos sellaista ilmenee, niin meidän loistavat puheenjohtajat siihen välittömästi puuttuu. Me ollaan täällä valtuustossa esimerkkinä meidän vantaalaisille lapsille, nuorille, aikuisille ja kaikille kuntalaisille. Ja näin mä ajattelen, että hyväksymällä nää eettiset periaatteet

me näytetään, että näin aikuiset ihmiset toimivat ja näin aikuiset ihmiset sopivat yhdessä pelisäännöistä.

Kiitos.

1:27:27.9 Valtuutettu Mika Niikko

Joo, arvoisa puheenjohtaja.

Se mitä valtuustokauden alussa ymmärtääkseni on sovittu, niin on sovittu totta kai, että on arvokasta käytöstä ja, ja kunnioitetaan toisia ja annetaan tilaa toimia yhdessä tän kaupungin hyväksi kaikkea. Mutta se mihin perussuomalaiset ei halunnut yhtyä niin oli tämmöiseen listamaiseen niinku tapaan esittää, kun lapsille sitä, et mikä on oikea tapa puhua ja millä tavalla ja millä tavalla sitä pitäis tulkita. Ja tää on se missä eroaa niinku meidän, meidän näkemyksemme tästä asiasta, miksi tällaista eettisten periaatteiden listausta ei tarvii yksilötasolla tehdä. Ja nyt kun se kuitenkin on tehty ja se täs hyväksytään pian äänestyksen jälkeen niin, otanpahan nyt vaan tässä esille tämän keskustelun aikana tulleita tuntemuksia, niin miten mä voin tuntea nämä teidän puheenne. Edustaja Kiljunen sanoi, että silloin siellä koira älähtää missä kalikka kalahtaa. Niin tää on tässä listassa nro kolme perättömien syytösten juorun ja levittäminen. Tulkitsen sen aivan suoraan tällaiseksi niinku aika tavalla niin kun vääräksi todistukseksi perussuomalaisista ja (hälyä] tää on, tää on niinku. Puheenjohtaja, pitäskö tällaseen asiaan pikkasen kiinnittää huomiota, miten täällä puhutaan? Sitte arvostamani valtuutettu edustaja Sainio mainitsit, että, että toisten mielenpiteiden ohittaminen, joka on numero kaksi tässä näin, tää huomiottomuus ikään kuin se kuuluisi tähän poliittisiin voimasuhteisiin. Kun esimerkiksi olen itse aikanaan kaupungin sote-lautakunnassa niin muistan, että ei pieniä ryhmiä otettu ryhmien välisiin neuvotteluihin ollenkaan, kun Kokoomus ja Sosialidemokraatit neuvottelut kaikista asioista keskenään ja ne vähättelivät muita ryhmiä ja tekivät päätökset keskenään, ei ne edes kuunnellu meidän mielipiteitä. En tiedä onko tämä käytännössä vieläkin mahdollista, mutta jos on, niin puuttukaa hyvänen aika tähän, eihän tää näin voi toimia tän listan mukaan. Arvoisa puheenjohtaja, mun on pakko vielä nostaa tää, että yksi edustaja Saramon mainitsema tämä kohta neljä. Te vähättelitte tämän keskustelun tärkeyttä. Tämä on tärkeää keskustella, me puhumme eettisistä periaatteista, toisten kunnioittamisesta, joten lopetetaan toisten vähättely ja tehdään sitä hyvää politiikkaa keskenämme eikä nimitellä toisia varsinkaan, eikö niin.

Kiitos.

1:31:02.1 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja arvoisat valtuutetut.

Yhdyn luonnollisesti puheenjohtajan näkemykseen. Tota pikkuisen minua nyt tässä ihmetyttää, kummastuttaa kun pientä kulkijaa tämä, että me oltais niinku hyviä tapoja vastaan. Ette ehkä kuunnelleet sitä meidän esitystämme tarkkaan, mä toistan edelleen. Perussuomalaiset on hyvin lainkuuliainen puolue, pohjoismainen demokraattinen puolue, joka arvostaa muun muassa sananvapautta viimeiseen asti. Ja meidän esityshän tässä oli, että kuunnelkaa nyt tarkkaan. Että riittää, että Vantaalla luottamushenkilötoiminnassa noudatetaan Suomen lakia. Sehän on paljon paksumpi kirja, kun tämä pikkuihin A4:sen ranskalaisten viivojen lista, eikö niin Suomen lakia. Sitten toinen osuus tossa. Meille riittää, että noudatamme hyviä tapoja tai kuten valtuutettu Weckman totesi, että elämme ihmisiksi. Mä en ymmärrä miksi meitä ikään kuin dissataan tässä asiassa. Mä en ymmärrä ollenkaan. Siis mä toistan edelleen Suomen laki ja hyvät tavat, eletään ihmisiksi. Näihin me ollaan valmiit sitoutumaan. Eli me ollaan valmis lyömään vaikkapa pyhään kirjaan tohon noin, et me noudatetaan sitä lakia. Se on näin yksinkertainen tää meidän esitys. Sen lisäksi meidän esityksessämme lukee, et kanssakäynti perustuu toistemme arvostukseen. Ja yhteiseen tavoitteeseemme asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Mä en ymmärrä mitä tässä on vaikea ymmärtää tätä esitystä. Tää on näin kattava, todella kattava esitys.

Kiitos.

1:33:12.5 Valtuutettu Markku Weckman

Arvoisa puheenjohtaja.

Mä en niinkun aikaisemman ammattini taustasta pääse irti siitä, etteivätkö hyvät tavat ja kohtelias käyttäytyminen ole niitä selkeitä ohjeita. Mä 36 vuotta yritin tuolla toimintaympäristössäni näitä asioita viedä eteenpäin ja ei ne mene 100-prosenttisesti. Ei ne mene täälläkään, me ollaan ihmisiä kuitenkin. Se mitä täällä Kivimäki ja Aura tuossa totesivat lautakuntien puheenjohtajina, että, joo taisi olla joku muukin todeta, että kun siellä joku aloitteleva lautakunnan jäsen ei rohkene puhua tai

pyytää puheenvuoroa niin kyllä mä silloin katson sitä puheenjohtajaa. Hän on siellä se kapteeni, joka sanoo ja päättää siitä, että jokainen, jokainen, joka siellä haluaa tuoda äänensä julki niin. Kyllä se puheenjohtaja johtaa sitä orkesteria ja huolehtii siitä, että kenenkään puheenvuorolle siellä ei naureta eikä vähätellä. Ja näin mä oon ymmärtänyt, että näin Vantaalla on toimittu. Muualta mä en tiedä, mutta Vantaan kohdalla olen kyllä näkemääni ja kokemaani tyytyväinen. Myöskin allekirjoitan, meidän hyvät virkamiehet ovat todella kovaa porukkaa ja hallitsevat tehtävänsä 100-prosenttisesti. Sitten tähän valtuutettu Saramon ulostuloon, johonka valtuutettu Lundell jo viittasi niin tuota. Onko niin Saramo, että tämä keskustelu on niinku vähän turhan ja tyhjämpäiväistä, mennään eteenpäin. Mennään eteenpäin, mutta jutellaan nyt tämä eettinen puoli valmiiksi. Tiedän, että tämä tulee hyväksyttäväksi ja hyväksytyksi, mutta siitä huolimatta tämä on tavallaan lähetekeskustelua, tuskin se mihinkään johtaa, mutta ehkä joku pieni sananen ja näkemys jää sitten jollekin mieleen. Ehkä meille kaikille jää tästä jotain.

Kiitoksia.

1:35:30.8 Valtuutettu Marjo Vacker

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja hyvä valtuusto.

Tärkeää keskustelua eettisistä säännöistä. Yhden vertauksen kuitenkin eettisistä säännöistä haluaisin tuoda esille. Itse sairaanhoitajana olen allekirjoittanut sairaanhoitajien eettiset ohjeet vahvistaakseni omaa ammattitaitoani, vaikka ne olisivatkin minulle päivän selvää ammattikäyttäytymistäni. Eettiset säännöt luovat vahvan perustan rakentamallemme yhteistyölle, ei suinkaan vie meitä eri suuntiin tai rajoita sananvapauttamme.

Kiitos.

1:36:08.6 Valtuutettu Mira Pentilä

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen ensimmäisen kauden varavaltuutettu, uusi ja ensimmäistä kertaa tässä salissa. Ja ihmettelen valtuutettu Saramon kommenttia siitä missä hän halusi lopettaa tämän keskustelun ja siirtyä eteenpäin. Eikö tämä ole juuri sitä vaientamista ja muiden aliarvioimista?

Kiitos.

1:36:41.7 Valtuutettu Juha Järä

Kiitos, puheenjohtaja.

Pakko oli ottaa vielä toinen puheenvuoro. Kun tuossa armas kollega Lundell mainitsi vannomisesta niin tuota. Elämmehän kuitenkin kristillistaustaisessa yhteiskunnassa niin otan kappaleen vuorisaarnasta, sallittakoon se. Siellä sanotaan, mutta minä sanon teille, älkää vannoko ollenkaan, älkää vannoko taivaan kautta, koska se on Jumalan valtaistuin. Älkää vannoko maan kautta, koska sen päällä hän laskee jalkansa, älkää vannoko Jerusalemin kautta, koska se on suuren kuninkaan kaupunki ja näin pois päin, kun jatkuu ja sitten edelleen jatkuu. Kun tarkoitatte kyllä, sanokaa kyllä ja kun tarkoitatte ei, sanokaa ei. Enemmän on pahasta. Täs on mun mielestä mainio viisus siitä minkälainen tota tulisi olla näitten ohjeistuksiin suhtautuminen. Tietenkin vannomisesta ensisijaisesti puhutaan. Mutta ihmiset voivat laatia, vaikka kuinka paljon tekstiä ties mille asioille. Joille, joillekin asioille se on hyvä niinku vaikkapa käyttöohjeissa, toki niitäkään moni suomalainen mies jaksaa loppuun asti lukee, vaan rakentaa itse sen Ikean hyllyn ja sitte totee, että oisko pitäny lukee. Mut yhtä kaikki niin, niin tota tämä on hyvä keskustelu, ja mä uskon, että te ymmärrätte varmaan, että perussuomalaiset ollaan ihan oikeasti ihan. Me käytännössä sitoudutaan tohon, mut me ei sitouduta mihinkään ihme listauksiin, että tämä, tämä, tämä, tämä, tämä. Meillä on lainsäädännön rakentanut erittäin viisas koalitio pitkän ajan puitteissa, paljon viisaampia kuin yksikään meistä täällä uskaltaisin sanoa. Niin kansainvälisen oikeuden kuin Suomen vaikkapa perustuslainsäädännön. Enkä usko, että eduskunnassakaan tuskin on tämmöisiä vastaavia ohjeistuksia, saati tulossa yksityiskohtaisia listauksia, korjatkaa jos hyvät kansanedustajat, jos oon väärässä.

Kiitos.

1:38:40.0 Valtuutettu Naima el-Issaoui

Kiitos, puheenjohtaja.

Siis yhä eettisissä periaatteissa kyse on siitä, että ne tukee hyvää toimintakulttuuria ja toimintatapaa valtuuston sisällä, että sen ulkopuolella. Kyse ei ole siitä, että jotkut loukkaantuvat helposti tai jotkut ovat herkkiä kuten täällä väitettiin. Ööö, en ymmärrä miksi tämä herättää näin paljon vastustusta. Näiden eettisten periaatteiden tavoitteena on varmasti vähentää sitä häirintää ja epäasiallista

käyttäytymistä ja että me käyttäydymme toisiamme kohtaan kunnioittavasti. Ja ainakin itselläni nämä eettiset periaatteet, kun mä niitä luen niin luovat turvaa, jos jokainen meistä sitoutuu niihin. Ja Helsinki puolellahan eettiset periaatteet on ollut vuodesta 2013 ja en usko, että siellä olis käyty, käydä käräjillä juuri näitten vuoksi. Elikkä miksei Vantaalla näitä voida hyväksyä ja toimia niiden mukaisesti.

Kiitos.

1:39:45.2 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Joo, kiitos puheenjohtaja.

Ajattelin vielä ottaa tämmösen yhen esimerkin. Eli aika monellahan taloyhtiössä on, on järjestyssäännöt. Taloyhtiön järjestyssäännöt ei oo mikään sellanen sanktioitu lakikokoelma tai tällainen, vaan se on sen taloyhtiön asukkaiden yhteiset pelisäännöt. Eli taloyhtiön kokouksissa niin kaikki ajattelee taloyhtiössä, että et noudatetaan Suomen lakia ja hyviä tapoja. Mutta, mutta sit siitä huolimatta niin joku saattaa luukuttaa musiikkia keskellä yötä tai viedä sen sohvan sinne roskakatokseen ja vaikka se on niinku ehtottomasti kielletty niissä järjestyssäännöissä. Mutta mikä taloyhtiön järjestyssääntöjen, pelisääntöjen pohjimmainen idea on? Ne on myös viesti sen taloyhtiön asukkaiden lisäksi ulospäin siit taloyhtiöstä. Et, hei me olemme porukka, jotka kykenemme istumaan alas ja kertomaan, että kun me olemme yhdessä, me olemme yhdessä sitoutuneet toimimaan näiden peli- periaatteiden kautta. Ja mä ajattelen samalla tavalla. Tää valtuusto ja muut meidän luottamuselimet, me viestitään näillä periaatteilla myös ulospäin, millainen porukka me olemme, miten me järjestämme yhteistyömme. Ja että tänne on kenenkä tahansa myös turvallista tulla. Ja mä ajattelen, että tällä on semmonen iso, iso tavallaan niinkun arvo. Me tehdään valtavan isoja päätöksiä, tehdään ihmisten elämään vaikuttavista asioista päätöksiä niin mun mielestä on hyvä, et me voidaan viestiä tää henki ulospäin. Mä alleviivaan siellä, että nämä eivät ole ketään vastaan. Nämä eivät ole ketään vastaan ja jos joku on huolissaan siitä, että nämä olisivat häntä vastaan niin sitten siinä toiminnassa ehkä saattaa olla jotain päivitettävää, mutta lähtökohta tässä ei oo idea, et nää ois ketään vastaan. Lope- rakentavana loppupuheenvuorona olen tulkinnut, että valtuustosta kaikki kannattavat ää Suomen lakien mukaan toimimista ja näitä hyviä käytös- hyvien käytöstapojen mukaan toimimista. Osa vaan vastustaa niitten auki kirjottamista kolmeen sivuun ja sitten loput aattelee, et se on ihan ookoo. Mutta niistä periaatteista

me kaikki ollaan samaa mieltä, osa vaan vastustaa niiden auki kirjoittamista, mutta ehkä me kuitenkin täs meidän arjessa nää kuitenkin näkyy toivon mukaan meitä ohjaavana toimintatapana.

Kiitos, puheenjohtaja.

1:42:14.0 Valtuutettu Jari Jääskeläinen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tossa kun lukasin näitä epäasiallisen kohtelun käyttäytymisen nollatoleranssia niin täällä tulikin mieleen, että arvokas ja muita kunnioittava käytös mediassa mukaan lukea sosiaalinen media. Onko tässä pelko, että tämä haluttais pois? Eduskuntavaalit on ovella. Pitäisikö antaa olla sitten valtuutetuilla lautakuntien jäsenillä olla vaaleissa sitten tuli (-) [1:42:39] vapaa mediassa? Minun mielestäni tää on ihan hyvä kirjoitus. Tässä salissa on paljon ihmisiä eri yrityksissä, missä on eettiset ohjeet. Itse oon pörssiyrityksessä töissä. Olen ollut tekemässä eettisiä ohjeita. Meil on valtakunnallisesti paljon yrityksiä missä on eettiset ohjeet ja työntekijä, toimihenkilöt mitkä täälläkin salissa on, ovat sitoutuneet niihin. Mä ihmettelen keskustelua, että täällä tietty joukko ei halua sitoutua. Ei muuta.

Kiitos.

1:43:11.2 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia.

63 % suomalaisista kokee keskustelukulttuurin menneen huonompaan suuntaan. Iso osa rajoittaa omaa osallistumistaan somessa yhteiskunnalliseen keskusteluun siksi, et pelkää negatiivisia reaktioita ja maalittamista. Samaan aikaan lasten kouluväkivalta erityisesti somessa on lisääntynyt reippaasti. Näytetään hyvät ihmiset esimerkkiä lapsille, miten kunnioitamme toisiamme, ei kiusata, ei ymmärretä tahallaan väärin, näin sananvapaus koskee yhä useampia.

1:43:51.8 Valtuutettu Reija Friman

Kiitos, puheenjohtaja.

Me ollaan varmasti kaikki yhtä mieltä siitä, että demokratian toteutuminen vaatii sitä, että jokainen voi ilmaista mielipiteensä ja poliittisen kantansa vapaasti. Sen mikä tässä kuitenkin pitää olla erotettavissa on se, että et se ei saa loukata muita

kanssaihmissiä. Siis se tapa, jolla se asia esitetään ei saa olla vihaa lietsovaa. Valtuutettu Weckman, nostitte esiin, että ette ole 20 vuoteen näissä piireissä törmänneet mihinkään kohtuuttomaan tai loukkaavaan käytökseen. En malta olla sanomatta tähän muutamaa sanaa. Mulla on tässä edessä valtioneuvoston muutaman vuoden takainen Viha vallassa -tutkimuksen loppuraportti. Tässä tutkimuksessa selvitetään, selvitettiin vihapuheen vaikutuksia yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Tässä siitä muutamia nostoja. Tämän tutkimuksen perusteella vihapuhe vähentää sen kohteiden osallistumista politiikkaan ja julkiseen keskusteluun. Vihapuheen puhetta kokeneista kuntapäättäjistä, joka kolmas, siis joka kolmas kertoi halunsa osallistua päätöksentekoon vähentyneen. Sen sijaan puolet kuntapäättäjistä kertoi, et vihapuheen kokeminen heikensi heidän luottamustaan tuntemattomiin ihmisiin. Tässä raportissa myös todetaan, että moni poliitikko kertoo luopuneensa tai harkinneen luopuvansa politiikassa toimimisesta siitä aiheutuvan jatkuvan uhan takia. Olkoon tää vastauksena tähän osaan valtuutetuista laajaan ihmettelyyn siitä, et miks tällaisia eettisiä periaatteita tarvitaan. Nää yllä kuvatut luvut yksiselitteisesti toteaa, et jos joku niin loukkaavan puheen salliminen on sananvapautta ja demokratiaa, demokratiaa horjuttava tekijä, ei suinkaan sen rajoittaminen.

Kiitos.

4 § Hyvinvointikatsaus 2021

1:50:05.1 Nuorisovaltuuston edustaja, puheenjohtaja Filip Godlewski

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvoisat valtuutetut.

Vuoden 2021 hyvinvointikatsauksessa korostuu vahvasti nuorten kokeman uupuneisuuden ja ahdistuneisuuden kasvu. Nuorisovaltuustossa näemme tämän todella huolestuttavana. Korona-aikana monet nuoret joutuivat etäopetukseen useaan kertaan. Opiskelu Teamsin kautta ei ollut yhtä tehokasta tai tuloksia tuottavaa kuin paikan päällä. Itse etäkoulun aikana jouduin pitämään taukoa koulusta uupumisen takia. En vain yksinkertaisesti pystynyt siihen. Opettajan opetus Teamsin välityksellä ei toiminut minulle ja sen myötä tehtävät eivät myöskään sujuneet. Oli todella uuvuttavaa opiskella tuloksitta tietämättä, kuinka kauan se tulee kestämään.

Toki en edes halua tietää mitä ajattelisin, jos olisin tiennyt kuinka kauan tämä todellisuudessa tulee kestäämään. Moni nuori voi varmasti samaistua tähän. Lasten ja nuorten kokema yksi tyytyväisyys elämäänsä koronapandemian aikana on heikentynyt myös valtakunnallisesti. Tämäkin on huolestuttavaa. Korona-aikana harrastuksiin osallistuminen ja ihmisten näkeminen oli lähes mahdotonta. Moni nuori koki olonsa yksinäiseksi tämän myötä. Onneksi kyseinen aika on ohi toivottavasti pysyvästi. Meillä ei yksinkertaisesti ole varaa saman tilanteen toistumiseen. Tästä eteenpäin nuorten mielenterveyteen on kiinnitettävä enemmän huomiota. Ja mielenterveyspalveluiden resursseja on kasvatettava. Mielestäni mielenterveystarkastukset koulujen terveystarkastusten yhteydessä olisivat mainio tapa havaita nuorten mahdollisia terveysongelmia ajoissa ja ehkäistä niitä pahenemasta. Lisäksi lastensuojelu on ruuhkautunut. Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut. On äärimmäisen tärkeää, että kaikki lastensuojelun apua kaipaavat saavat sitä ajoissa. Monissa tapauksissa nuoret ja lapset ovat kuitenkin joutuneet odottamaan apua jo pitkään. Lastensuojelun resursseja on ehdottomasti lisättävä. Kokonaisuudessaan hyvinvointikatsauksessa on paljon huolestuttavia ilmiöitä. Nyt on aika toimia. Tästä eteenpäin jokaisessa päätöksessä on otettava huomioon myös nuoret, jotka ovat kokeneet kovia koronan aikana.

Kiitos.

1:52:18.5 Valtuutettu Ulla Kaukola

Puheenjohtaja.

Mä menin viime viikolla tuonne Myyrmäen Paalutorille ja ajattelin istahtaa hetkeksi alas. Siellä ei kuitenkaan missään ollut ainuttakaan istuinta tai oli siellä kolme betoniporsasta, mutta nekin oli jo varattu. Paalutorille on tälle kesälle myönnetty luvat kolmelle ravintolalle. Siellä on semmonen Perkola, jossa kuka tahansa pysty vielä viime kesänä istuu- istumaan ja sekin on nyt ravintolan käytössä. Ja mä ymmärrän kyl oikein hyvin, että kaupallinen toiminta on tärkeää, mutta kyllä meidän kaikkien käyttöön tarkoitettulla yleisellä torilla voisi olla myös muuta toimintaa kuin ravintoloita. Edes penkkejä, joilla istua ilman, että on pakko ostaa kaljaa tai kahvia. Ja voisihan torilla olla, vaikka mahdollisuus pelata pingistä tai shakkia, eikö vaan. Joku saattaa nyt ihmetellä, että miksi kerron tämän asian, kun käsittelemme hyvinvointikatsausta. No, tässä hyvinvointikatsauksessa todetaan, että koronan aikana sekä ihmisten

yksinäisyys että alkoholinkäyttö ovat lisääntyneet. Ja nämä kaksi asiaa yhdessä alkoholi ja yksinäisyys ovat melkoisen vaarallinen yhdistelmä yhdistettynä toriin, joka on täynnä anniskelupaikkoja. Samassa hyvinvointikatsauksessa todetaan myös, että pandemia nosti esiin vapaa-ajan palveluiden yhteiskunnallisen roolin, joka on paljon suurempi kuin yleensä ajatellaan, ja että kaikille avoin julkinen tila on tärkeä palvelu jo sellaisenaan. Ensi vuoden alusta, kun sote-palvelut siirtyy hyvinvointialueelle niin kunnillehan jää tää hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Vantaa on täynnä toreja, jotka ovat meidän kaikkien yhteistä tilaa ja yleensä vielä hyvin keskeisillä paikoilla. Mutta monet ovat aivan liian vähäisellä käytöllä. Mä toivon, että me voisimme miettiä, kuinka saamme toreille toimintaa, joka edistää paitsi torien kaupallista käyttöä niin myös kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Torien kehittämisen olisi kuitenkin hyvä tapahtua kaupungin sateenvarjon alla. Ja täälläkin valtuustossa on hyvin usein puhuttu muun muassa nuorten yritt- tota yrittämisestä ja kesäyrittäjyydestä niin torit varmaan niinku mahdollistaisivat myös monien toim- toivomaa nuorten kesäyrittäjyyttä.

Kiitos.

1:54:55.8 Valtuutettu Tiina Tuomela

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos hyvin laaditusta hyvinvointikatsauksesta. Parin viime vuoden aikana globaali koronapandemia on vaikuttanut todella suuresti hyvinvointiimme. Yksinäisyys ja ahdistuneisuus ovat lisääntyneet, myös muiden mielenterveysongelmien esiintyvyys on kasvanut kaikissa ikäluokissa korostuen erityisesti ikäihmisillä ja nuorilla. Lähisuhdeväkivalta on lisääntynyt ja turvattomuuden tunteet ovat kasvaneet. Toimeentulohuolet ovat kasvaneet ja ruoka-avun tarve on kasvanut, tämä kaikki on kirjattuna erinomaisesti hyvinvointikatsaukseen. Olen erityisen huolissani lapsista ja nuorista, jotka ensin koronan takia olivat etäkoulussa, harrastuksiin ei päässyt, sosiaalinen elämä supistui. Seuraavana pelkoa alkoi aiheuttaa Ukrainan sota ja pelot siitä voiko Suomessakin syttyä sota. Tätä lapset ovat kysyneet ihan konkreettisesti lääkärin vastaanotolla. Miten otamme tästä koppia, mihin käytämme rahojamme? Nämä ovat olennaisia kysymyksiä tulevan taloussuunnitelman valmistelussa. Varmasti joudumme jotain priorisoimaan, kaikessa tulee kuitenkin edetä kuntalaisten hyvinvointi edellä.

Kiitos.

1:56:21.2 Valtuutettu Sari Multala

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Kiitos nuorisovaltuuston puheenjohtaja Godlewskille tärkeästä puheenvuorosta. Tämä hyvinvointikertomus tuo, tuo sen selkeästi esiin, että lapset ja nuoret ovat olleet yksi tämän koronapandemian suurimmista kärsijöistä. Ja lapsen ja nuoren elämässä kaksi vuotta on aivan eri pituinen aika, miltä se tuntuu, kun meillä vähän vanhemmilla. Ja se osuu monesti sellaisiin elämäntilanteisiin, joissa tehdään koko elämän loppuvaihetta määrittäviä valintoja kuten vaikkapa opiskelupaikan, paikkaan pyrkiminen. Haluan kuitenkin sen lohduttavan viestin lähettää, että yleensä elämässä tulee vielä myös, myös niitä toisia mahdollisuuksia, ei ne kaikki ole siitä yhdestä kerrasta kiinni, jos esimerkiksi opinnot ovat venyneet tai joistakin aineesta ei saa sellaista arvosanaa kuin toivoisi. Öö, ja sitten toisen lohduttavan viestin haluan todeta, että valtuusto päätti jo viime talousarvion yhteydessä lisätä mielestmielenterveyspalveluiden saatavuutta. Ja Länsi-Vantaalle ollaan perustamassa toinen nuortenkeskus Nuppi, josta toivottavasti jo pian saa paremmin apua. Silti on aivan totta, että mielenterveyspalvelut ovat yksi niitä kuormittuneimpia ja lisää panostuksiakin varmasti sinne tarvitaan samoin kuin oppilas ja opiskeluhuoltoon. Arvoisa puheenjohtaja, halusin vielä yhden asian nostaa esiin, joka keskustelussa ei ole tullut esille, joka nousee täällä. Eli päivittäinen liikunta kuinka paljon se on vähentynyt ja erityisesti 20–39-vuotiailla, erityisesti korkeasti koulutetuilla. Ja tässä varmasti suuri syy on sille, että etätöitä on tehty todella paljon. Meillä on, on onneksi nyt päätetty strategian yhteydessä, että me vielä laaditaan tällanen kaupunkiin poikkileikkaava liikkumishjelma, jossa jokainen toimiala pohtii, et millä tavalla liikkumista ja liikuntaa voidaan arjessa ja liikkumismahdollisuuksia edistää niin, että jokaisella olisi mahdollisuus ottaa niitä askelia päivän aikana enemmän, ja että kaupunki siihen, jonka olosuhteet siihen myös kannustaisivat. Tämän lisäksi tullaan varmasti tarvitsemaan aika paljon muitakin toimenpiteitä. Sillä liikunta on yksi niitä tekijöitä, jotka vähentävät tarvetta muille tai palveluille kuten vaikkapa terveydenhuollon palveluille. Ne parantavat jaksamista työssä ja opiskeluissa ja toisaalta tuovat sitä yhteisöllisyyden kokemusta monesti. Ja kolmanneksi myöskin

helpottavat muiden paineiden kanssa eli ennalta ehkäisevät myös mielenterveyden ongelmia. Olen iloinen siitä, et tätä ohjelmaa ollaan nyt käynnistämässä kaupungilla ja toivottavasti sitäkin kautta saadaan parempia tuloksia.

1:59:11.7 Valtuutettu Marjo Vacker

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos kattavasta hyvinvointikatsauksesta. Haluaisin tuoda esille, että aiemmin valtuustokaudella valtuutettu Särkelä on esittänyt long-covid elikkä koronan jälkeisten pitkäaikaisoireiden hoidon keskittämisen myös Vantaalla. Toivoisin, että tämä otettaisiin vielä huomioon. Monen monta huolenaihetta on tullut esille ja vielä yhteen kohtaan haluaisin erityisen painotuksen. Päihdehoidon vahvistamista myös alaikäisten kohdalla, tämä vaikuttaa myös psyykkiseen hyvinvointiin.

Kiitos.

2:00:02.0 Valtuutettu Maarit Raja-Aho

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ja muut kuulijat.

Kiitos kattavasta hyvinvointikatsauksesta. Se oli huolestuttavaa luettavaa kuten arvata saattoi. Koronapandemian seuraukset vantaalaisten hyvinvointiin, elämänlaatuun ja onnellisuuteen ovat olleet laaja-alaisia ja rajoitukset ovat vaikuttaneet varmasti meihin kaikkiin tavalla tai toisella. Epidemia on kuitenkin vaikuttanut voimakkaimmin heihin, jotka ovat olleet heikommassa asemassa jo ennen epidemiaa. Hyvinvointikertomuksesta saimme lukea, että erityisesti nuorten mielenterveysongelmat ja yksinäisyyden kokemukset ovat lisääntyneet selvästi. Päivittäinen liikunta on vähentynyt kaiken ikäisillä, epäterveellinen napostelu on lisääntynyt monissa ikäryhmissä ja päivittäinen liikunta on vähentynyt epidemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä. Koronapandemia on vaikuttanut monin tavoin myös heikoimmassa asemassa olevien vanhusten ja vammaisten hyvinvointiin. Ja ikääntyneiden keskuudessa yksinäisyys on todellinen vitsaus. Usein se voidaan kokea pahempana kuin joku somaattinen sairaus. Yksinäisyyden kokemus myös vaikeuttaa kotona selviämistä ja se osaltaan lisää laitoshoidon tarvetta. Voin vain kuvitella miten eristyneeksi monet ikääntyneet ja vammaiset ovat itsensä kokeneet,

kun päivätoiminnot ovat olleet suljettuina samoin kuin kaikki muut järjestetyt mahdollisuudet osallisuuden kokemuksiin ovat olleet tauolla. Aluehallituksen puheenjohtajana näen tämän katsauksen myös tilanneanalyysinä, kun sosiaali- ja terveystoimi siirtyi vuodenvaihteessa hyvinvointialueelle. Meillä on siellä iso työ edessä, jotta saamme hoitovelan purettua ja palvelut järjestymään parhaalla mahdollisella tavalla, jotta seuraava hyvinvointikatsaus näyttäisi toisenlaista kertomaa. Kaupungille jää edelleen terveyden edistämisen tehtävä, joten näiltä osin liikunta ja kulttuuripalveluilla on paljon vastuuta, jotta asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla.

2:02:13.8 Valtuutettu Tuomas Mutanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Arvoisat valtuutetut.

Tässä raportissa oli sekä huolestuttavaa että optimismia herättävää tietoa. Toisaalta esim. työikäisten korkeasti koulutettujen liikunta oli vähentynyt. Toisaalta myös luonnossa liikkuminen ja lähiluonnossa virkistäytyminen on kasvattanut hurjasti suosiotaan. Niinkun valtuutettu Raja-Aho juuri mainitsi sote-uudistuksen myötä kunnille ja kaupungeille jää erityisesti vastuu ennaltaehkäisevästä hyvinvoinnista ja siitä huolehtimisesta. Vantaan tuleekin huolehtia jatkossa, että matalan kynnyksen liikuntapaikkoja on entistä enemmän. Ulkoliikuntapaikkoja ne on erittäin kysytyjä asukkaiden keskuudessa ja ulkoilualueet ovat entistä saavutettavampia. Myös kestäviin liikuntamuotoihin kuten pyöräilyyn on panostettava. Se on kestävää politiikkaa niin ekologisesti kuin hyvinvoinnin kannalta.

Kiitos.

2:03:19.9 Valtuutettu Mikko Wiilo

Kiitos, puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Tämä on tärkeä katsaus, kiitos siitä. Yksi pieni kritiikki mulla on, nimittäin minun mielestäni tässä korostuu tää koronapandemia tässä katsauksessa ehkä jopa hieman liikaakin. Esimerkiksi on otsikoitu, että koronapandemia on lisännyt erityisesti nuorten naisten uupumusta, no varmasti näin, mutta tarkkaan ottaen tutkittu tieto lienee se, että uupumus on tutkimuksen aikavälillä lisääntynyt kahden vuoden välillä.

Ja pandemia on tietenkin syyksi erittäin hyvä veikkaus. Tällä en tarkoita sitä, että koronapandemia tai sen vaikutuksia pitäisi jotenkin vähätellä, ei missään tapauksessa, vaan sitä, että on muitakin laajempia ja huolestuttavia trendejä ja pidempiaikaisia ilmiöitä kuin tämä koronapandemia ja niistä pitää olla huolestunut. Esimerkiksi nuorten kokema ahdistuneisuus oli nousussa 2017–19 muutenkin. Eri-erityisesti tytöillä masennuslääkkeiden käyttö samoin ja tää oli siis ennen korona. Eli näihin ilmiöihin meidän pitää etsiä juurisyitä ja ratkaista niitä koronakriisistä riippumatta.

Kiitos.

2:04:42.3 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia.

Kiitoksia onpa viisasta keskustelua. Vauvaperheiden taloudellinen stressi on kasvanut ja lisää lasten pahoinvointia ja huostaanottoa. Vantaan tulee miettiä keinoja vauva- ja lapsiperheiden taloudellisen stressin vähentämiseksi. Ja tää pitäisi niin kun huomioida myös rakennettaessa ensi vuoden palveluita ja resursoida hyvin. Surullista oli vielä se, että kun yllättäen tietty ikäluokka va- vauvaperheestä jäi ilman Vantaa lisää ja perheudistuksen tukia. Onko Vantaa miettinyt, miten sitten pystytään tätä taloudellista stressiä vähentämään? Tätä ei ilmeisesti ole tehty. Mut mä näen tää on niinkun isona ongelmana, jolla on niinku pitkäaikaiset vaikutukset, jos me ei niinku hoideta tätä nytten, ja sit kouluista. Tärkeä mitä nuorisovaltuuston edustaja toi esiin uupumus ja ahdistus on lisääntynyt. Meidän on tosiaan mietittävä koulun tilat, opetusmenetelmät, tavat ja muut sellaiset mitkä, et niin kun lapset vois paremmin. Kaikessa suunnittelussa on mietittävä nyt tätä. Ollaanko tasoluokkien tai ryhmien kanssa liian pitkällä, onko tuki riittämätön, onko häly ja melu liian suurta ja niin edelleen, luokat liian suuria, ryhmät liian rauhattomia. Et täs on hyvä, miettii sitä niinkun, et void- millä kaikilla tavoilla me voidaan oikeasti, tukee sitä, että se ahdistus ja uupumus ei kasvais niin voimakkaasti, elikkä sitä että ihmiset jaksais siellä erityisesti tytöt. Ja kouluväkivallasta, tääkin on budjettiasia, meidän on saatava lisää aikuisii kouluihin. Lisää niin, että lapset jaksaa, lisää niin, et kouluväkivalta vähenee. Tää koronan musta ja karvainen häntä näkyy ja on painava. Ja se kasvaa, jos sen korjaamiseen ei riittävästi investoida. Valtuutettu Vacker nosti esiin long-covidin potilaiden karun tilanteen. Kansainvälistä tutkimusta hyödyntäen on saatava kaikki se

apu mitä voidaan, jotta toipuminen olisi mahdollista. Esimerkiksi lapsen väsymysoireyhtymän kanssa on erittäin vaikea saada apua. Ja meillä on paljon puutteita päihdehuolloista ja yksi on se, että mielenterveyspalvelut jäävät usein saamatta niinkun päihdekuntoutujilla, et ois tosi tärkeitä tuoda sitä mielen hyvinvointia sinne ja sitä tukea ja terapiaa myös tähän prosessiin. Ja valtuutettu Mutanen nosti tärkeän asian esiin myöskin, lähiluonto on sekä mielenterveysasia että liikunta-asia. Ja nää monipuoliset mahdollisuudet, nimenomaan meillä täällä valtuustossa meillä on ne mahdollisuudet edistää näitä molempia.

2:07:21.9 Valtuutettu Eeva Tikkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvoisat valtuutetut.

Haluaisin nostaa ainakin yhden näkökulman tästä esille, kun hyvinvointikatsauksessa puhutaan alle 40-vuotiaista naisista niin haluaisin, että kiinnitämme huomiota siitä, että useat heistä ovat pienten lasten ja näitten nuorten äitejä. Eli meillä on tässä käsillä todennäköisesti myös sellanen, kaksinkertainen haaste, että sen lisäksi että jo alakoululaisista 15 % kokee koulu-uupumusta, kuten nuorisovaltuuston puheenjohtaja ja moni muukin tässä toi esille nuorten pahoinvointia, mutta sen lisäksi lasten ja nuorten vanhemmat voivat yhä huonommin. Elikkä haluaisin, että näissä keskusteluissa huomioitaisiin aina Vantaallakin se, että lapsilla ja nuorilla on myös ne vanhemmat, joiden hyvinvointiin satsaaminen on todella tärkeää.

2:08:23.2 Valtuutettu Jussi Särkelä

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Myös kiitän tästä hyvinvointikatsauskertomuksesta, se on hyvä. Kiinnitän myös huomiota naisten tilanteeseen. Hyvinvointikertomuksessa on useita taulukoita, jotka kertovat nuorten naisten uupumuksesta, ahdistuksesta ja yksinäisyydestä. Siitä kertoo jopa alkoholin käytön vähentyminen, sillä alkoholin kokeilu kertoo nuoren ihmisen identiteetin etsinnästä ja terveestä kapinasta ja se tapahtuu yhdessä toisten nuorten kanssa yhteisöissä. Kun alkoholikokeilujen tilalle on tullut yksinäisyys ja ahdistus on tilanne todella vakava, kun elämänhalu sammuu, oma-aloitteisuus laskee

ja tarkoituksettomuus lisääntyy, elämän punainen lanka häviää. Edessä on usein työ- ja toimintakyvyttömyys, pysyvä tarkoituksettomuuden olotila. Nuorten miesten syrjäytyminen alkoi jo 1900-luvun alussa. Se liit- liittyi teollistumiseen, kun miehet siirtyivät tehtaisiin he samalla, jäivät tyhjän päälle kotona. Koti ja keittiö olivat aina olleet naisen aluetta eikä mies päässyt ja osannut mennä sinne eikä nainen osannut ottaa miestä vastaan. Tänäpä nuori mies ei koe tasavertaista tarpeellisuutta välttämättä enää missään. Nyt on tullut nuorten naisten vuoro astua tyhjäan sosiaaliseen kenttään. 1960-luvulla alkanut vapaa kasvatua koski nimenomaan naisia. Niin ihanalta kun tuo aika tuntuikin ja vapaus koettiin todellisena, voi asian nähdä tänään toisinkin. Minäkin moneen kertaan Summerhillin lukeneena suhtaudun vapaan kasvatukseen kriittisesti arvioiden nykyisin. Oliko sittenkin niin, että Summerhill vapautti nuoret, etenkin nuoret naiset silloisesta ajatuskehikosta uuteen ajatuskehikkoon, joka psyykkisesti on osoittautunut aikaisempaa kehikkoa vangitsevammaksi. Sen seurauksena tahdonvoima ja muu psyykkinen energia on vähentynyt. Tällä voisi selittyä lisääntyneet mielenterveysongelmat. Minulla ei ole tieteellistä kompetenssia arvioida tätä tämän tarkemmin. Tarkoitukseni on tällä puheenvuorolla tuoda esille se, että nuorten naisten ahdingon taustalla on kuntatasoa laajemmat ja vahvemmat tekijät. Me voimme kuntatasolla reagoida korjaavasti näihin ongelmiin hyvin rajoitetusti. Varmasti voimme jotain tehdä ja pitääkin tehdä, mutta se edellyttää tarkkaa analyysiä siitä mitä voimme. Jotta emme pane rahaa kaivoon. Nuorten naisten lisääntyneet psyykkiset ongelmat on (välihuuto, puoli minuuttia) [2:11:08] vakava asia, että asian selvittämiseksi ja toimintaohjelman aikaansaamiseksi lienee syytä perustaa projektiivinen toimi ja tälle asiantuntijaryhmä.

Kiitos.

2:11:23.0 Valtuutettu Hussein al-Tae

Arvoisa, arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät, hyvät kollegat.

Haluan kiittää vantaalaisia päättäjiä erityisesti virkamiehiä siitä, että Vantaatahan on suunniteltu hyvin. Tämä on hyvin vetovoimainen monelta eri kantilta, täällä pääsee esimerkiksi luontoon helposti ja luonto on keskeinen osa Vantaata. Ja suunnittelu, kaupunkisuunnittelu menee koko ajan parempaan suuntaan tältä osin. Mut sit samanaikaisesti katsoo tilastoja niin huomaa, että koulutetut ihmiset, jotka ovat

jossain vaiheessa olleet töissä esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja muissa meille kriittisissä paikoissa, niin he ovat nyt pikkuhiljaa valumassa tai valuneet naapurikuntiin. Ja tämä on oire jostakin. Se voi olla oire monestakin asiasta. Yksi asia on selvää. Naapurikunnissa osataan antaa työehtosopimuksen päälle muutama euro lisää, siellä osataan houkutella näitä ihmisiä. On aivan selvää, että ammattilaiset haluavat liikkua silloin kun he huomaavat, että samasta asiantuntijatyöstä maksetaan 1.000 euroa enemmän naapurikunnassa. Sillä pelkkä luonto tällä hetkellä ei tämältyyppisiä ihmisiä lämmitä, jos pääsee samalla hienoon kaupunkiin Tuusulaan, saa luontoa ja plus tonni lisää palkkaa. Ollaan paljon ehdotettu ja puhuttu siitä, että esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköihin pitäisi saada sadevaatteita eli ihan tavallisia työvaatteita näille ihmisille, meidän ammattilaisille siellä. Meillä on noin 2.300 henkilöä, jotka näitä tarvitsevat. Jos me saadaan muutama per yksikkö, no, sillä jo säästetään todella paljon rahaa näiden ihmisten tuota kukkaroista. Haluaisinkin ehdottaa seuraavaa. Keskusteluissa puhumme kehyksistä, että ensi vuoden talousarvioon tulisikin selkeä öö tämmönen vetovoimatekijä, pitovoimatekijä, jossa arvostetaan näitä henkilöitä, ammattilaisia sillä, että heille tarjotaan auttavaa kättä, jos ei palkassa sadoilla tai tuhansilla euroilla niin ainakin siinä, että säästämme heiltä pesulalaskuja.

2:13:33.5 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvoisat valtuutetut.

Hyvinvointikatsaus oli todella kattava. Mutta huolia herättävää. Tässä edellähän on hienoja puheenvuoroja ollu valtuutettu Särkelältä. Äsken valtuutettu al-Taeelta, joka puuttu asiaan, joka jota me ollaan ehdotettu pitkään. Että kun ihminen muuttaa Vantaalta, ois pikkuhiljaa kiva saada syitä miksi ihmiset muuttavat pois. Jonkinlaista peräänkuulutusta, ettei se mene ihan niinkun arpomiseen. Mutta eniten ehkä painavin oli sittenkin näistä puheenvuoroista, kun tässä paikalla oli valtuutettu Wiilon puhe ahdistuneista ja masentuneista lapsista. Onhan se aivan käsittämätön tilanne, että me tai tämä yhteiskunta on saanut meidän lapsemme ahdistumaan tai mun lapsenlapset esimerkiksi. Et tota tietenkin syitä on paljon, on koulun ulkopuolisia, koulun sisäisiä syitä voidaan kuvitella. Unen puute, pelaaminen, tällaiset asiat tai painetaan harrastuksissa niska limassa, ettei lapsi hengähdä. Kyllä koulussakin on

tapahtunut. Eli tää on hyvin tää nykykoulu semmoinen suorituskeskeinen ja kaikkihan ymmärtävät, että oppiminen vaatii semmosta välillä hengähtämistä. Et jollain tavalla tuolla mä hyppelen vielä sijaistaen kouluissa niin tota siinä jopa opettajaakin ahdistaa tai entistä opettajaa se, että kuinka paljon siellä suoritetaan. Et se koko ajan suorittaminen putoaa alaspäin yliopistoista lukioon. Tällä hetkellä se hyvin vahvasti siellä yläkoulussa esimerkiksi tytöt ovat hyvinkin ahdistuneita. Mutta kylhän tää nyt on ihan kaiken huippu, jos lapset ovat ahdistuneita. Silloin meis on jotain vikaa. Jossain me ollaan epäonnistuttu ja tää asia pitäisi jollakin tavalla kaivaa ulos. Myös Kauppisen, valtuutettu Kauppisen olosuhde, olosuhdepuheet ovat aina hyvinkin viisaita. Mutta tutkimustulostahan tää vaatii, että miksi ne lapset oikeasti ovat ahdistuneita.

Kiitos.

2:16:10.8 Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Itse asiassa jatkan tuota al-Taeen puheenvuoroa vähän ehkä eri näkökulmaan. Siis meillä todellakin on monen kaupunkikeskuksen lähellä erittäin hyvät ulkoilumaastot ja erittäin hyvä luonto siinä ihan vieressä. Mutta kuitenkin meillä on näitä kaupunkikeskuksia, joista väestö muuttaa pois, kun tulot vakiintuvat kun, kun tuota noin niin varallisuus vähän karttuu, ollaan oltu pitempään työelämässä. Miksi ne ei jää sinne, sinne kaupunkikeskukseen asumaan, jossa se luonto on lähellä. Varmaan siinä on samoja syitä mitään niin kuin al-Tae totezi, mutta toinen on myös se, et meillä on luokattoman ränsistyneitä kaupunkikeskuksia myös täällä Vantaalla ja se harmittaa ennen kaikkea sen takia, että kun pienellä rahalla saataisiin sitä asuinympäristöä korjattua, rakennettua niitä keskuksia, ja varsinkin kun meillä on strategisena tavoitteena elävät kaupunkikeskukset.

Kiitos.

2:17:21.5 Valtuutettu Eeva Tikkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Todella arvokasta keskustelua. Keskusta kannattaa lämpimästi sitä, että Vantaalla vahvistetaan tämmöstä luonto, luo- luonnonläheistä asumista. Ja olemme kaupunkikeskusten lisäksi huolestuneita myös siitä, että esimerkiksi Nikinmäestä

perheet muuttavat pois sen takia, että sinne siellä ei tarjota lähipalveluita, varhaiskasvatus ja koulupaikkoja lapsille. Mutta en malta olla kommentoimatta arvostamani Hussein al-Taeen kommenttia varhaiskasvatuksen ja opettajien hyvinvointiin liittyen. Olemme saaneet tästä keskustella myös lautakunnassa ja varmasti jatkamme keskustelua. Mutta kyllä haastan myös sosialidemokraatteja näyttämään, että te näette hyvinvoinnin varhaiskasvattajien, opettajien hyvinvoinnin isompana asiana kuin sadevaatteina. Nyt on kysymys niin huolestuttavasta teemasta, että toivon että kaikki vaalipuheet, kun ensi vuoden talousarvioonkin käydään keskustelua, niin siellä te kaupunkimme toiseksi suurimpana puolueena näytätte, esitätte konkreettisia ehdotuksia, että miten te taloudellisesti ja taloudellisin resurssein haluatte suunnata kasvatuksen ja oppimisen toimialalle. Vanhempien, lasten vanhempien ja ammattikasvattajien välisen yhteistyön vahvistaminen. Meidän hyvinvointikatsausta kun me katsomme, niin ajattelen, että se on meidän niinku yks ratkaisevia tekijöitä. Meidän varhaiskasvattajat, opettajat väsyvät myös sen takia, että meidän isien ja äitien kasvattamat lapset tuottavat heille paljon, paljon tuota taakkaa ja siksi meidän kannattaa kaikki voimat yhdistää meidän ihanien lasten ja nuorten eteen.

2:19:14.1 Valtuutettu Hussein al-Taee

Joo, arvoisa puheenjohtaja.

500.000 euroa, se oli demareiden esitys siitä, että lähtisimme yhdessä korottamaan ja korostamaan opettajien, varhaiskasvatusopettajien hyvinvointia. Se oli hyvin konkreettinen, selkeä. Se johti toimiin, joita viedään paraikaa eteenpäin. Itse henkilökunnalta kysyttiin, mitä pitäisi tapahtua, miten he voisivat paremmin. He vastasivat hyvin laajasti tähän ja, ja tuota nää vastaukset tuotiin lautakunnalle. Ja ne on selkeitä SDP:n hyviä esityksiä varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin korostamiseksi. Tässä ei ole kyse kuitenkaan sadevaatteista eikä siitä 500 tonnista. Tässä on kyse paljon laajemmasta kysymyksestä, johon tarvitaan koko tämä valtuusto mukaan. Kyse on siitä, että meidän lapset ja nuoret oireilevat, eivät voi hyvin, koska aikuisetkin oireilevat, koska perheet oireilevat, koska opettajat, kouluttajat, hoitajat oireilevat. Ja olisi ensiarvoisen tärkeätä korostaa sitä mitä nuorisovaltuuston edustajakin tässä korosti. Lastensuojelun tarve on myös lisääntynyt ihan valtavasti. Se johtuu lähinnä siitä, että meillä ei oo tarpeeksi ammattilaisia tällä hetkellä Vantaalla. Meil ei oo koulupsykologeja, meil ei oo ihmisiä, jotka kykenevät, haluavat jäädä Vantaalle tekemään tätä työtä. Työ on helpompaa muualla ja siitä maksetaan

enemmän. Tämä on yhteinen asia, jota SDP, Perussuomalaiset, Kokoomus, kaikki muut yhdessä nyt sitten ratkovat. Ja mä toivon todella, et syksyllä päästään yhteisiin hyviin ratkaisuihin siitä, miten Vantaan pitovoima korostuu siitä, mitä se on aikaisemmin ollut.

2:21:01.2 Valtuutettu Siri Ahokas

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos hyvästä hyvinvointikatsauksesta. Tässä hyvinvointia lisääviä toimia on tietysti paljon ja monenlaisia. Nostan itse nyt esiin sieltä yhden merkityksellisen, kun puhumme hyvinvoinnista. Elinympäristömme vaikuttaa hyvin merkittävästi hyvinvointiimme. On tehty useita tutkimuksia siitä, kuinka luonnonläheisyys vähentää sairastuvuutta ja lisää onnellisuutta. Luonnon näkeminen, kokeminen ja aktiivinen luonnosta tekeminen ja liikkuminen lisäävät tutkimusten mukaan ihmisten hyvinvointia niin sitä fyysistä kuin sitten sitä mielen hyvinvointia. Luonto on suomalaisille jo perinteisesti merkinnyt paljon. Tosin viime vuosikymmenten aikana yhteiskunta on muuttunut ja se on pikkuhiljaa heikentänyt sitä yhteyttä luontoon ja luontosuhdettamme. Erityisesti tää koskee lapsia ja nuoria. Ja jos jotain hyvää koronasta voi sanoa niin kun se on estänyt meitä olemasta tai teitäkin olemasta sisällä niin ihmiset ovat siirtyneet ulos. Ja myös ne, jotka eivät siellä aiemmin ole liikkuneet. Ja mielestäni tässä on niin kun tuhannen taalan paikka meillä tehdä sellaisia toimenpiteitä, ja luoda sellaisia raameja, että me saamme ihmiset myös pysymään siellä ulkona ja liikkeellä. Onneksi meillä Vantaalla on vielä hyviä lähimetsiä ja, ja se luonnon luontoreitit. Me ollaan niistä pidetty hyvää huolta. Se nousee hyvin monissa puheenvuoroissa ja hyvin monissa ohjelmissa esiin. Näistä sadetakeista mainitsen sen verran, kun valtuutettu al-Tae otti ne esiin. Niin olen viime kaudella itse tehnyt aloitteen siitä, että voisimme kaupunkina tukea varhaiskasvatuksen, mutta myös perusopetuksen, miksei myös toisen asteen opetuksessa ulkona tapahtuvaa opetusta jollain tavoin. Ja silloin, silloin tota aa esitin, että tähän vois jonkunnäköistä varusvarusteisiin voi- voisimme panostaa. Nimittäin on ihan faktaa, että kun lähdet ulos niin varusteet merkitsevät ja silloin se voisi madaltaa opetushenkilöstön ja kasvatushenkilöstön kynnystä olla ja liikkua niiden lasten ja nuorten kanssa. (välihuuto, puoli minuuttia) [2:23:57]. Joo, kiitos. Mä luulen, että nyt tulikin kaikki sanottua. Eli ratkaisuja on monenlaisia. Pidetään ne ihmiset siellä ulkona.

Kiitos.

2:24:23.5 Valtuutettu Juha Järä

Kiitos, arvon puheenjohtaja.

Tiedä siitä rakentavuudesta, koska en tässä tätä keskustelua osaa nivoa kaikkea yhteen. Haluan sen sijaan tässä nostaa itselle tärkeän aiheen mitä tässä on joutunut tai päässyt todistamaan katsantokannasta riippuen. Erään läheisen rakkaan vanhan Suomen kansalaisen, vanhaksi varmasti voi sanoa senioriksikin heitä kutsutaan, mutta hän on iäkäs henkilö ja olen hänen omaisenaan joutunut todistamaan hänen raskasta lopputaivaltaan tässä yhteiskunnassa. Viiden lapsen äiti, joka on synnyttänyt siis viisi lasta ja kolme heistä on jo menehtynyt, hän on maksanut veroja tänne yhteiskuntaan sen noin 80 vuotta. Ja tota valitettavasti joutu siten todistamaan sitä, että nää loppuvuodet nyt ei oo ihan semmosia, kun itse haluisin hyvinvointivaltiossa nähdä ja nähdä tämän asian toteutuvan. Kolmen kuukauden hoito, palvelutakuut eivät toteudu, jonot ovat kuulemma valtavia ym. ym. Meidän rakkaat vanhukset, vanhemmat ja iäkkäät henkilöt, kaikilla ei edes ole omaisia hoitamassa heidän asioitaan. Luemme lehdistä sitten näistä muumioituneista vanhuksista, ihmisistä, jotka ovat jääneet sinne paitsioon. Eli tota vaikka tää alue asia nyt tuleekin jatkossa niin toivon todella lämpimästi, että tähän asiaan nyt panostetaan. Heillä ei ole paljon enää aikaa, nuorukaisilla on.

Kiitos.

5 § Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategian tavoitteiden loppuraportti

2:26:22.6 Valtuutettu Vaula Norrena

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Kaikista maailman huonoista kaupungeista tämä on kuitenkin vähiten huono. Ollaan iloisia siitä. Viime valtuustokausi oli ensimmäinen historiassa, kun Vantaan taloudella alkoi pyyhkiä niin hyvin, että me pystyimme satsaamaan ainakin aluksi kaikenlaiseen. Siinä oli takana melkoisia nälkävuosia ja TVO vuosia ja erinäköisiä suunnitelmatalous suunnitelmia, säästösuunnitelmia, jotka sitten no niin

nehän tulivat sitten hyvin pian takaisin, kun korona, korona realisoitui. Ja sitten kaikesta meidän hyvästä, hyvästä taloudenpidosta huolimatta niin, niin tämä viime valtuustokausi oli katastrofaalisen huono näitten tavoitteiden saavuttamisessa. Et siellä on ihan ikinä ei ole ollut niin paljon tavoitteita, jotka ovat jääneet saavuttamatta. Ja mutta yksi ilouutinen. Variassa ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllistymisaste pomppasi reippaasti ylöspäin, vuonna 2016 se oli 56 %, mutta 2021 lopussa se oli 69 %, hienoa, hyvä Varia. Hyvä opiskelijat, jotka pystyitte koronan keskellä tekemään tutkintonne ja hankkimaan työpaikan koronan keskellä, aika hurjaa, todella hyvä suoritus. Sitten vastavuoeroisesti niin suren kovasti lukion päättäneitä. Heistä jatkokoulutukseen samana vuonna, kun vuonna 2016 meni lähes 30 % niin vuonna 2021 enää 22 %. Et kyllä siinä tämä nuorisovaltuutetun kertoma heikosti vointi ja muittenkin kommentoima uupumus niin varmasti näkyi. Tai sitten kyse onkin siitä pääsykoeuudistuksesta, joka ehkä sitten pilasi kaiken näiltä lukiolaisilta. Yo-kirjotukset ehkä liian vaativat, korona-ajan etäpääsykokeet menivät pieleen ja niin edelleen. Mutta tää on asia, johon meidän täytyy kiinnittää huomiota, koska jokainen väli vuosi, vaikka onkin seikkailua, niin se on pois veron maks- maksusta, jos seikkaillaan tuolla maailmalla niin kuin minunkin lapseni ovat tehneet. Se on pois sitten opiskelusta ja opiskellaan myöhemmin, valmistutaan myöhemmin ja se niinkun ei varmaankaan ollut yhteiskunnan tavoite. (välihuuto, puoli minuuttia) [2:29:22]. Selvä. Sitten meillä on vielä ikävää tämä, nämä Neet-nuoret. Ilman toisen asteen tutkintoa olevat 20–29-vuotiaat, määrä on reippaasti kasvanut, Neet-nuorten määrä on reippaasti kasvanut. Vieraskielisten Neet-nuorten osuus reippaasti kasvanut, syrjäytyminen väistämättä lisääntyi. Enkä voi olla mainitsematta siitä, että kun saimme koronatukia niin kahtena vuonna peräkkäin, käytimme molempina vuosina noin 40 miljoonaa euroa velkojen takaisinmaksuun sen sijaan, että olisimme vahvistaneet näitten nuorten oloja ja tukeneet heitä, että kyllä meillä on peiliin katsominen tässä. Toki sanon, että näitä rahojahan ei päättäneet poliittiset päättäjät vaan ne menevät aina merkillisesti virkakunnassa niin että virkakunta päättää velkojen takaisinmaksusta ja me saamme päättää vaan kyseisen budjettivuoden budjetin käytöstä. Niin tällä lailla niinku vilahti sieltä noin 80 miljoonaa euroa kahtena vuonna, jotka oli tarkoitettu koronatukeen, harmi.

6 § Vuoden 2021 arviointikertomus

2:31:26.7 Valtuutettu Tuire Kaimio

Mitä nyt, ehkä kuuluu, no niin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutetut.

Ja arvoiset kuntalaiset.

Toivottavasti kuuntelette tätä. Nimittäin meillähän on tämmönen hieno lakisääteinen arviointikertomus tehty, missä on käyty läpi kaupungin koko toimintaa. Sinne poimitaan vuosittain erilaisia tärkeitä ajankohtaisiakin asioita ja käydään niitäkin tässä vähän samalla läpi. Vantaan taloudesta kohta tulee erikseen kohta missä puhutaan tilinpäätöksestä ja tilinkertomuksesta, ettei käydä sitä sen tarkemmin läpi. Halusin näyttää tämän teille erityisesti siksi, että tässä on tämmönen hieno keltainen väri. Että nyt kun avaatte sen arviointikertomuksen, niin siellä on ihan aluksi tiivistelmä ja jokaisessa kohdassa on johtopäätökset ja suositukset tämmöisessä keltaisen värin laatikossa. Et jos ei jaksakaan eikä halua heti kahlata kaikkea läpi niin sieltä saa nopeasti tietoa siitä mistä on tarvekin saada. Ja tässä tapauksessa esimerkiksi siitä, että viime vuonna kaupungin taloudellinen tulos on ollut hyvä. Tähän on vaikuttanut valtion koronatuotot, erilaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tuottavuus ja kasvuohjelman eli siis säästöohjelman toimenpiteet. Tähän toki on syytäkin olla hyvä, koska tässä on vähän hurjempia vuosia tulossa muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden vuoksi, josta osa toiminnoista jää kunnalle ennalta ehkäisevässä muodossa ja osa lähtee pois ja, ja tietysti tämä maailmantilannekin on semmonen, että talouden on syytäkin olla kunnossa. Näitä tunnuslukuja kehittyi myönteisesti myös muissa suurissa kaupungeissa itse asiassa hyvin samansuuntaisesti. Eli kertoo myös siitä, että toki täällä on tehty asioita oikein, mutta myös siitä, että toi toimintaympäristö on ollu sama niissäkin. Lautakunta on arvioinut strategisten tavoitteiden toteutumista. Täällä näkyy nyt ensin koko valtuustokaudelta eli neljältä vuodelta. Täällä täysin toteutuneet, toteutuneet tavoitteet on vihreällä, osittain toteutuneet on keltasella ja ei lainkaan toteutuneet punaisella. Ja kuten varmasti voitte tosta huomata niin kyllähän tässä tää korona-aika näkyy eli vuosina 2020–2021 on jäänyt toteutumatta noin 22 % tavoitteista. Verrattuna noihin kahteen edeltävään vuoteen, jolloin toteutumatta jäi vaan noin 12 % tavoitteesta, siinä on iso ero. Nyt on tietysti ihan hyvä kysymys, että laitetaanko ihan kaikki aina koronan piikkiin vai onko, voiko osa näistä johtua jostain muustakin.

Halusin tuohon erikseen poimittavaksi ne tavoitteet, jotka on jäänyt jo useeseen otteeseen toteutumatta, jotta erityisesti niihin kiinnitettäisiin huomiota toki muuhunkin. Ei varmaan yllätys, että täällä on, on alaikäisten huostaanottojen määrän väheneminen, siihen ei ole päästy se on ollut kolme kertaa tavoitteena, eikä olla vielä lähelläkään sitä mikä pitäisi olla. Tää tilanne oli jo ennen korona-aikaa ja nyt on mennyt vaan huonommaksi. Ja tääl on ammatillisten opintojen keskeyttämisen vähentäminen ollut kaksi kertaa tavoitteena ja kerran tavoitteen toisena mittarina ja siinäkin ei ole onnistuttu. Nyt tietysti, kun on ollu toi oppivelvollisuusiän muutos, niin siellähän tulee ihan varmasti seuraavan vuoden luvuissa näkymään parannus näiden alle 18-vuotiaiden osalta. Mutta tietysti siinäkin kohtaa, jos tarkastellaan sitten yli 18-vuotiaita niin sinne toivottais kovasti toimenpiteitä. Tässä on sitten viime vuoden eli tää meidän varsinainen kohteemme nyt. Täällä on ollu yhteensä 39 tavoitetta, tilinpäätöksessä on raportoitu toteuma ja me ollaan ollu osassa hieman eri mieltä tai haluttu vähän viilailla eli ollaan ollu eri mieltä raportoidusta toteumasta kolmen tavoitteen kohdalla ja sit ollaan tehty erilaisia huomioita raportoinnista kahden tavoitteen kohdalla ja mittaroinnista viiden tavoitteen kohdalla. Tässäkin toi koronapandemia niin se haittas myös arvioitavuutta eli mennään siihen kohta lisää, jos vaan suinkin ehditään. Mutta viime vuonna jäi toteutumatta lähes 26 % tavoitteesta, mikä on toki paljon. Meidän raportointi huomio koski sitä, että siellä oli välillä raportoitu, että on esimerkiksi tilanne kohentunut, mutta siellä ei ollut niin kuin varsinaisia mittaustuloksia tai dataa, jotka ois osoittanut, että näin on. Ja välillä oli tilanne siinä, että siellä esimerkiksi lähtötason mittauksen arvona luki vain lähtötaso, siinä ei ollut numeroa, jolloin jouduttiin toteamaan, että tästä on nyt ihan mahdoton arvioida, että miten tässä on oikeasti tapahtunut. Eli ylipäätään toivottiin mittareihin selkeyttä, ajantasaisuutta ja tähän toki koskee myös valtuustoa, joka myös tykönänsä päättää uusista mittareista. Öö, tääl on etenkin on ollu ongelma se, et meil on ollu moniosaisia tavoitteita, jossa ei ollut kaikille osille omaa mittariaan. Eli siellä on ollut esimerkiksi tämmösiä missä tuetaan vanhusten kotona, kotona selviytymistä. Ja siinä on mittarina ollut kotona asuvien vanhusten määrä ja sehän toki on aika hurjakin mittari, tää on kuulemma ollut jo vuosia tällainen, koska sehän myös mahdollistaa sen, että sinne voisi siirtyä entistä enemmän vanhuksia ilman, että se tuki kuitenkaan siellä lisääntyy. Ja samoin siellä oli myös erilaisia parannetaan työhyvinvointia lisäämällä koulutusta ja mittarina oli vain koulutuksen määrä eikä ollu millään mitattu, että parani, parani se hyvinvointi siitä, että tän kaltaisia asioita. Tämä on tosi tärkeä juttu, koska jos puhutaan siitä

tietoperusteisesta päätöksenteosta ja tietoperusteisesta johtamisesta niin se ei tarkoita sitä, et meistä jokainen googlaa aina pari hienoa tutkimusta ja siteeraa niitä täällä vaan se varsinkin tarkoittaa sitä, että kerätään tietoa siitä, et miten asiat on nyt, tehdään ne toimenpiteet niiden tietojen perusteella ja sit seurataan sitä vaikuttavuutta. Et mitä tästä seurasi, mitä me päätettiin, tapahtukse mitä pitikin ja mitä muuta tapahtui ja tehdään niiden perusteella sitten ne uudet päätökset. Ja sen takia toivoisin, että tämä olisi jokaisen valtuutetun Raamattua tämä minkä olemme saaneet aikaiseksi. Koska tämä on hyvin tärkeä. Ja samasta syystä. Täs on joitain poimintoja viime vuoden arvioinneista. Viime vuonna tää on vähä tämmönen läksiäislahja myöskin hyvinvointialueille siirtyviin asioihin, mutta ei pelkästään sitä vaan osa näistä ennalta ehkäisevistä palveluista jää esimerkiksi niin, että vastuu on kummallakin kunnalla ja hyvinvointialueella. Eli sen takia tääl on nyt etenkin otettu arvioitavaksi semmosia kohteita, jotka koskee näitä eli kaupunkikulttuuriin liittyen ja sosiaali- ja terveysalaan liittyen. Ja vaikka toki siellä hyvinvointialueella on oma tarkastuslautakuntansa, joka tästä sitten jatkaa siellä niin sielläkin ovat valtuutetut tarvitsevat tätä tietoa tai toivottavasti käyttävät tätä tietoa miettiessään, et miten asiat pitäisi siellä järjestää ja miten niitä jaetaan tässä kunnan kanssa yhteistyössä. Täällä on jotain tämmösiä poiminnoissa täs on esimerkistä työllisyyspalvelut niin tähän nyt oli sikälikin hankalaa, et tää sattui tosi hassuun aikaan, tuli koronapandemia samaan aikaan niin eihän siinä paljoa voitu kyllä arvioida, että oliko tästä hyötyä vai ei. Sieltä, siel oli vakanssien avul- avoinna eli ihmisiäkin puuttui ja loppuvuotta kohti sitä saatiin jonkun verran tehostettua ja testattua. Mutta tässä oli esimerkiksi monen todella hassu puoli. Että tässä verrokkiryhmää ei itse asiassa ollut vaan tää toteutettiin kaikissa suurissa kaupungeissa. Jos ois ollu edes yksi missä sitä ei ole toteutettu niin oltais voitu edes vähän arvioida, että mikä vaikuttaa mitäkin, etten tiedä kuka sen oli suunnitellut. Henkilöstön osalta ollaan arvioitu monta muutakin asiaa, mut haluttiin nostaa tähän työhyvinvointiin liittyvät asiat. Lähinnä siksi, että tässä on toimenpiteiden kannalta vähän har- harvoin tapahtuva mittaus eli täs on kahden vuoden välein tapahtuva Kunta 10-tutkimus ja se on kyllä niin harvoin, että jos, jos siellä tehdään toimenpiteitä sen työhyvinvoinnin eteen. Niin noin harvoin mitattuna on, hyvin vaikea sanoo, että mikä, mikä siellä johtuu mistäkin paranemisen tai huonomisen, huononemisen osalta. Ja siellä näkyy myöskin, että henkilön kokemus siitä, että kuinka hyvin he pystyvät vaikuttamaan meneillään oleviin asioihin niin se oli itse asiassa heikentynyt. Varmaan liittyy tähän kyseiseen muutokseenkin mikä on menossa. Nuorisosta on puhuttu.

Tässä kohtaa täytyy todeta, että onneksi vuonna 2022 tilanne on jonkun verran paranemassa, että jalkautuvaa työtä on oltiin lisäämässä, se ei tietysti näy tossa viime vuoden arvioinnissa. Terveysasemapalveluissa niin siellä arviointikertomuksessa on kattavammin, mutta siellä on myöskin arvioitu puhelinpalveluita ja todettu, että niissäkin on yhä kehitettävää. Psykososiaalisissa palveluissa on sama juttu, kun nuorison kanssa, että siinä on tänä vuonna tulossa uusi nappi, mutta se ei torko, toki viime vuoden luvuissa näy. Ja sitten edelleen hankalia arvioitavia lastensuojelun kohdalla. Että jos lastensuojeluilmoituksia on tullut vähemmän tai enemmän korona-aikana niin mistä se kertoo. Jos lapset ei ollu silmissä, niin voidaanko me tietää, että onko siellä enemmän tarvetta vai vähemmän tarvetta. Että meillä oli lautakunnalla tämmönen vähän ehkä erikoisempi tehtävä viime vuonna, et kaikki ei ollut ihan helposti arvioitavissa.

Kiitos. Tässä tämä itse asiassa oli.

2:42:16.3 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia valtuutettu Tuire Kaimiolle. Ja tarkastuslautakunnan erinomaista arviota, erinomaisesta esittelystä myöskin. Valtuusto asettaa tavoitteet ja mittarit. Ei itsestään mun huomiota ois voinu, yhtä hyvin sanoo tos edellisessä mä halusin ensin kuulla tämän arviointikertomuksen esittelyn. Öö, joskus me mennään vähän huti siitä, et meil menee sekasin keinot ja tavoitteet. Ja keinoja on niinku selvitykset, ohjelmat ja sellaset. Ja tavoitteita on sit semmonen, et se niinku esimerkiks joki- jokin mitattavissa oleva hyvinvointi lisääntyy. Osa ohjaa näistä pieleen. Vantaan tavoitteena on pitää kotona asuvien ikäihmisten osuus keinotekosesti tietystä prosentissa. Ja tää ei huomioi sit tarvetta, joten kustannuksia ja inhimillistä kärsimystä syntyy siitä, että liian huonokuntoiset ikäihmiset kaatuilevat kotona ja kuormittavat päivystystä ja terveysasemia. Siis hoivapaikka kumminkin pitää saada niille, jotka sen tarvitsee. Ja sitä kotona asumista voi lisätä vain se, että ikäihmiset voi niin hyvin, että ne ei tarvitse sitä hoit- hoivapaikkaa. Esimerkiksi kuntoutuksella tai semmoisella tuella aidosti vähentää sitä hoitopaikan tarve- niinku kun tuo tuolla kotiin. Ja tota vaikka hoiva siirtyy hyvinvointialueen järjestettäväksi pieniin, sen onnistumista ja riittävää rahoitusta pitää kyllä seurata. Osa mittaristo on sitten näennäisiä esim., se että tilat on teknisesti kunnossa ei kerro sisäilman aiheuttamasta terveyshaitasta, haitasta mitään. Terveyshaitan määrää ei seurata, vaikka sen seuraaminen olisi ilmaista. Vantaan kustannuksia varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa halutaan pitää mahdollisimman

alhaisena. Mut, mut onko opettajan oikeasti se taloudellisesti kaikkein järkevintä ja tehokkaita. Kun katsotaan toimeentulotuen määrää, niin sepäs onkin sitä suurempi mitä vähemmän kunta satsaa peruskouluun. Kunnan talouden kannalta vois olla parempi investoida siihen, että lapset oppii lukemaan ja pärjäävät opinnoissa ja työelämässä. Ja sit sellanen tärkeä viimeinen pointti. Joka välissä tavoitteita ei kannata muuttaa. On tärkeää seurata, miten kehitys menee. Eikä vaan heivata vaikeita tavoitteita pois.

Kiitos.

2:44:39.1 Valtuutettu Anu Hall

Kiitos, puheenjohtajaa.

Hyvät valtuutetut.

Mä kiinnitin tässä arviointikertomuksessa huomiota tähän sosiaalityöntekijöiden saatavuusongelmaan. Arviointikertomuksessa todetaan sen olevan valtakunnallinen ongelma, jota se toki onkin. Meillä on kuitenkin tiedossa se, miten Keravalla, jonka kanssa olemme perustamassa hyvinvointialuetta, on nostettu sosiaalityöntekijöiden palkkoja alkamaan nelosella ja vaikka mille toistuvasti kerrotaan, kuinka palkkaus on vain yksi osa ongelmaa työhyvinvoinnin ja johtamisen lisäksi, niin kummasti tuo palkkaus kuitenkin vaan vaikuttaa siihen, että työntekijöiden saatavuus paranee. Kunnollinen korvaus työstä on aina motivoiva. Huolestuttavaa on myös se, että sosiaalihuollon ammattirekisterissä on sosiaalityöntekijöitä yli tarpeen, mutta jostain syystä he eivät hakeudu Vantaalle töihin. Palkkatason pohtimisen lisäksi on tärkeää pohtia syitä, jotka ovat johtaneet lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärien kasvuun. Puhumme paljon ennaltaehkäisevästä työstä ja sen tärkeydestä. Tätä työtä tehdään hyvässä yhteistyössä eri järjestöjen kanssa. Hyvä näin. Mutta tunnistammeko me ja hyödynnämmekö me niitä sosiaalialan hyviä käytäntöjä, joita meillä Vantaalla jo on. Käytäntöjä, joita työntekijät ovat itse kehittäneet ja jotka ovat vaikuttavia ja joilla on saatu tulosta. Esimerkkinä vaikka Vantaan lapsiperheiden sosiaaliyksikössä kehitetty Enna-malli, jossa on kyse ennakollisten lastensuojeluilmoitusten keskitetystä arvioinnista ja tuesta lapsiperheille ja lastensuojelun päivystyksessä. Mallissa tavoitteena on asiakkaan oikea-aikainen kohtaaminen, ohjaaminen palveluihin varhaisessa vaiheessa ja kiireellisten sijoitusten välttäminen. Emme voi vastata jokaiseen räsähdykseen perustamalla työryhmää tai

selvittämään tilannetta konsultin kanssa. Meidän on aika hyödyntää ja kuunnella paremmin jo olemassa olevaa, olevaa osaamista. Nostaa sitä esille ja tukea aidosti kehittämistyötä, joka nousee työntekijöiden kokemuksesta. Näkemykseni mukaan toimialojen keskinäinen vuoropuhelu on isossa roolissa. Onko meillä Vantaalla sosiaalityöntekijöillä, varhaiskasvattajilla, kuraattoril-, kuraattoreilla ja opettajilla aito keskinäinen vuoropuhelu. Huoli on kova. Onko siihen riittävästi mahdollisuuksia nykyisessä arjen niukkuudessa. Mietin myös mitä pystymme turvaamaan nykyisen keskustelun tason ja jopa nostamaan sitä hyvinvointialueille siirryttäessä.

Kiitos.

2:47:31.8 Valtuutettu Jouko Jääskeläinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan kiittää lautakunnan puheenjohtajaa, virkahenkilöitä, lautakuntakumppaneita avoimesta keskustelukulttuurista ja hyvästä kommentointien kehittämisestä. Jos tätä paperia taikka nyt siis tässä on tietysti ei ole paperia, mutta on ruudulla nähtävissä, jos tätä voisi kutsua mopoksi niin tämä ainakin olisi hyvin viritetty. Hyvin tarkasti joka kulmassa ja joka mahdollisessa tilanteessa etsimme mielestämme sattuvia sanoja ja, ja oikeita arvioita. Toivon mukaan onnistuimme. Siitä nyt tietysti toimialoille semmoinen pieni kaino toivomus, että tehkäät niin kuin teettekin, mutta lukekaa siis tarkasti, siellä on yhtä ja toista tärkeää kuitenkin teksteissä sanottu. Toiseuteen en jatkan kannalta tiedä tai en ole ihan varma, tarvitaanko ihan näin paljon mittareita. Toisessa paikassa, jossa olen luottamustehtävässä kirkolliskokouksessa, siellä Kirkkohallitus luopui pääsääntöisesti näistä liikennevaloista eikä siitä nyt tullut kovin paljon huonompi siitä toimintakertomuksesta ehkä jopa parempi. Meillä näitä on aika runsaasti. Poikkeuksellisina aikoina sinne väkisin tulee tuota alijäämää toteutumisessa, koska ei voi mitenkään ennakoida mitä tapahtuu. Ja kieltämättä joidenkin mittareiden kohdalla tuo todettiin, jotkut eivät osuneet mittarointi aivan kohdalleen, joissakin oli tulkintavaikeuksia. Ehkä tässä voisi nyt vapain mielin toimialoilla myöskin miettiä, että etsitäänkö itse asiassa, etsittäisiinkö jonakin vuonna ihan ne kärkimittarit, ehkä viisi asiaa. Me tiedämme ne perusongelmat, joita meidän hallinnossa ja taloudessa ja toiminnoissa on. Voisimme hyvin poimia ne ikään kuin kärkimittareiksi ehkä kolme, ehkä kuusi, ehkä viisi, ja tarkastella niitä sitten erityisesti.

Ja sitten muiden kohdalla käyttää vähän ohuempaa taikka ohuempaa verkkoa sitten näissä kohdin. Mutta kaiken kaikkiaan meidän mielestämme tästä tuli oikein hyvä kertomus ja mielellämme näemme, että se sitä myöskin hyödynnetään jatkossa.

7 § Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös

2:50:10.4 Valtuutettu Vaula Norrena

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Tämä on kolmas koronavuosi, kun meillä menee hyvin. Meillä tulee 61.4 miljoonaa ylijäämäinen tulos. Ja sillä rahalla on aikomus tai tuli 21 ja tänä vuonna on aikomus maksaa 71 miljoonaa euroa pois vanhoja velkoja, ottaa 28 miljoonaa uutta, 43 miljoonaa maksetaan velkaa pois. Tuleeko tämä, maksetaanko ne tukirahoilla? Tukirahoja on tänä vuonna saatu 70 miljoonaa ja tosiaan ylijäämää on +61 miljoonaa. Edellisenä vuonna tukia saatiin 90 miljoonaa ja teimme +55 miljoonan euroa tuloksen ja maksoimme 40 miljoonaa vanhoja velkoja pois. Että tuota kiinnitän vaan huomiota tähän, että me meillä on hirveä himo nyt maksaa niitä vanhoja velkoja pois. Tämän tekee virkakunta, niin kun äsken totesin. Me emme siihen saa päättää. Eikö meidän pitäisi muuttaa tätä päätöksentekoa tätä järjestelmää sillä tavalla, että poliittiset päättäjät saisivat päättää myös tästä ylijäämästä, että miten se käytetään, koska meillä selvästikin tässä salissa on tahto, yhteinen tahto käyttää nyt rahaa, joka on investointi, sosiaalinen investointi näihin hyvinvointiasioihin, jotta ne eivät maksaisi meille aina joka vuosi, joka vuosi enemmän ja enemmän, kun, kun, kun niitä ei pystytä hoitamaan kunnolla. Tämä perusteellinen keskustelu on käymättä. Se on viimeksi käyty joskus 2015, nyt olis aika käydä uudestaan.

Kiitos.

2:52:08.4 Valtuutettu Suvi Karhu

Joo, kiitoksia arvoisa puheenjohtaja.

Näin uutena valtuutettuna ollut tosi mielenkiintoista tutustua tähän kaupungin tilinpäätökseen, joka on hurjat 276 sivua pitkä. Ja oon kyllä erittäin huolissani Vantaan velkaantuneisuudesta, erityisesti konsernivelka on hyvin huolestuttavalla tasolla, velkaantuneisuusaste on yli 100 %. Toki tää velkaantuneisuus

on laskenut viime vuosina, mutta on huomattavaa, että vuonna 2023 sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyy sinne hyvinvointialueelle. Eli suhteellinen velkaantuneisuus tosiaan kaksinkertaistuu kuten Taloudelliset riskit kappaleessa kuvaillaan. Tosin tää kaksinkertaistuminen on laskettu vain niistä kaupungin omista veloista eikä konserniveloista. Taloudelliset riskit kappaleissa ei nähdä korkojen nousun riskiä mitenkään merkittävänä ja myös se, että Vantaa ei tunnu kantavan huolta mahdollisesta talouskasvun ehtymisestä, joka tarkoittaa todennäköisesti myös verotulojen laskua, niin tätä ei näy Taloudellisia riskejä kuvaavassa kappaleessa lainkaan. On huomioitavaa, että tosiaan vuodesta 2012 vuoteen 2020 veronalaiset ansiotulot per vantaalainen on kasvanut aika hitaasti, vain 7 %, kun koko maan mediaaniansio on noussut samassa ajassa lähes 13 %:iin. Ja vuonna 2012 Vantaan silloinen kaupunginjohtaja kertoi, että verotulojen kasvu on maltillista seuraavina vuosina. Tää on siis todellakin pitänyt paikkansa, mutta mulla on semmonen olo silti, että valtuusto ei silloin ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin. Samaan aikaan tietenkin sit kaupungin menot on kasvanut reilusti. Nimittäin vuodesta 2012 vuoteen 2021 menot on kasvaneet 271 miljoonaa euroa, 21 %. Väestön määrä on kasvanut kuitenkin vain 16 %. Vantaan menot on siis kasvaneet enemmän kuin asukasmäärä. Ja musta on erittäin huolestuttava, että Vantaan väestönkehitys näyttäisi olevan taloudellisesti negatiivista. Siis joki on nyt mennyt vinoon. Vain hurjat 70 % nousseet valtionosuudet tänä aikana on auttanut tässä pahimmassa vinoutumassa, mut tähän tuskin voidaan jatkossa luottaa. Me joudutaan tosiaankin pohtimaan ratkaisuja yhdessä, kun aletaan käsittelee taloussuunnitelmaa tuleville vuosille sekä sitten loppuvuodesta kun käsitellään sitten budjettivaltuustossa sitä ensi vuotta.

Kiitos.

2:54:36.3 Valtuutettu Sari Multala

Joo, arvoisa puheenjohtaja.

Itse asiassa tuossa ihan hyvää keskustelua käydään. Oisin vaan todennu sen, et todella tässä päätetään valtuustossa myös siitä, et mihin tää ylijäämä käytetään. Ja tota siitä toki voidaan aina käydä keskustelua. Se on ehkä hyvä muistaa kuitenkin, että meillähän on ollut yhteinen tavoite. Ja koko valtuusto- valtuustokauden strategiakin on pohjattu eli meidän valtuustosopimuksessa jo linjattu se, että pyrimme saamaan kaupungin talouden tasapainoon ensi vuoteen mennessä. Ja sitä kohti

ollaan tehty vaan voimakkaasti töitä. Tää koronapandemia hankaloitti meidän taloudellista tilannetta erittäin paljon. Ja toisaalta sitten valtio on tullut vastaan ja korvannut ylimääräistä ja tukenut kuntien taloutta ylimääräistä tässä ikään kuin tämä koronapandemian aikana. Ja sitten tähän liittyy myös toki tämä hyvinvointialueuudistus, jossa tähän valmisteluun ollaan myönnetty rahoitusta ja se kaikki varmasti tulee täysin, täysin tarpeeseen. Ja sitten toinen asia mikä on ehkä hyvä todeta niin velkaantumiskehitys. Toki siitä voidaan olla, kannattaakin olla aina huolissaan, jotta, jotta edelleen pys- pysytään siinä samassa kehityksessä, joka meillä on ollu viime vuosien aikana tosi määrätietoisen työn tuloksena. Eli että velkaantuminen, asukaskohtainen velka, velkamäärä on saatu laskuun ja sillä tiellä olisi hyvä pysyä myös nyt tulevina vuosina. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että, että me emme uskaltaisi investoida, ja investoinneilla tarkoitan nyt sellaisia investointeja, jotka ovat ikään kuin aitoja investointeja ja tuo on toki tärkeää, että meillä on erittäin toimivat ja hyvät peruspalvelut, koulut, päiväkodit, terveydenhuolto vielä, kun se kunnilla kunnille kuuluu. Mutta ne on kuitenkin kulupuolen menoeriä samanaikaisesti eli niitä ei voi ikään kuin lukea investoinneiksi. Investoinneilla voidaan ajatella sellaisia investointeja eli menoja ja tek- tekoja, joilla voidaan sitten sitä tulevaa kasvua rakentaa. Ja toivonkin, että valtuustolla on rohkeutta niin kun aiemminkin on ollut rohkeutta Vantaalla tehdä myös sellaisia investointeja, jotka ehkä siinä hetkessä hetkellisesti lisääntyvät, ne lisäävät velkaantumista, mutta pitkällä aikavälillä maksavat sitten itsensä takaisin. Ja tässä vielä palaan valtuutettu Karhun puheenvuoroon sen verran, että aivan oikein on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että me esimerkiksi kaavoituksella luomme mahdollisuuksia erilaisille ihmisille muuttaa Vantaalle ja toisaalta pysyä Vantaalla myös sitten elämäntilanteen muuttuessa. (välihuuto, puoli minuuttia) [2:57:17].

2:57:39.6 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia, hyvät valtuutetut.

Ja arvoisa puheenjohtaja.

Siis ylijäämä on niin merkittävä, että sillä voisi saada merkittäviä taloudellisia säästöjä, jotka ovat pysyviä, pitkäaikaisia ja joka vuonna. Mitä enemmän me pihistellään sit niinku esimerkiks ennaltaehkäisyssä, sitä enemmän meille syntyy kustannuksia. Ja mä näen vähän niinku ongelmallisena sitä mitä valtuutettu Norrena

ansiokkaasti nosti esiin, et me ei niinku katsota kokonaistaloudellisesti siitä, että koska meidän kannattaa maksaa velkaa ja koska meidän kannattaisi investoida esimerkiksi johonkin palveluun, joka merkittävästi laskisi meidän kustannuksia. Eli mä näen sen, että palveluita tulisi tarkastella myös investointeina, ja katsoa millaisella palvelulla voisimme löytää merkittäviä taloudellisia säästöjä. Ja täs on niin kun vähän semmonen ristiriitainen olo, että kun me etsitään niitä säästöjä, niin me myös luodaan helposti niitä suurempia kuluja. Totta kai lakisääteiset pitää tehdä, jolloin sit se halpa ennalta ehkäisy jää usein toteuttamatta. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Multala otti ansiokkaasti esiin myös perinteiset investoinnit, koulut ja päiväkodit ja sen sellaset. Tällä hetkellä osa kouluista ja päiväkodeista on niin huonossa kunnossa, että niiden korjaaminen ei kannattais taloudellisesti. Vaan niitä tekohengitetään tavalla, joka tulee kalliimmaksi. Ja tästä on esimerkiksi Kunta-lehdessä kirjoitettu, se oli Vinha, joka sen nosti esiin, että pitäisi ikään kuin parantaa sitä laskentaa ja sitä ymmärrystä, et kannattaako niitä 70-luvun alun betonikouluja, joissa on monet peruskorjaukset jätetty tekemättä, et kuinka siinä on niin kun lähestulkoon kaikki jo siinä kunnossa, että sitä ei saa kuntoon. Et kannattaako kaikki korjata vai kannattaisko oikeasti rakentaa uutta. Ja totta kai nää on ihan ydinasioita sitä, että meillä on ne hyvät koulut ja päiväkodit. Et kuinka me saadaan tänne sit sitä kasvua, aivan kun kaupunginhallituksen puheenjohtaja Multala toi esiin.

Kiitoksia.

2:59:55.7 Valtuutettu Vaula Norrena

Kiitos puheenjohtaja.

Mä oisin vaan halunnu vähän kommentoida tuon valtuutettu Multalan pohdintaa tästä, et mikä on oikea investointi sellainen, joka tuo tulevaa kasvua. Niin tuota kyllähän tää on aika tunnettu kaava, että laadukas varhaiskasvatus tuottaa kolme kertaa paremman investoinnin tuoton kuin vaikkapa ratikkainvestointi tai silta investointi tai joku muu niin sanottu perinteinen investointi. Kansainvälisiä lukuja toki voi olla, että meillä se on alun perinkin niin hyvällä tolalla, että me emme ehkä saa, kun kaksinkertaisen tuoton sitä parantamalla. Mutta koulutus on, on oikea investointi ja se tuo tulevaa kasvua ja meidän täytyy. Siihen me ollaan tuudittauduttu siihen, että mukamas, et Suomessa tämä on jo hyvällä tolalla. No, ei se ole. Meillä korkeakouluista valmistu viimeisen 10 vuoden aikana niin yhtä vähän yhtä pieni osuus ikäluokasta kuin

Euroopan kurjimmassa maassa, oliko se nyt Albania eli noin 40 % kun meidän tavoite on 50 %. Että se on rapistunut tässä viimeisen 10–15 vuoden aikana ja meidän on aika ottaa kurinpalautus sen suhteen.

Kiitos.

3:01:17.0 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos puheenjohtaja.

Kuuntelen hieman huolestuneena tätä keskustelua, mitä tällä hetkellä valtuustossa käydään. Ensinnäkin täytyy todeta, että on sinänsä positiivista, että me teimme koronan kesk- keskellä 61 miljoonan euron positiivisen tuloksen. Se käytännössä tarkoitti. Johtuu kahdesta seikasta siitä, että valtio itse asiassa tai me kaikki uskoimme, että korona iskee vielä kovempaa meidän talouteen ja työttömyys kasvaa enemmän, kun se lopulta kasvoi. Onneksi etätyöskentelyt ja tavallaan tän tyyppiset asiat pelasti aika paljon sitä työllisyyttä ja aina pahimmat uhkakuvat ei toteutunut. Eli tavallaan kyse siitä, et me tehtiin tänä vuonna hyvä tulos niin on ennen, kun sen suoraan voi sanoa, että se on valtaosin sitä. Että, että tota meille ylikompensointiin koronan vaikutuksia. Kiitos siitä Marinin hallitukselle tällä hetkellä sanottakoon se tässä hetkessä. Toki harmi, että se täytyy se velka vielä hoitaa sitten valtiontaloudest jostain puolelt, mut Kokoomus huolehtii siitä seuraavalla vaalikaudella. Jos, jos, jos mennään sitten vielä siellä, on toinen myyntierä, erä eli siel on muun muassa kertaluontoisesti myyty a-tulkkaukset eli ulos, siitäkin saatiin ja hyvii, hyvii myyntituloja. Mut lähinnä haluan nyt vaan sanoa, et meillä ei ole semmosta 60 miljoonan, yhden miljoonan rahakassia, joka vuosi tuolla mikä me voidaan käyttää meidän palveluiden kasvattamiseen. Me saatiin se kertaluontoisesti ja hyvä näin. Mut meil on edelleen haasteena se. Katotaan mitä taloussuunnitelman kautta. Se raha mitä meillä jää verotulo, palveluiden tuottamisen jälkeen meidän verotuloista yli, niin se ei vielä ennusteen mukaan riitä siihen, et kuinka paljon meidän fyysinen omaisuus, koulut, päiväkodit ja tiet kuluu joka vuosi eli poistoihin. Ja meidän täytyisi pyrkiä semmoselle tasolle, että nää meidän oma tuloraja, oma rahoitus riittää jatkossa edes korvaamaan sen meidän kuluvan pääoman. Ja tulevaisuudessa kasvava kaupunki niin se ei vielä riitä, meidän täytyy löytää vielä lisää jostain näihin investointeihin. Ja tän takia meidän täytyy edelleen tehdä työtä sen eteen, että tää meidän vuosikate olisi pysyvästi siinä 166 miljoonan tuntumassa parhaimmillaan eikä vaan kertaluontoisesti

ja hetkellisesti. Eli toivon, että emme sotke investointeja ja käyttötalousmenoja se on kaiken, voisi sanoa pahan alku äkkiä. Me heitämme täysin taloutemme sekasin.

8 § Asemakaavan muutos 002444 ja tonttijaon muutos, 63 Viertola / Neilikkapolku 12

3:05:24.6 Valtuutettu Tarja Eklund

Joo, kiitos puheenjohtaja.

Tässä rakennetaan aika massiiviset rakennukset niin ihan tämmösen rivi- ja pientaloalueen alueeseen kiinni suoraan. Ja tuota niin tässä huolestuttaa minua ainakin tämä, että tässä on myöskin nää asuntokoot taas niin suhteellisen pieniksi laitettu, että jos, jos tulee 62 kpl asuntoja niin niiden keskipinta-ala on noin 42 huoneistoneliometriä. Yksiöitä on kuitenkin 17 kpl, kolmioita 17 kpl, kaksioita 27 ja, ja neliöitäkin on yksi kappale tässä vielä niin, niin kyl nää ei varmastikaan kovin suuriks nää, nää asunnot, asunnot tuu näissä, näissä olemaan, että siinä mielessä niin kyl tähän pitää, pitää jotain, jotain saada tota niin tähän asuntokokojen suurentumiseen, että et oikeasti niitä perheasuntojakin saadaan tänne Vantaalle. Ja siks toisekseen niin tässä lautakuntahan jätti tähän semmosen yhteisen pöytäkirjalausuman, mikä on erittäin hyvä tietysti, että, että jatkossa kiinnitetään enemmän huomioo siihen, että ei rakenneta näiden pientaloalueiden reunoihin suoraan kiinni tämmösii korkeita massoja vaan, että ne olis jotenkin sillä tavalla rakennettu niin kuin alenevaksi, että sinne rivitaloasuntoihin ja omakotiasuntoihin päin. Mut ilmeisesti, kun tästä ei yhtään valitusta kuitenkaan asukkailta tullu niin asukkaat on ilmeisesti miel- mieltänyt kuitenkin, et he asuu tässä aika kaupungin keskustassa, että, että tämä ei herättänyt sillä tavalla siellä asujaimisto- asujaimistossa huolta, että yhden henkilön kritiikki kohdistui liikennejärjestelyihin pelkästään. Että tämän suuntaista suunnittelua tietysti niin, niin pitäs kuitenkin yrittää välttää, kun meil näitä pientalon asuntoalueita kuitenkin Vantaalla on paljon myöskin tässä ihan keskustan läheisyydessä. Että ei muu, ei minulla tässä nyt muuta, mutta huoleni on edelleen näistä, näistä pienistä asunnoista, joita vaan pukkaa, jos ei nyt saada sitten siinä maa- ja asuntopoliittisessa ohjelmassa tähän, tähän sitä keskiala, keskipinta-ala tavoitteista niin sääntelymallia luotua.

Kiitos.

3:07:52.4 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tosiaan tähän alkuun ensinnäkin totean, että siellä järjestelmässä on tehty yhteinen pöytäkirjalausumaesitys. Eli kun kaupunkiympäristölautakunta teki tähän tämän pöytäkirjalausuman niin ryhmien kesken ollaan neuvoteltu, että voisimme toistaa tämän pöytäkirjalausuman myös valtuuston yhteisenä tahtotilana tähän näin ja olen tulkit- tulkinnut näin, että kaikki ryhmät olis tässä mukana. Idea on lähinnä siis kiinnittää huomiota, että voidaanko tämmösiä porrastavilla ratkaisuilla mahdollistaa semmonen rakentaminen, missä pientaloalueet sujuvasti vaihtuu sitten tämmöseen kaupunkimaisempaan keskustaan. Itse tosta kaavasta haluaisin nostaa pari hyvää esimerkkiä ja kiittää tota kaavan valmistelussa, et täs kaavamääräyksissä niin on haettu tällästä kannustavaa sääntelyä. Esimerkiks täs kaavassa ei suoraan määritetä, että porraskäytävä täytyy rakentaa luonnonvaloseksi vaan mutta, jos sen toteuttaa niin sen toteuttamiseen menevät lisäneliöt niin eivät syö rakennus, kokonaisrakennusoikeutta ja näin tilaa myöskin niiltä isommilta asunnoilta. Eli tää sääntely itsessään jo kannustaa rakennuttajaa hyödyntämään sitä lisätilaa siten, että se jää näiden asuntojen sisäpuolelle. Toinen seikka liittyy tapaan millä tässä kannustetaan kattosaunan rakentamiseen. Eli se rakennuksen päälle, sille katto tilalle joka usein on aika monissa taloissa hukkakäyttötilaa, niin tässä sallitaan asukkaiden käyttöön rakentaa asukastiloja ja kattosauna sen talon katto-osan päälle. Sinne tulee tosi kiva kattosauna, näkymät aukeutuu moneen, moneen suuntaan ja tääkään ei syö rakennusoikeutta ja mahdollistaa täten enemmän asuntojen toteuttamista ja pelivaraa tuohon alueelle. Pari pientä huomiota tästä ja mun mielestä täs on hyvää uutta kaava sääntelyy meillä otettu käyttöön. Ihan lyhyesti. Toki meidän täytyy hakee tasapainosta asuntojakaumaa, mut on myös hyvä muistaa, et 43 % vantaalaisista kotitalouksista on yhden hengen kotitalouksia. Suinkaan kaikki heistä ei asu yksiöissä, mutta meidän asuntokannasta nykyisin 2020 vain 14 % oli yhden hengen asuntoja. Eli me tarvitaan myöskin yksiöitä mut toki, me tarvitsemme myös perheasuntoja. Enemmän kuin luodaan vastakkainasettelua erikokoisten asuntotyyppien välille, niin ratkaistaan ongelmat volyyymilla, se että meillä riittää sekä pieniä asuntoja että suurempia perheasuntoja ja siinä me olemme Vantaalla ihan suotuisasti viime vuosina onnistuneet.

3:10:30.5 Valtuutettu Markku Weckman

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiinnitän samaan asiaan huomiota, kun valtuutettu Eklund tuossa totesi tämän kaavan suhteen, että ensin meitä kuritettiin näillä luhtitaloilla ja nyt sitten astetta voimakkaampi tämä kerrostalo siirtymä tänne pientaloalueiden suuntaan ja kun me haemme ja haluamme viihtyisää ja vetovoimaista Vantaata ja niitä kuuluisia hyviä veronmaksajia niin tuota kyllä meidän täytyy tää tilanne ottaa sillä tavalla vakavasti, että me emme "tuhoa" niitä alueita, jossa tällöinen pientalovaltainen asumismuoto ja pientalovaltainen taajama voisivat kehittyä rinta rinnan tämän kerrostalon kehityksen myötä. Kyllähän me kerrostaloja tarvitaan ja tiivistymistä, mut mä oon tossa katellu nyt tätä Kielotien, Lummetien maastoa niin aika, aika tukkoiselta se alkaa näyttää. Sitä ei pystynyt oikein hahmottamaan ennen kuin näkee sen käytännössä ja luonnossa tuon tilanteen niin. Tämä on nyt sitä kaupunkikuvaa mitä Vantaalle rakennetaan, aika näyttää, että miten tulemme siinä onnistumaan ja miten tyytyväisiä nämä vantaalaiset tähän kehitykseen sitten jatkossa ovat. Sekin on totta, että asukkaista yhden henkilön, henkilön talouksia on valtaisa määrä ja kysyntä, sillä sektorilla tietysti täytyy myöskin, myöskin kysyntään täytyy pystyä vastaamaan. Täs on Luhtitiestä ollu, jos mennään vähän Länsi-Vantaalle ihan noin niin kun esimerkin taustoin, että sitä Variston aluetta nyt on kehitetty. Mä oon sitä katellu niin kun mielenkiinnolla on sikäli, että sieltä on tullut aika paljon palautetta. Nyt ollaan tuhoamassa tällöinen perinteinen Variston pientaloalue, mutta siinä on myös mielestäni hyvää kehitystä sikäli, että siinä tämä kerrostalovaltainen asumismuoto se tulee sen Luhtitien viereen ja ikään kuin sen melun tavallaan, melu aitamainen ja siellä takana jatkuu sitten tämä pientalovaltainen asumismuoto ja minusta se on kohtuullisen hyvää suunnittelua. Tämä on ikään kuin esimerkkinä miten se voidaan rinnakkain ja hyvässä yhteisymmärryksessä tätä kehitystä viedä eteenpäin, miten tässä (-) [3:12:55] tullaan onnistumaan niin aika näyttää.

Kiitos.

3:13:01.5 Valtuutettu Vaula Norrena

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä nyt vähän näyttää leviävän tää keskustelu yleiseen maapoliittiseen ohjelmaan, joka on vasta tulossa elokuussa meille. Mutta olin seminaarissa samassa

ryhmässä, kun valtuutettu Eklund kaupunkiympäristöryhmässä ja siellä aika lailla yhteisesti totesimme, että kyllä se perheasuntojen aika on nyt. Meillä oli viime vuonna, vain vuosi sitten valmistui 1500 yksiötä, noin 500–600 kaksiota, vain 85 kappaletta neljän huoneen asuntoja ja vain viisi kappaletta viisi huonetta ja nekin olivat 90 neliön kokoisia, eli hyvin pieniä kerrostaloihin siis. Eli, mutta se hyvä puoli mikä tässä yksiöitten, pienten yksiöiden suuressa määrässä on se, että se on nyt jo laskenut vuokratasoa aivan selvästi myös vapailla markkinoilla, sen ihan näkee ja siitä on статистиikkaa. Mitä tulee tähän Weckmanin mainitsemaan Tikkurilan tukkoisuuteen niin niin me ollaan vihreänä ryhmänä pyydetty tämmönen Bulevardi selvitys viime syksynä, että miten voisi hyvin kevyt, ei mitään raskasta selvitystä, vaan hyvin kevyt, että minne kaikkialle voisi Vantaalla tulla puiden reunustamia teitä. Ja jos nyt meillä Tikkurilassakin olisi sekä Kielotie, Talvikkitie että mahdollisesti Tikkuraittikin niin, että siellä on puita ja niitten ei tarvi olla järjettömän suuria puita, niin johan se lisäisi sitä viihtyisyyttä. Tästä kyllä näkee, että Vantaa, vantaalaiset haluavat sitä luontoa myös keskustaan. Kiitos.

3:14:54.7 Valtuutettu Sari Multala

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuossa kun vierustoveri Rokkanen kehui, anteeksi vieruskaveri, korjaus tuli vierestä. Kehui tätä ma- onnistumistamme ja se täytyy myö- kuitenkin tässä korjata, että yksi asia mis me olemme olleet vähän huonoja viime, viime vuosina on pientalotonttien luovutus. Ja siihen nyt kaikissa valtuustoryhmissä on haluttu puuttua, että meillä olisi myös niit pientaloja ja pientaloille tontteja, johon niitä lisää rakentaa. Ja tähän varmasti tulee, tulee korjausta. Ja sitten on ihan pakko kommentoida, kun täältä tuli vähän kritiikkiäkin siitä, että miten vaikkapa tämä Tikkurilan kehitys on mennyt niin asuntojen hintakehitys on yksi parhaimmista indikaattoreista siitä, et missä ihmiset haluaa asua. Ja jos katsoo tätä Tikkurilan keskusta-alueen asuntojen hintakehitystä niin ei voi muuta, kun sanoa, että kyllä täällä nimenomaisesti ihmiset, jos, jos niin jossakin niin täällä haluavat asua. Täällä asuntojen hinnat ovat nousseet todella kovaa ja alkaa ol- alkaa olla jo uusissa kerrostaloasunnoissakin 8.000 euron neliöhintoja, mikä kertoo siitä, että tää on erittäin haluttu alue. Eli olemme siinä mielessä onnistuneet kyllä luomaan sellaista kaupunkia, jossa ihmiset haluavat asua. Ja se taas tuo luo enemmän painetta vielä siihen, että jotta sen hinta ei läh- karkaisi

liian monen ulottumattomiin, että me kaavoitamme myös enemmän asuntoja sinne missä ihmiset haluavat asua.

3:16:28.5 Valtuutettu Tarja Eklund

Joo, kiitos puheenjohtaja.

Sen verran täytyy, sanoo tuohon valtt- Rokkasen, valtuutettu Rokkasen puheenvuoroon, että, että jos me olemme joutuneet laittamaan semmoisia säännöksiä, että huoneistoissa pitää olla ik- kaikissa huoneistoissa pitää olla ikkunat ja kerrostalojen rappukäytäviin pitää tulla luonnonvaloa niin ei sitä niitä ei huvikseen niitä sääntelyitä laitettu vaan se johtuu ihan pelkästään siitä, että nää rakentajat on tosi kekseliäitä kaikessa missä ne vain suinkin voi säästää. Jos ei niistä niihin sitten puututa niin, niin kehitys on kyllä aika rajua. Että täytyy sanoa, että näitä isoja kerrostaloja, kerrostalojakin missä saattaa olla tota niin pitkiä käytäviä siellä keskellä rappukäytäviä, joihin ei jotka on tosiaan siellä vaan siellä eli yhdistetty kaksikin porraskäytävään. Semmonen pitkä, pitkä pimeä käytävä siellä niin ei ne kyllä mitenkään asuinviihtyvyyttä lisää, että ei näitä huvikseen näitä tämmöisiä sääntelyjä laiteta. Vaan ihan siksi sen takia, että nää rakentajat on niin kekseliäitä, että kaikessa missä ne pystyy säästämään niin siinä ei ajatella asukkaitten viihtyvyyttä vaan pelkästään sitä, että säästetään niissä rakennuskustannuksissa.

3:17:50.6 Valtuutettu Jari Sainio

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuota ihan muutama huomio. Täällä valtuutettu Rokkanen puhui taidokkaasti, hyvän puheenvuoron piti tästä, tästä valtuuston yhteisestä tahdosta eli samasta asiasta, josta täällä valtuutettu Eklund puhui. Eli siitä, että tulevaisuudessa pitää oikeasti kiinnittää huomiota tähän huoneistojakaumaan. Kun laskette upeesti tämänkin esityksen huoneistojakauman, 71 % on joko yksiöitä tai kaksioita, kaksiodien koko on suurin piirtein noin 42 neliötä, joka kertoo siitä, et huoneistot ovat pieniä, yksi siis tasan yksi kappale neljä, neljän huoneen asuntoja tässä kohteessa, 27 % kolmioita. Eli se mistä olemme puhuneet pitkään mistä myös valtuustoseminaarissa puhuttiin eli tästä huoneistojakaumasta ja siitä, että saammeko tänne perheasuntoja oikeasti Vantaalle, niin siitä kannattaa olla huolissaan. Se mitä korkeasti kunnioitettu hallituksen puheenjohtaja, valtuutettu Multala täällä puhui siitä, että hintataso on noussut. Kuinka paljon todellisuudessa näistä ostajista ovat henkilöitä tai ruokakuntia

jotka ostavat itse eli pitää kiinnittää huomiota myös siihen, että sijoittajat ovat valtaosiltaan ostamassa täällä näitä pieniä asuntoja, jotka joka toisaalta ei kuvaa sitä, että ihmiset ovat valmiita maksamaan omasta asunnosta tietty. Mutta se on toinen keskustelu, mutta huoneistojakauma on tärkeä asia. Ei muuta.

3:19:31.9 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos puheenjohtaja.

Käydään hyvää keskustelua tavallaan yhden kaavan kautta. Mut se on helppo niin kun laajentaa. Ehkä öö ensinnäkin ajattelisin, että vois ottaa yhden vielä huomioon tästä Tikkurilan nousseesta hintatasosta ja myöskin vuokratasosta. Tokihan se tuottaa haasteita löytää asuntoa Tikkurilasta, mut täytyy aina miettiä, minkä takia hinta- ja vuokrataso on noussut niin paljon. Se on noussut erityisesti kuten kaupunginhallituksessa Multala puheenjohtaja Multala totesi sen takia, että Tikkurilan houkuttelevuus on kasvanut huomattavasti. Tänne halutaan tulla asumaan. Hyvien palveluiden hyvien yhteyksien varten. Ja se miten me voimme tähän hintatason nousuun vaikuttaa on se mahdollistamalla lisää sitä rakentamista. Toki onhan siellä myöskin sijoittajakysyntää näihin asuntoihin. Ei se mikään salaisuus oo mutta en oo nähny vielä yhtään semmosta vuokra-asuntoa, jota kannattais pitää tyhjillään. Kyllähän niitä vuokra-asuntojakin nimenomaan pyritään hankkimaan sellaisilta sijainneilta mihin niin missä niihin kohdistuu mahdollisimman kova vuokrakysyntä. Ja ne päätyy tulevien ja uusien vantaalaisten asunnoiksi, eli tavallaan tätä ei pidä tällä tavalla tätä kysymystä ajatella. Vielä tuohon huoneistotyyppijakaumaan. Mietin sitä, että me ollaan paljon puhuttu siitä, että tämä on yksi näkökulma. Kun me mietimme sääntelyä, niin mun mielestä yksi keskeinen sääntelyn osa-alue suhteessa perheasuntoihin, on selvää, et meidän tarvitaan jonkin tyyppistä sääntely, joka turvaa perheasuntojen tarjonnan. Mut halutaanko me ohjaa sääntelyä niin, että me saamme kappalemääräisesti paljon pieniä kolmioita. Nykyään me luomme vähän kannustimet siihen suuntaan, että, että rakennuttajalla on kannustin rakentaa pieniä kolmioita. Hänellä ei oo kannustin rakentaa vaikka vähemmän kolmioita ja enemmän isompia neliöitä, koska meidän sääntely tuijottaa vain asuntojen kappalemäärää. Jos me sen sijaan sääntelisimme, kuten vaikka Helsinki tekee tällä hetkellä, että 40–50 % asuntojen neliöistä täytyy sijaita perheasunnoissa, kolmioissa tai suuremmissa, niin tääl ois silloin myös kannustimia rakentajalle tehdä erikokoisia perheasuntoja, kolmioita, neljä huonetta keittiö, jopa viisi huonetta ja keittiö. Koska tavallaan tämä

meidän tavallaan tässä tapauksessa joustavampi sääntely myös, myös kannustaisi siihen. Ja tän tyyppistä pohdintaa varmasti käydään tota osana maaseutupoliittista ohjelmaa.

Kiitos puheenjohtaja.

3:22:04.7 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia.

Onpa hyvää keskustelua. Itse asiassa valtuutettu Sainiolta ja valtuutettu Rokkaselta viisaita sanoja. Mä jatkan tätä vielä sitä, että et Rokkanen nosti hyvin ongelman esiin, että Vantaalla tehdään pieniä koppeja ja me tarvitaan neliömäärä sääätelyä, jos emme halua yksiön kokoisia kaksioita tai kaksion kokoisia kolmioita tai jopa yksiön kokoisia kolmioita. Ilman sitä, et me katsotaan niitä neliöitä me ei saada perheasuntoja. Emmekä me edes ikäihmisille asuntoja silloin, kun ne haluaa muuttaa vaikkapa väljästä omakotitalosta säälliseen kerrostaloon. Eli tää on kyl ongelma, joka ei ratkaise sillä, että tuijotetaan sitä, montako huonetta siinä on. Meidän pitää katsoa neliöitä.

3:23:01.6 Valtuutettu Anssi Aura

Joo, kiitos puheenjohtaja.

Eka tähän pienistä kopeista puhumiseen niin meillähän asuu tuhansia ja tuhansia vantaalaisia näissä mainitt- mainituissa pienissä kopeissa. Ja nää ihmiset on varmasti ja tiedänkin aika tyytyväisiä näihin, näihin pieniin koppeihin. Täällä on nuorii paljon opiskelija-aikana, jotka asuu täs Tikkurilan keskustassa 20–25 neliössä. Ja on ihan tyytyväisiä, koska edellä mainitut hyvä, hyvä sijainti, hyvät palvelut, joukkoliikenneyhteydet. Niin no niit tärkeimpi juttuja. Kotona käydään nuorempana vähän enemmän pyörähtämässä ehkä, kun vietetään sitä aikaa. Sitten vähän toisella tapaa vielä sano, aiemmin sanotut asiat eli rakentajat tekee sitä mikä tekee kauppaa. Eli rakentajat toimii hyvinkin markkinaehtosesti. Se liika sääntely luo myös kalliimpia asuntoja. Ja sitten tähän kysymykseen mikä (-) 3:24:10[] yhteydessä vielä tulee niin tää pientalo, anteeks tää perheasuntotarve niin en valitettavasti ollu, ollu siellä seminaarissa, mutta oon ymmärtänyt keskusteluista, että täällä jaetaan se yhteinen näkemys, että perheasuntoja tarvitaan. En tiedä tuliko seminaarissa esiin, mutta on hyvä ehkä tuoda esimerkin omainen esimerkki tässä tai Espoossa pientalo, pientaloja tulee vuosittain noin 900 kappaletta. Kun me laahataan tällä hetkellä siellä neljän

puolensadan kappaleen alapuolella. Ja meidän strategian mukainen tavoite on 600 kappaletta, jota nyt tällä vauhdilla ilman meidän poliittisen tahdon esiintuomista niin tavoitellaan sitä 600 vasta strategiakauden loppupuolella. Ja jos sitä alatte kääntää myös niin kun kemmi- kerrosneliömetrimääriä niin meil yhtäkkiä onkin pientalomaisesti 20–25 % koko tuotetusta asuntokannasta pientaloja. Mun mielestä se on se mihin Vantaan pitää mennä. Eli nää keskusta-alueet strategian mukaisesti ne rakennetaan korkeeta, rakennetaan tiivistä, säädellään vähemmän varsinkin tämmöisenä aikana, missä noit rakentajia ei oo tossa jonoks asti. Otetaan kaikki ne, joita on tulossa, rakennetaan viihtyisää, viihtyisää keskustaa. Mut sit lähdetään tekee sitä perheasunto tai ratkasee sitä perheasuntokysymystä näillä pientalo, pientaloja ja kaavoittamalla rakentamalla.

Kiitos.

3:25:49.5 Valtuutettu Jussi Saramo

Kiitos puheenjohtaja.

Täytyy nyt poikkeuksellisesti kehua uudestaan Sainiota, mut myös valtuutettu Rokkasta. Tää erinomaisen hyvästä tai ehkä koko puheenvuoro ei ollu hyvä, mutta aika iso osa siitä oli hyvää. Tässä kuitenkin nyt pitää kyseenalaistaa vähän tätä valtuutettu Auran nostamaa, että markkinat tietää et ehkä sanonutkaan, että et se on ainoa, ainoa tota tapa ohjata, ohjata tota mut, kun tätä sääntelyä vastustetaan, niin täytyy huomata, että kaavoitus on kuitenkin semmonen asia, jossa markkinat ei koskaan hoida tarkoituksenmukaista parasta lopputulosta. Erittäin hyviä huonoja esimerkkejä voi käydä hakee sellasista maissa jossain, jossa kaavotus ei ole samalla tasolla kuin meillä. Ja Suomessakin itse asiassa löytyy kyllä hyviä ja huonoja esimerkkejä. Ja tässä Tikkurila on mainittu monta kertaa hyvänä esimerkkinä. Itsekin voisin sanoa, että Tikkurilassa moni asia on onnistunut hyvin. Mutta kyllä jotain on vialla pahasti ja tässä näkee, että et se ei ole pelkästään se yhteiskunnan kokonaisuus vaan myös se, että miten se hintamekanismi toimii ja edes sitä halvinta järkevintä ei markkinaehtoisesti välttämättä tule, kun katsotaan Tikkurilan neliön vuokrapyyntöjä. Ja mitä pienempi asunto, niin periaatteessahan neliöhinta pitäisi aina olla korkeampi, koska vessojen määrä, keittiöiden määrää, ne kalliit neliöt on aina, aina yleensä siinä ensimmäisessä huoneessa. Niin kun katsotaan nyt Tikkurilan neliövuokria niin yksiöiden vuokrapyyntöt on laskenu ja, ja tää kaksiossa, kolmiossa, neliössä

neliövuokra pyynnöt on noussut niinkin, että, että kolmiossa on kalliimmat neliöt, kun kaksioissa. Jaa neliöissäkin on kalliimmat neliöt kuin kaksioissa. Eihän tämä kerro nyt siitä, että markkinat tekisivät sitä mitä ihmiset haluavat ostaa. Ja sen takia, senkin takia, mut totta kai sen takia, et me halutaan monipuolisempaa asujaimistoa. Niin niin pitäisi nyt, niinku tässä on monia hyviä puheenvuoroja tullu, niin katsoa että mitä me oikeasti tarvitaan. Ja totta kai ei me voida toimia täysin markkinoiden vastaisesti, mutta meillä pitää olla rohkeutta ohjata rakentamista yhteiseen hyvään.

3:28:21.3 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos puheenjohtaja.

Lyhyesti valtuutettu Saramo otti mun mielestä tosi hyvän asian esille. Eli, eli tavallaan, et, et katsotaan myös, et miten hinnat ja vuokrat kehittyi erityyppisissä huoneistotyypeissä ja eri alueilla. Tämä on tosi tärkeätä informaatiota meille, mut ää kaupunkikehittäjille. Mutta totta kai myöskin markkinat seuraa niitä. Tämmöses tilantees mis tällä hetkellä itse asias on ollu valtakunnallisesti nähtävillä, että vuokra-asunnoissa niin kaksio on ollu vähän väliinputoaja, yksioissa vuokrat vuokrakehitys on ollut jopa vahvempaa, kun taas kaksioissa ja kolmiois taas selkeästi vahvinta. Eli, eli tavallaan näyttää se tulevaisuudessa sellaset ihmiset, jotka on elänyt, vaikka perheenä kaksiossa ja molemmat tekeekin etätöitä, niin se muuttuukin vähän ahtaaksi ja hakeudutaan yhdessä vaikkapa kolmioihin. Ja tää informaatio välittyy meille nimenomaan hintojen ja vuokrien kautta ja myöskin markkinat seuraa näitä jatkuvasti. Ja uskoisin, että tulevina vuosina myöskin kiinnostus näiden asuntojen rakentamiseen ja ostamiseen kasvaa, vaikka me ei säädeltäs tätä asiaa millään tavalla. Ja ehkä tässä loput vaan täytyy sanoa, että parhaimpaan lopputulokseen varmasti me päästään, kun me käymme riittävästi vuoropuhelua ja tasapainottelemme sekä näitten markkinakysynnän ja tarjonnan, mutta myöskin näitte sääntelytavoitteiden välillä.

Kiitos, puheenjohtaja.

9 § Taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelu

3:31:04.3 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät vantaalaiset.

Ja valtuutetut.

Rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyysedelläkävijä. Näin kuuluu tuoreen strategiamme visio eli tulevaisuuden tahtotila meidän yhteisestä kotikaupungistamme. Edelliseltä valtuustolta peritty visio, vision sanapari rohkea, rento niin se näkyy kyllä vahvasti meidän ohjelmissa, mutta näkyvätkö nämä myös käytännön tekemisessämme. Olemmeko me aidosti rohkea ja rento kaupunki. Valtuustomme vieraili toissa viikolla Tampereella, jossa on kiistatta ollut kovin tekemisen meininki kaikista Suomen kaupungeista. Ratikka, uudet asuinalueet, rantatunneli, kansiareena, Hollywood kuvaustuotantoa, uudet lentoyhteydet sekä tänä keväänä vielä Tapparan mestaruuden perään jääkiekon MM-kilpailut. Tampere visio muuten on tekemisen kaupunki, kuvaa aika hyvin. Toki me vantaalaisetkin olemme saaneet viime aikoina hyviä uutisia. Valmet on varmistanut tulonsa Tikkurilaan, Okmetic tekee jätti-investoinnin Vantaalle sekä meidät on juuri palkittu nousevana innovatiivisena kaupunkina. Toisaalta olemme saaneet myös huonoja uutisia viimeksi tänään, kun Fazer on ilmoittautunut, ilmoittanut suunnittelevansa makeistehtaan siirtoa Lahteen. Myös Venäjän järjetön ja järkyttävä hyökkäys Ukrainaan on lopettanut Finnairin Aasian lennot Venäjän yli ja ajanut juuri pandemiasta palautuvan meidän tärkeimmän työpaikka-alueen lentokentän suuriin vaikeuksiin. Työttömyytemme on edelleen toiseksi korkein kaikista suurista kaupungeista, kun ennen koronaa se oli toiseksi matalin. Arvoisa puheenjohtaja, käymme tänään lähetekeskustelua tulevien vuosien ja ennen kaikkea ensi vuoden talousarviosta. Sote-palveluiden siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle kaupungin tehtävät tulevat keskittymään sivistykseen, elinvoimaan ja kaupunkiympäristön kehittämiseen. Kokoomuksen valtuustoryhmä toivoo, että rohkeus ja rentous näkyvät vahvasti ensi vuoden talousarviossa ja kaikessa kaupungin toiminnassa. Laadukas koulutus ja kasvatus on mahdollisuuksien tasa-arvon kulmakivi ja parasta syrjäytymisen ehkäisyä. Olemme linjanneet strategiassamme, että vantaalaisten koulutustaso nousee ja tähtäämme pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kunnaksi. Näiden tavoitteiden pitää myös näkyä budjetin painopisteissä. Rohkea ja rento Vantaa hyödyntäisi nykyistä rohkeammin yksityistä varhaiskasvatusta kumppanina ja turvaisi peruskoulujen resurssit kilpailuttamalla laajemmin esimerkiksi koulujen ateria- ja siivouspalveluita. Arvoisa puheenjohtaja, ilman menestys- menestyviä yrityksiä ei ole työtä ja veroeuroja, joilla rahoittaa palvelut. Kaupungin on tarjottava yrityksille mahdollisimman

yrittäjyystävällinen toimintaympäristö. Sujuvat yhteydet, osaavaa työvoimaa, tontteja myös pk-yrityksille, luvat ja neuvonnan nopeasti samalta luukulta sekä mahdollisuuksia osallistua myös itse kaupungin palveluiden tuotan- tuottamiseen. Rohkea rento Vantaa ei olisi Tikkurilan kesäterassista jälleen otsikoissa, jos vuoropuhelu yrittäjien kanssa olisi ollut sujuvampaa ja avoimempaa. Meidän olisi paikallaan myös pohtia tulisiko kaupungin hakea lisää dynaamisuutta yritysten ja investointien houkutteluun perustamalla oma kehitysyhtiö piristämään edistämään näitä toimintoja monen muun kaupungin tapaan myös meille Vantaalle. Tätä ja laajemmin elinkeino- ja työvoimapalveluiden resursointia on tärkeää arvioida osana kasvu- ja elinvoimaohjelman päivitystyötä. Arvoisa puheenjohtaja, yhdet keskeisimmät uuden strategiamme painopisteet ovat sekä uusien että vanhojen keskustojen kehittäminen ja pientalotarjonnan lisääminen. Rohkeu- rohkeuden ja rentouden pitää myös näkyä Vantaan maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä. Hyvin yksityiskohtainen ja joustamaton sääntely sitä ei voi kutsua kovin rennoksi. Rohkeaa olisi luopua esimerkiksi kategorisista rappukäytävien luonnonvaloisuus vaatimuksista ja antaa laajemminkin tilaa innovatiivisille kokeiluille rakentamisessa. Arvoisat valtuutetut ja arvoisa kaupunginjohtaja, Kokoomuksen valtuustoryhmä toivoo, että rohkeus ja rentous näkyvät talousarviovalmistelussa sekä lopullisessa talousarviossa. Meidät saa kyllä yllättää.

Kiitos, puheenjohtaja.

3:35:57.9 Valtuutettu Pirkko Letto

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutetut.

Ja muut kuulijat.

Ensi vuoden alussa olemme uuden edessä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa hoitaakseen sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisen. Uudistus on historiallinen ja vaikuttaa vahvasti Vantaan kaupungin talouteen ja toimintaan. Samalla meitä haastaa koronasta toipuminen, Ukrainan sota, väestörakenne, työttömyys ja eriarvoistuminen sekä henkilöstön saatavuus. Näihin haasteisiin on tartuttava riuskoin ottein. Se vaatii kaikilta vahvaa panosta yhteiseen työhön, mutta myös kaukokatseisuutta ja uutta ajattelua. Meille sosialidemokraateille keskeistä muutoksen ja haasteiden keskellä on vahvistaa ihmisten tasa-arvoa ja

oikeutta osallistua. Me haluamme lyödä, luoda kestäväää sosiaalista hyvinvointia Vantaalle ja vantaalaisille. Tulevan vuoden taloussuunnitelmissa se tarkoittaa, että haluamme edelleen keskittyä palveluiden parantamiseen, työllisyyden edistämiseen, koulutus- ja osaamistason kasvuun sekä kaupungin kulttuuripalvelujen vahvistamiseen. On tärkeää, että jokainen voi luottaa siihen, että apua saa läheltä ja silloin kun sitä tarvitsee. Meille ihmisten hyvinvointi tarkoittaa toimivaa arkea, jossa Vantaan kaupungin palvelut kuten koulut päiväkodit ja kirjastot toimivat laadukkaasti. Työpaikat, monipuoliset asuinalueet ja sujuva joukkoliikenne luovat ihmisten elämään mahdollisuuden tehdä työtä ja pärjätä omassa elämässään. Meille on tärkeää estää eriarvoistumista, siksi haluamme jatkoa myönteisen erityiskohtelun toimintatavoille ja ohjelmalle Vantaalla. Sekä vakiinnuttaa sen resurssit osaksi kaupungin normaalia toimintaa. Siten voimme taata asuinalueiden tasapuolista kehittymistä, koulujen ja päiväkotien laadukasta toimintaa ja vähentää oppimiseroja sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. Arvoisat valtuutetut, on selvä, että koronan varjo tulee haastamaan meitä vielä pitkään. Siksi koronasta toipumiseen tarvitaan edelleen lisää resursseja. Ukrainan sota sumentaa meidän tulevaisuuden näkymiä. Meidän päättäjien tehtävä on lisätä luottamusta ja turvaa epävarmassa tilanteessa. Parhaiten teemme sen pitämällä huolta jokaisesta vantaalaisesta. Meidän on huolehdittava, että Vantaan seuraava askel takaa kaupungin elinvoiman ja verotulojen riittävän määrän palveluiden järjestämiseen. Viimeisimpien vuosien ajan van- kaupungin taloutta on hoidettu huolellisesti ja velkamäärää on pystytty pienentämään vaikeista ajoista huolimatta. Me haluamme, että Vantaan taloutta hoidetaan jatkossakin huolellisesti ja harkiten. Työllisyydenhoidon toimintatapoja on parannettava. On kestäväntöntä, että Vantaalla on tuhansia, tuhansia avoimia työpaikkoja samaan aikaan kun nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys eivät otet, eivät ota talttuakseen. On kestäväntöntä, että muualta Vantaalle muuttaneet eivät saa tarvitsemaansa kielikoulutusta ja työvoimakoulutuksen resurssit ovat riittämättömät. Meidän on otettava tavoitteeksi se, että jokainen vantaalainen löytää itselleen sopivaa työtä. Meidän on huolehdittava, että kaupungissa toimivat yritykset ja yhteisöt löytävät vantaalaisista työvoimaa. Vantaan menestystä luodaan vantaalaisin voimin ja tähän on satsattava. Me tahdomme, että Vantaa nousee parhaimmaksi kunnaksi työllisyyden hoidossa, parhaaksi kunnaksi tehdä työtä ja Suomen parhaaksi kunnaksi yrittää. Koulutus ja osaaminen tasaa hyvinvointieroja ja parantaa työllisyyttä tehokkaimmin, siksi meidän on huolehdittava siitä, että tavoitteet vantaalaisten

osaamistason noususta toteutuvat kuten strategiassa on linjattu. Se tarkoittaa, että joka puolella Vantaata toteutuu ajatus Suomen parhaasta peruskoulusta. Sama tavoite on otettava mukaan varhaiskasvatukseen. Laadukas varhaiskasvatus toteutuu sillä, että meillä on osaava henkilökunta tukemassa lapsen kehitystä ja oppimista. Sitoutuneet työntekijät ovat Vantaan menestymisen kriittinen tekijä lähivuosina. Siksi henkilöstön saatavuuteen, henkilöstön hyvinvointiin ja kehittymismahdollisuuksiin on löydyttävä uusia avauksia. Vantaan asukkaat haluavat toimia- toimivia palveluja, jotka näkyvät arjessa omilla asuinalueilla konkreettisina tekoina tai tapahtumina. Siksi asukkaiden näkemyksiä asuinalueiden tarpeista koko Vantaan kehittämisestä on pystyttävä toteuttamaan entistä paremmin. Meillä sosialidemokraateilla on suuret odotukset lähiöiden kehittämisohjelmaa varten. Me haluamme kukoistavat kaupunkikeskukset kaikkialle, me haluamme lisätä elävää kaupunkikulttuuria Vantaalle ja tapahtumia, joissa kuntalaiset voivat kohdata ja voida hyvin. Me haluamme lisää onnellisuutta Vantaalle, lisää tyytyväisiä asukkaita, lisää menestyviä yrityksiä Vantaalle.

Kiitos.

3:41:13.8 Valtuutettu Niilo Kärki

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Toimintaympäristössämme on viime vuosina ollut epätavallisen paljon erilaisia muutoksia. Koronaa jo kaksi vuotta, soten muutos käynnissä, erilaisia koronarahoitus, hätärahoitus, ilmastorahoitus ja muita tarkkarajaisia ja kertaluontoisia EU-paketteja lähinnä maksettavaksi. Korokojen ja inflaation ennätysmäinen nousu. Venäjän aloittama rikollinen kansainvälisten lakien vastainen sota Ukrainassa on sodan kauhujen lisäksi aiheuttamassa vakavan ruokapulan muun muassa Euroopassa ja Afrikassa. Miljoonien sotapakolaisten lisäksi Eurooppaan on tulossa mahdollisesti myös miljoonia ruokapakolaisia. Ensi vuoden alussa sote siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi, edelleen verovaroin kustannettavaksi. Sen jälkeen Vantaan suurin toimiala on kasvatus- ja opetusala, jonka osuus budjetista on reilusti yli puolet. Kasvatus- ja opetusalaista varmaankaan mikään ryhmä ei halunne leikata, lisärahoitukselle paremminkin on tarvetta. Tästä alueesta puhuu myöhemmin lisää opetusalan asiantuntija valtuutettu Lundell. Vantaalla olemme myönteisen

erityiskohtelun ohjelmilla ja segregaatien ehkäisytoimilla pyrkineet ehkäisemään alueellisen eriytymisen haittapuolia. Alueellisia väestönmuutoksia on seurattava tarkasti, jotta tiedämme, olemmeko saaneet toimenpiteillämme toivottuja tuloksia vai onko ne jääneet vain haaveiksi. Yli 10 vuotta Vantaan väestönkasvu on perustunut 80-prosenttisesti vieraskielisen väestön kasvuun. Viime vuonna jo täysin, siis 100-prosenttisesti vieraskieliseen väestöön. Kolme vuotta sitten Espoon kaupunginjohtaja nosti keskusteluun maahanmuutosta koituvat valtavat kustannukset. Hän peräänkuulutti suurempaa osaa kuluista valtion maksettavaksi. Näkemys on perusteltu. Valtio päättää täysin muun muassa turvapaikanhakijoista ja heistä aiheutuvista lakisääteisistä menoista. Nämä kulut eivät myöskään kuulu myöskään Vantaalla kuntaverolla maks- katettavaksi. Perussuomalaiset on useasti muun muassa lähete- ja budjettikeskusteluissa esittänyt tiiviimpää yhteistoimintaa pääkaupunkiseudun ja kuutoskaupunkien kanssa hallituksen suuntaan muun muassa valtionosuuksista maahanmuuton valtaviin kustannuksiin. Talousarvioon on lisättävä vieraskielisten määrän kasvusta aiheutuvat miljoonien eurojen menojen kasvu niin kauan, kunnes valtionosuuksiin saadaan todellisten menojen mukainen lisäys. Useissa yhteyksissä toistamme pitovoima ja vetovoima termejä. Vantaa tarvitsee veronmaksukykyistä väestöä, vain siten pystymme tarjoamaan kuntalaisille tasokkaita lakisääteisiä palveluja. Viimeisin tehtäväni työelämässä oli asevelvollisuussektorin johtaja. Silloin pidettiin vuosittain pohjoismaiset asevelvollisuusalan neuvottelupäivät, joilla esiteltiin ja keskusteltiin kunkin maan haasteita ja alan kehitystä. Voisi olla hyvä harkita hieman vastaavan kaltaisia tapaamisia pohjoismaisten ystävyyskaupunkiemme kanssa segregatioasioista. Sitä vartenhan ystävyyskaupungit ovat olemassa. Vuoden 2020 lopussa Vantaalla oli vieraskielisten osuus kahdessa kaupunginosassa yli 40 %, kolmessa yli 30 %. Viime vuoden lopussa koko Vantaalla vieraskielisten osuus oli 23 %, kolmessa vuodessa 19–21 Vantaan vieraskielisten määrä on kasvanut yli viisi prosenttiyksikköä, lähes 1,2 kertaa vuoden 2018 ennuste. Eli näin ennusteet lähelle vähän aikaa sitten tehtynäkin ovat jo jääneet liian pieniksi. Jos sama muutosvauhti vauhti jatkuu jo vuoden 2020–27 lopussa vieraskielisen, vieraskielisten määrä olisi noin 1/3 Vantaan väestöstä.

Kiitos.

3:45:58.9 Valtuutettu Eve Rämö

Arvoisat valtuutetut.

Tämä kevät on tuonut mukanaan jälleen uutta ja yllättävää. Vaikka ulkona jo vihertääkin on myös täällä valtuustossa yhä tärkeämpää tehdä yhä tiukempia päätöksiä kohti vihreää siirtymää. Energiaremontit, energiaomavaraisuus ja resurssiviisaus ovat Ukrainan sodan ja Venäjän tilanteen vuoksi ajankohtaisempia kuin koskaan. Päätöksiä on kyettävä tekemään viimeistään nyt. Talouden suhteen iso kysymys on se, miten Vantaa toipuu koronan ja sodan aiheuttamasta taantumasta. Oman haasteensa yhtälöön tuo sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille ensi vuoden alusta. Sotesiirtymän myötä kaupungin suurimmaksi toimialaksi jää kasvatuksen ja oppimisen toimiala. Vantaan on huolehdittava kattavasta koulu- ja päiväkotiverkostosta. Tämä tarkoittaa sitä, että nykyiseen tilapuuutteeeseen on kyettävä vastaamaan myös uudisrakennuksin. Asuntojen ja työpaikkojen lisäksi hyviä tontteja tarvitaan myös kouluille, hyviä tontteja tarvitsee myös koulut ja päiväkodit. Tässä on parantamisen varaa. Jo olemassa olevista rakennuksista on taas kyettävä pitämään huolta. Kasva- kasvavat oppimis- oppilasmäärät haastavat kaupunkia. Aviapoliksen koulu ja lukio tarvittiin jo eilen ja Tikkurilan oppimiskampus on tulevaisuudelle tärkeä. Sitäkin on valmistettava jo ensi vuonna. Vantaalaiset lapset tarvitsevat laadukasta varhaiskasvatusta ja tarvittaessa, tarvittaessa uuden varhaiskasvatuslain mukaisia tukitoimia. Oikeilla ja oikea-aikaisilla tukitoimilla taataan sujuva koulupolku ja ehkäistään myöh- myöhempää ongelmia. Vihreää ryhmään huolestuttaa lukutaidon ja osaamista tason lasku. Olemme iloisia, että tulevina vuosina kaupunki on valmis panostamaan tämän tilanteen korjaamiseksi. Jatkossa erityisesti nuorten hyvinvointiin ja työllisyyteen on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota ja lasten sosio- ja sosioekonomisten erojen vähentämiseen on panostettava sekä rahallisesti, että strategisella tasolla. Investointibudjetin kehys on ollut pitkään todella tiukka ja se valitettavasti näkyy. Aito huoli on, että riittääkö nykyinen investointikehys meidän kasvavalle kaupungillemme. Lisäksi kaupunkiympäristön työntekijöiden puute aiheuttaa sen, että rakentamisessa jäädään tavoitteesta eikä nykyistäkään budjettia saada käytettyä. Puutteita on ainakin kaavoituksen tukitoiminnoissa ja rakentamisen projektipäälliköistä. Energiaremontteihin on suunnattava enemmän rahaa ja kaikessa rakentamisessa niin uudis- kuin korjausrakentamisessakin tulee aina muistaa energiatavoitteet ja resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet. Haluamme myös, että puurakentamis- puurakentamista selkeästi lisätään nykyisestä. Vantaa on ihmisten kaupunki, jonka haasteena on sekä houkuttaa uusia asukkaita, että pitää kiinni jo täällä asuvista kuntalaisista. Tarvitsemme toimivat palvelut niin lapsiperheille,

työikäisille kuin vanhuksillekin. Jokainen heistä tarvitsee asunnon, oman kodin, joka vastaa sen hetkisiin tarpeisiin. Vantaalla on pula tilavista perheasunnoista. Vihreät kannattavat sääntelyn kehittämistä niin, että uusiin taloihin, hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle rakentuu myös isoja perheasuntoja. Jotta saavutamme resurssiviisaus tavoitteemme, on liikennepolitiikkaan saatava kunnianhimoisempia tavoitteita ja lisää euroja. Panostetaan pyöräilyyn, kevyen liikenteen sujuvuuteen ja ajoneuvolataus infra- [naurahdus] infrastruktuuriin ja lisätään joukkoliikenteen houkuttelevuutta sujuvoittamalla yhteyksiä. Kaipaamme toimenpiteitä, joilla pyöräily tulee houkuttelevammaksi liikkumisen muodoksi. Haluamme, että talousarvioon erikseen eriteltäisiin pyöräilyyn kohdistuvat investoinnit, jotta rahankäytön määrää ja vaikuttavuutta olisi helpompi arvioida. Haluamme lisää viihtyisyyttä kaupunkiin viherrakentamisen keinoin. Säilytetään arvokkaat luontoalueet ja istutetaan, istutetaan lisää vihreyttä sinne, missä puita on kaadettu ja maata raivattu. Lähiluonto on itsessään arvokas, mutta sen terveysvaikutukset korostuvat epävakinainen aikoina. Luonnossa liikkuminen lisää hyvinvointia ja luontoalueet toimivat monin tavoin ilmastonmuutoksen aiheuttamien sääilmiöiden puskureina. Luonnon monimuotoisuusmuotoisuutta voi lisätä monin keinoin. Annetaan nurmikon joskus rehottaa ja muokataan hoitoluokituksia. Samalla säästetään aikaa ja rahaa, jonka voi käyttää esimerkiksi vieraslajien torjuntaan, purojen hoitoon tai puiden istuttamiseen. Haluamme, että ihmisten Vantaa rakentuu kestävästi ja on viihtyisä ympäristö elää ja asua.

Kiitos.

3:51:03.2 Valtuutettu Funda Demiri

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Ja hyvät vantaalaiset.

Suomi on kohdannut viimeisen kahden vuoden aikana kaksi kriisiä. Juuri kun olimme palaamassa koronapandemian jälkeen normaaliin elämään, käynnisti Venäjä suurhyökkäyksen Ukrainaan. Tämä sota vaikuttaa meihin kaikkiin esim. kohoavina hintoina. Vaikka koronan suhteen pahin aika alkaa olla jo takana, on koronalla paljon sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia, jotka näkyvät yhä ja tulevat näkymään vielä pitkään. Myös Vantaalla näiden ongelmien ratkaisemiseen on

panostettava. Lentoliikenteen kriisi on koetellut erityisesti Vantaata. Kun Helsinki Vantaan lentokenttä koronan jäljiltä jälleen elpyi, sulki koronan sota Venäjän ilmatilan läntiseltä lentoliikenteeltä. Kaupunginvaltuuston saaman katsast- katsauksen mukaan Aasian kaukoliikenne muodostaa jopa 40 % suomalaisen Finnairin tuloksesta. Vasemmistoliitto on nostanut esiin, että Vantaan kaupungin tulevaisuuden ei pidä nojata niin vahvasti lentokenttään ja lentoliikenteeseen. Etätyö ja etäkokoukset ovat tulleet jäädäkseen ja se vähentää matkustamisen tarvetta. Se, että ylpeilemme lentokentällämme ja ennen kaikkea kaukolennoilla on ristiriitaista Vantaan kaupungin ilmastotavoitteiden kanssa. Yksinkertaisesti ilmastomuutoksen hidastaminen vaatii lentoliikenteen päästöjen vähentämistä. Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset, Vasemmistoliiton mielestä kaupunki on asukkaita varten ja sen tehtävä on huolehtia asukkaiden hyvinvoinnista ja palveluista. Koko kuntakenttä kokee historiallisen muutoksen, kun sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille ensi vuoden alusta. Vastuu ihmisten terveydestä ja hyvinvoinnista ei kuitenkaan poistu Vantaan kaupungilta. Ihmisten henkisestä ja fyysisestä voinnista pidetään huolta myös niin, että vapaa-ajan palvelut, kuten nuorisotyö, liikunta ja kulttuuripalvelut ovat kunnossa ja kirjastot auki myös sunnuntaisin. Valitettavasti Vantaa panostaa näihin vähemmän kuin muu- muut pääkaupunkiseudun kunnat. Tulevalla taloussuunnitelmakaudella meillä on mahdollisuus muuttaa tämä tilanne. Kulttuuri ja taide luovat hyvinvointia. Ja hyvinvointi syntyy myös siten, että varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen resurssit ovat kunnossa. Meidän on löydettävä keinot ammattitaitoisen henkilökunnan saamiseksi ja pitämiseksi Vantaalla. Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunkilaiset, Vantaa on nuorekas, vetovoimainen ja elinvoimainen kaupunki, joka kasvaa nopeasti. Myös yritykset investoivat Vantaalle hyvien liikenneyhteyksien ansiosta. Vantaan kaikilla kaupunkikeskuksilla on vahvuuksia. Poliittisten päättäjien tehtävä on antaa niille mahdollisuus kukoistaa. Vantaan ydintä ovat myös sen vanhat lähiöt, kuten esimerkiksi Koivukylä, Hakunila, Länsimäki ja Martinlaakso. Jatkossa jokaista kaupunginosaa on kehitettävä tasapuolisesti. Vantaalla tarvitaan monipuolisia koteja, joiden rakentamisessa pääpaino pitää olla edullisella ja kohtuuhintaisella asuntotuotannolla. Perheasuntoja tarvitaan lisää ja asuinalueilla tulee olla monipuoliset palvelut. Pelkkiä yksiöitä ei voi rakentaa, sillä silloin asumisesta tulee ennen muuta sijoitustoimintaa. Kun rakennetaan, asuntokannassa pitää olla niin edullisia vuokra-asuntoja kuin omistusasunto- omistusasuntoja sekaisin. Se estää myös asuinalueiden eriytymistä

toisistaan. Vantaalla menee keskimäärin hyvin, mutta valitettavasti myös Vantaalla on ongelmia, joita hyvinvointivaltiossa ei kuuluisi olla. Niihin kuuluvat kasvavat tuloerot, pitkäaikaistyöttömyys, köyhyys, leipäjonot, asunnottomuus, raskas ylivelkaantuminen, luottotietojen menettäminen, mielenterveys- ja päihdeongelmat sekä sukupolvesta toiseen periytyvä syrjäyttäminen. Hyvät ystävät, Vantaalla talouden perusasiat ovat hyvällä tolalla. Koronaan liittyvät uhkakuvat on torjuttu käytännössä kokonaan. Viimeisen viiden vuoden aikana Vantaa on lyhentänyt velkojen- velkojaan 230 miljoonaa euroa. Ennen talousarvion laatimista kuulemme usein, että miten huonosti kaupungilla menee ja kuinka paljon sopeuttamistoimia tarvitaan. Mutta tilinpäätöksissä voidaan säännönmukaisesti todeta, että kaikki onkin mennyt ennustuksia paremmin. Jos kaupungilla menee hyvin Vasemmistoliiton mielestä myös kaupunkilaisilla pitää mennä hyvin. Myönteistä on, että tulevassa kehyksessä määrärahat kaikilla toimialoilla kasvavat. Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunkilaiset, Vantaalla on varaa olla kaupunki jokaiselle asukkaalleen.

Kiitos.

3:56:20.3 Valtuutettu Pirjo Luukkala

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Virkahenkilöstö.

Hyvät vantaalaiset.

Keskustan mielestä vahva talous toimii tukipilarina, jonka varaan kaikki kaupungin palvelut nojaavat. Vuosikatetta tulee nostaa edelleen siten, että jo vuonna 2025 kaupungin kaikki perusinvestoinnit voidaan toteuttaa ilman nettolainanoton kasvua. Hyvät kuulijat, palveluiden toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota myös vuorotyötä tekeviin ja yksinhuoltajaperheisiin sekä vieraskielisten perheiden palveluiden tarkoituksenmukaisuuteen. Kenenkään lapsen ei tule viettää esimerkiksi kesälomaansa kokonaan yksin. Keskustalle tärkeää on myös kaupungin henkilöstön hyvinvointi. Johtajien ja esihenkilöiden tulee pohtia yhä useammin yhdessä henkilöstön kanssa, miksi, mitä ja miten teemme työtä. Hyvää palautetta ei kannata koskaan säästellä. Keskustan valtuustoryhmän mielestä asukkaiden yhteisöllisyyttä tulee tukea vahvemmin. Lähellä tuotetut palvelut lisäävät tuttuuden tunnetta,

turvallisuutta ja hyvinvointia. Palveluiden tulee tavoittaa aikaisempaa paremmin myös ikäihmiset, vammaiset ja eri kieliryhmät. Arvoisat kuulijat, Keskusta, Keskustalle lapsen etu on ensisijainen. Vantaan tulee tavoittaa tavoitella tosissaan lapsiystävällisen kaupungin statusta. Se tarkoittaa erilaisten perheil- perheiden peruspalveluiden huomaamista. Vanhempien hyvinvointi on lapsen etu. Kodin tulee olla jokaiselle lapselle ja nuorelle turvapaikka. Vanhemmuutta tulee tukea jo ennen lapsen syntymää, kouluissa, neuvoloissa, työpaikoilla, kolmannen sektorin toimesta sekä luottamustehtävissä. Keskusta on perheiden palveluiden puolustaja. Emme saa unohtaa myöskään ikäihmisiä. Yhteisöllisyyttä tulee vahvistaa yksinäisyyden torjumiseksi. Ikäihmisille tulee luoda kohtaamispaikkoja omaehtoiseen toimintaan. Ulkoilualueiden kehittäminen on tekemisen ytimessä. Luonto kiittää, kun päiväkotiin, kouluun, harrastukseen ja kauppaan pääsee kävellen tai pyörällä. Asukkaiden osallistamista ja liikkumista tulee tukea kaikin tavoin. Kaupungin kasvavaan pysäköintihaasteeseen tulee myös tarttua aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin. Osa meistä tosiaan tarvitsee autoa esimerkiksi työssäkäyntiin ja asiointiin. Parkkipaikan etsiminen ei ole luontoystävällistä toimintaa. Hyvät kuulijat, yritykset ovat Vantaan kultaa. Yrittäjyyden kokonaisvaltainen edistäminen on merkityksellistä. Erityishuomio tulee kiinnittää nyt nuoriin ja vier- vieraskielisiin yrittäjiin, he tarvitsevat tukeamme. Sillä vahva talous syntyy sekä kouluttautumisen että yrittämisen kautta. Vantaan tulee olla edelleen vetovoimainen asumisen kaupunki- kaupunki, jossa perustetaan perhe, osallistutaan varhaiskasvatukseen, kouluttaudutaan, työskennelleen, yritetään, viihdytään ja asutaan pitkään. Ja ollaan eläkkeellä. Keskusta pitää tärkeänä, että pienten perheasunnoiksi soveltumattomien kerrostaloasuntojen rinnalle kehitetään aikaisempaa tietoisemmin perheasuntoon soveltuvaa asuntotuotantoa. Väljä asuminen on myös yritysten vetovoimatekijä. Puurakentamista tulee myös edistää, koska se on ilmastoystävällistä rakentamista. Hyvät valtuutetut, Keskusta on asukkaiden puolesta puhuja. Olemme sillanrakentajia ja kompromissien tekijöitä. Meille tärkeintä on kaupunkilaisten hyvinvointi ja palveluiden tarkoituksenmukaisuus olipa kyseessä sitten kaupungin henkilöstöstä, ikäihmisistä, yksinhuoltajista, yrittäjistä, vieraskielisistä tai lasten ja perheiden asioista, meistä kaikista. Ollaan yhteydessä ja tehdään Vantaasta vahvasti kasvava kansainvälinen kaupunki.

Kiitos.

4:01:37.6 Valtuutettu Tiina Tuomela

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutetut.

Virkahenkilöt.

Ja muut kuulijat.

Koulutus on aina ollut Suomen tärkeä menestystekijä. Tästä on pidettävä kiinni myös tulevana vuosikymmeninä. Kuntatasolla opetus- ja sivistystoimen merkitys entisestään kasvaa sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyessä hyvinvointialueiden vastuulle. Varhaiskasvatusta ja perusopetusta vaivaava resurssipula on ikävää todellisuutta. Huonosti resursoitu varhaiskasvatus ei ole lapsen etu, puhumattakaan henkilöstöstä, joka uupuu liiallisen vastuun ja työtaakan alle. Paljon on viime vuosina keskusteltu varhaiskasvatuksen opettajien palkkatasosta, joka monien muidenkin kuntasektorin naisvaltaisten alojen kanssa on isossa palkkakuopassa. Palkkataso, työhyvinvointi ja hyvä johtajuus ovat merkittäviä henkilöstön veto- ja pitovoiman tekijöitä. Ryhmäkokojen pienentäminen ja siihen liittyen oikeasuhtainen henkilöstömitoitus ovat tärkeä osa varhaiskasvatuksen laatua. On tärkeää, että vanhemmat voivat turvallisesti jättää lapsensa hoitoon työpäivän ajaksi. On hienoa, että varhaiskasvatuksessa tulee elokuun alussa käyttöön kolmetasoinen tuki. Varhainen puuttuminen on tärkeä ennaltaehkäisyn elementti. Toimintaan onkin varattava riittävät resurssit. Perusopetuksessa on myös edelleen vahvistettava oppimisen tukea. Oppivelvollisuuden laajennuttua oppilaiden tukitoimien välttämättömyys toisella asteella taidettiin lähes unohtaa. Vieraskielisten oppilaiden osuuden kasvu ja suomi toisena kielenä opetuksen resurssien riittämättömyys on myös huomioitava. Segregaatio eli alueellinen eriytyminen on kasvanut ja se aiheuttaa alueittain lisähaasteita. Meidän onkin tärkeä onnistua tukemaan myös toisen polven maahanmuuttajien oppimista. Hyvät kuulijat, koulukiusaaminen, kouluväkivalta ja myös seksuaalinen häirintä ovat ikävää todellisuutta. Tarvitsemme lisää aikuisia lasten ja nuorten ympärille havainnoimaan ja puuttumaan tilanteisiin. Oppilaitosnuorisotyötä tulee vahvistaa ja kolmas sektori on tärkeä yhteistyökumppani tässäkin asiassa. Oppilashuollon merkitystä tulee ehdottomasti kasvattaa. Tämä on huomioitava myös varhaiskasvatuksessa, jossa toimineiden kuraattorien vakanssit tuleekin vakinaistaa, kuten psykologien vakansseille on jo tehty.

Haasteena tulee olemaan tulevaisuudessa kuntien ja hyvinvointialueiden rajapinnat. Miten vastuut jakautuvat ja yhteistyö kehittyy. Tässä on tärkeänä osapuolena myös kolmas sektori. En malta olla mainitsematta sisäilmaongelmia. Paljon on tehty, kiitos siitä. Mutta liian moni koulu ja päiväkoti edelleen painiskelee näiden ongelmien kanssa. Tarvitsemme lisää väistötiloja ja muuta resurssia, jotta korjaustoimet voivat edetä aikataulussa. Hyvät kuulijat, mikä vetää ihmisiä Vantaalle ja miten pidämme heidät täällä. Tärkeitä tekijöitä ovat laadukas varhaiskasvatus, terveelliset ja turvalliset koulut, alueen hyvät asukaslähtöiset palvelut ja turvallisuus. Lähiöitämme tulee aktiivisesti kehittää. Moni lähiömme esimerkiksi Koivukylä, Korso ja Hakunila kaipaavat kipeästi kasvojenkohotusta. Asuntotarjonnan tulee olla monipuolista ja laadukasta. Jos neljä huonetta ja keittiö on kooltaan 65 neliötä, ei voida puhua laadukkaasta asumisesta. Pinta-ala sääntely tulee ottaa käyttöön. Tarvitsemme monipuolisia asuntojen hallintamuotoja, tarvitsemme isompia perheasuntoja ja uusia pientaloalueita. Kun vantaalainen löytää kuhunkin elämänvaiheeseensa sopivan asumismuodon, on se merkittävä pitovoimatekijä, joka torjuu myös niin kutsuttua Nurmijärvi-ilmiötä. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon kärkeä ei saa unohtaa. Jokaiselle tulee löytyä oma kunkin maksukykyä vastaava koti. Yhdyskuntasuunnittelun tulee kokonaisuudessaan perustua kestävään, luontoarvio- luontoarvot huomioivaan kehitykseen. Valitettavasti rahaa ei ole määrättömästi ja joutunemme joitakin kärkihankkeitamme jatkossa myös priorisoimaan.

Kiitos.

4:07:15.8 Valtuutettu Nina Nummela

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Viranhaltijat.

Ja muut kuulijat.

Viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö ei ole sattumaa. Meillä kuntapäätäjillä on keskeinen rooli kaupunkisuunnittelussa. Esteettinen ilme ja positiiviset mielikuvat ovat keskeisiä vetovoimatekijöitä, joilla houkutellaan Vantaalle uusia osajia ja veroeuroja tuovia yrityksiä. Millainen on Vantaan brändi? Millaisen mielikuvan me annamme tai haluamme luoda kaupungistamme? Vastaavatko

ihmisten mielikuvat todellisuutta? Voisin sanoa, että valitettavasti eivät. Meillä on upea lähiluonto, viihtyisiä pientaloalueita, virtaava joki, pellot ja metsät sekä monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Mutta kuinka moni ajattelee Vantaata viihtyisänä ja vehreänä kaupunkina? Meidän tulee panostaa Vantaan brändin parantamiseen, meidän tulee vahvistaa kaupungin hyviä puolia entisestään ja suunnata lisää resursseja ongelmakohtiin. Vantaata ei saa kokea enää vain ohikulkupaikkana, josta perheen tai varallisuuden kasvaessa muutetaan muualle. Liike nyt oli ensimmäistä kertaa mukana kuntavaaleissa. Meillä oli aito halu päästä mukaan rakentamaan tulevaisuuden kaupunkia. Mielestämme kuusi keskeisintä keinoa, joilla voidaan lisätä kaupungin veto- ja varsinkin pitovoimaa ovat seuraavat. Turvallisuus, laadukas päivähoido ja opetus, panostaminen harrastustoimintaan, toimivat liikenneyhteydet, järkevä kaavoittaminen sekä yritysmyönteisyys. Erityisen tärkeää on panostaa turvallisuuteen sekä kouluissa että asuinalueilla ja tietenkin myös keskustojen alueilla. Yhdenkään lapsen ei kuulu jäädä pois koulusta siksi, että siellä on turvatonta, eikä kenenkään pitäisi joutua muuttamaan pois Vantaalta siksi, että kokee elämän turvattomaksi täällä. Selkeää segregatiota on jo nyt nähtävissä muutamissa lähiöissä. Kotouttamiseen on panostettava ja kielen oppiminen on yksi tärkeimpiä tekijöitä integroitumisessa uuteen yhteiskuntaan. Useilla aloilla on työvoimapula ja maahanmuuttajat ovat yksi apu siihen, mutta vain onnistuneen kotouttamisprosessin jälkeen. Tasokkaat koulut, varhaisopetus ja riittävä määrä päiväkoteja houkuttelevat Vantaalle lapsiperheitä. Meidän täytyy pystyä houkuttelemaan tänne myös kasvatusalan ammattilaisia. Vantaan väestönkasvu ja rakenne asettavat meille haasteita, jotka ovat osin suurempia kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa. Vantaan tulee kaikin keinoin pyrkiä hyvämaineiseksi työnantajaksi niin kasvatusalan henkilöstön keskuudessa kuin toki muidenkin työntekijöiden. Mainehaitat vähentävät päteviä erityis- ja luokanopettajia, pätevien erityis- ja luokanopettajien hakeutumista Vantaalle sekä alentavat nykyisten työntekijöiden viihtyvyyttä. Panostaminen harrastustoimintaan on samalla ennaltaehkäisevää terveys- ja mielenterveystyötä, jolloin taas alennamme kustannuksia näillä osa-alueilla. Kun harrastukset ovat lähellä, arki on helpompaa ja koko perhe jaksaa paremmin eikä kuljetuksiin kulu liikaa aikaa ja energiaa. Toimiva arki lisää hyvinvointia ja on näin hyvin tärkeä meille kaikille. Toimivuutta lisäävät hyvät liikenneyhteydet, joihin kuuluu sekä joukkoliikenne että yksityisautoilu. On utopiaa kuvitella, että yksityisautoilu loppuu poistamalla parkkipaikat. Vantaa on pinta-alaltaan iso eikä joukkoliikenne saavuta sujuvasti

kaikkia alueita. Arjen toimivuutta lisää helppo liikkuminen, oli se sitten joukkoliikennettä, autoilua tai pyöräilyä. Meidän tulee jatkossakin kaavoittaa viihtyisiä pientaloalueita ja riittävästi perheasuntoja. Meillä on upea Kartanokosken asuinalue. Miksi meillä ei ole enempää tämänkaltaisia alueita? Miksi pidämme kynttilää vakan alla tämän osalta? Yritysten houkuttelemisen Vantaalle onnistuu ketterällä kaavoituksella ja helpommilla lupaprosesseilla. Yritykset tuovat lisää työpaikkoja ja verovaroja. Hyvät valtuutetut, meillä on vielä paljon tehtävää, mutta yhdessä saadaan muutos aikaan.

Kiitos.

4:12:24.2 Valtuutettu Stefan Åstrand

Ärade utförande.

Fullmäktigele

zenstoimensa

Vanda bor.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutetut virkahenkilöt.

Ja vantaalaiset.

Olemme uuden ääressä. Rakennamme Vantaata ilman sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa. Meillä on kriisien vuosikymmen takana. Toivottavasti takana ja mahdollisuudet edessä. Ja miksi ei olisi, jos vain teemme oikeita ratkaisuja. Lentokentän huimat investoinnit ja sen ympärille rakennettu infra luo mahdollisuudet meille. Toivottavasti lentoliikenne palaa ennalleen tai lähes ennalleen. Lentokentän tilanne heijastuu vahvasti meidän työttömyyteen. RKP:n mielestä meidän on oltava hereillä ja erityisen tarkkana taloudenpidossa, kun emme ihan varmasti tiedä mihin suuntaan toimintaympäristö on menossa. Meidän on pystyttävä edelleen vähentämään velkaa. Vantaan tulee lähteä rohkeasti vahvistamaan vetovoimaansa verotulojen kasvun varmistamiseksi. Meillä on siitä jo hyviä esimerkkejä ja tuloksia kuluneelta vuodelta. RKP:n mielestä kaupungin tulee edelleen jatkuvasti arvioida kriittisesti mitä sen kannattaa omistaa sekä mitä toimintaa sen kannattaa harjoittaa. Viittamme tässä muun muassa omistuksiin ja maanviljelystoimintaan. Koronan

jälkihoitoa on jatkettava tulevana ja tulevina vuosina. Tärkeää on nyt huolehtia, miten sosiaali- ja terveydenhuollon ennaltaehkäisevät tehtävät tullaan hallinnoimaan ja miten ne suunnitellaan toteuttavaksi. Nyt tulee varmistaa, että kaupunki toteuttaa kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelman mukaisesti. Se on hyvin perusteellisesti tehty ja sieltä löytyy useampia kohtia, jotka kuitenkin ovat vaikeasti seurattavia kentällä, jos niihin ei kohdenneta resursseja. Nyt ja tulevana vuonna on tärkeää, että Vantaan Keravan hyvinvointialue ja Vantaan kaupunki tekevät tiivistä yhteistyötä, jossa varmistetaan vastuualueet ja yhdessä käydään läpi tavoitteet ja miten tavoitteiden eteen tulee molemmissa organisaatioissa toimia. Mielestämme tarvitaan yhteinen toimenpidelista, jossa on lueteltu ne asiat, jotka vaativat molemmilta organisaatioilta toimia, jotta tavoitteisiin päästään ja siihen seurantamekanismi. Arvoisa puheenjohtaja, (ruotsiksi) (--) [4:14:51-4:15:44]. Lopuksi muutama sana maa- ja asuntopoliitikasta. Olemme tänä vuonna päivittämässä maa- ja asuntopoliittista ohjelmaa. Ja toivottavasti me päättäjät saamme sinne yhdessä päivitettyä muutoksia, jotka johtavat siihen, että turvaamme ja kasvatamme merkittävästi pientalotonttien tarjontaa, huoneistojakauman sääntelyä perheasuntojen lisäämiseksi ja että Vantaa siirtyy ensisijaisesti kaupungin maiden kaavoituksesta ajattelusta siihen, että kaavoitetaan kaupungin strategisten tavoitteiden kannalta keskeisiä maita. Tehdään yhdessä Vantaasta vielä parempi.

Tack, kiitos.

4:16:38.0 Valtuutettu Milan Dehghan

Kiitos, kiitos.

Oikein viisi minuuttia aikaa, alun perin mun puhe piti olla minuutti, mutta innostuin tässä kirjoittamaan lisää viimeiset 20 minuutin aikana. Hyvät valtuutetut, en haluaisi pitää tätä puheenvuoroani ja kerron pian syyn tämän seuraavan asian jälkeen, jonka koen liian tärkeäksi olla tiedottamatta. Kerron teille nyt mikä on yksi iso avain Vantaan talouden nousuun liittyen alueen turvallisuuteen ja mistä täällä harvemmin puhutaan. Tuntuu jopa, että siitä yritetään piilottaa tuomasta esille, sitä yritetään piilottaa. Yksinkertaisilla keinoilla asian korjaaminen saisi kaupungin talouden suureen nousuun sekä houkuttelisi tuloja tuovia asukkaita tänne. Iso osa poismuutoista kaupungista johtuu turvallisuusongelmista, jos olen väärässä, niin todistakaa se minulle ja tehkää se paljon pyydetty kysely poismuuton syystä Vantaalta, sieltä

poismuuttavilta asukkailta. Aivan. Jostain syystä se on aivan mahdollon tehtävä. Esimerkkinä Vantaan ammattitaidosta turvallisuusasioissa, on antaa sijoittaa noin sadan henkilön Sininauhasäätiö talon päihdetalon jo valmiiksi isosti turvallisuusongelmaa kärsivään Myyrmäen alueen rajalle. Alueen läheisyydessä lapsia pelottaa leikkiä, kun pihalla huumeriippuvaiset huutavat, riehuvat, kiroilevat. Poliisikin käy lähes päivittäin pihalla. Varkaudet alueen lähistöllä on räjähtänyt käsiin. Lähipihan asukkaat muuttavat jatkuvasti pois alueelta ja tilalle tulee vielä lisää ongelma-asukkaita, joita meno ei haittaa. Alueen arvo on laskenut viemäriin ja alueen vetovoima paennut painovoimaakin pakoon. Tässä on vain yksi pieni esimerkki siitä mitä olen kokenut omalta pihaltani asiaa seuranneena. Ja tämä oli vain yksi pieni esimerkki mistä puhun. Mutta en aio mennä tässä asiassa ja muissa asioissa pidemmälle ja kerron teille syyn. Kaupunginhallitus päätti joulukuuisessa kokouksessa, että Valta kuuluu kansalle -valtuustoryhmällä ei katsota olevan puheenjohtajaa. Olenko minä siis näkymätön ihminen täällä pitämässä puhetta VKK valtuustoryhmän puheenjohtajana. Kaikki edelliset puhujat saavat puheenjohtajan palkkiota työstään paitsi minä uutena iranilaisvaltuutettuna, en hyväksy ollenkaan tällaista epätasa-arvosta syrjintää, joten protestoin ja kieltäydyn pitämästä loppuun puheenvuoroani taloussuunnitelmasta niin kauan kun minua pidetään epävirallisena puheenjohtajana sekä orjatyöntekijänä kaupunginhallituksen toimesta. Toivon, että täällä otetaan tosissaan huomiota tasa-arvoa sekä rasismia, että tämä syrjivä päätös otetaan pikaisesti pois kaupunginhallituksen toimesta.

Kiitos.

4:19:10.9 Nuorisovaltuuston puheenjohtaja, Filip Godlewski

Kiitos puheenjohtaja.

Arvoisat valtuutetut.

Tässä puheenvuorossa kerron lähtökohdat siihen, miten taloussuunnitelma on työstettävä nuoret huomioon ottaen. Nuorisovaltuustossa toivomme, että me enemmän rahaa kohdistetaan nuoriin. Nuorten harrastukset ovat kärsineet korona-aikana, nyt niitä on elvytettävä. Vantaan kaupungin omistamien tilojen vuokraus koituu helposti todella kalliiksi. Esimerkiksi Kukkonotkon leirikeskuksen käyttö lasten ja nuorten toi- leiritoiminnassa maksaa perheille helposti satoja euroja. On olemassa myös nuoria, jotka eivät pysty harrastamaan mitään

taloudellisista syistä, näin ei saisi ikinä käydä. Vantaan on tarjottava monipuolisia matalan kynnyksen harrastuksia edullisesti ja mielellään maksutta. Unohtamatta nuoria aikuisia. Tästä asiasta on käyty keskusteluja jo monta vuotta, mutta haluan painottaa. Kouluruokaan on panostettava enemmän, siinä on selkeä selkeästi epäkohtia, jotka ovat korjattavissa kuuntelemalla nuoria enemmän. THL:n kouluterveyskyselyn mukaan lounaan syöminen on heikentynyt pitkällä aikavälillä. Koko maan tuloksiin verrattuna Vantaan tilanne on järkyttävä, vuonna 2021 64 % ammattikouluissa opiskelevista, 44,3 % perusopetuksen kasi- ja ysiluokkalaisista ja 41 % lukion ensimmäisellä ja toisella vuosiluokalla opiskelevista ei syö koululounasta viitenä päivänä kouluviikon aikana. On varmasti kiva säästää ja välillä myös pitää. Halvin ei aina ole paras vaihtoehto eikä säästäminen ole aina hyvä vaihtoehto. Nuorisovaltuusto tekee vuosittain kannanoton kaupungin budjettiin ja tulee tekemään myös tänä vuonna. Toiveenamme olisi, että mahdollisimman moni teistä valtuutetuista virkahenkilöistä tutustuisi siihen, kun se julkaistaan. Kuuntelun lisäksi me kaivataan vuorovaikutusta. Meillä saa ja kannattaa aina kysyä mielipiteitä mihin tahansa. Osallistuva budjetointi on yksi parhaimmista tavoista tuoda päätökset näistä asioista lähemmäs nuoria, mutta myös muita väestöryhmiä Vantaalla. Me toivotaan, että meitä osallistetaan aiempaa paremmin budjetin laatimisprosessiin. Valtuuston talous- ja strategiaseminaari olisi ollut mainio tilaisuus siihen, mutta nuorisovaltuustoa ei valitettavasti kutsuttu siihen. Monissa kunnissa ja kaupungeissa se on itsestäänselvyys, että nuorisovaltuusto osallistuu seminaareihin vaan täällä ei näköjään ole. Toivotaan tai oikeastaan vaaditaan tähän asiaan parannusta.

Kiitos.

4:22:34.7 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia, hyvät valtuutetut.

Digitalisaation arvioidaan syöä- syövän 2030 mennessä 26 % Vantaan, 22 Helsingin ja vain 20 Espoon työpaikoista. Osaamistason nosto on siis elintärkeää Vantaalle. Osaamistaso ei nouse Oppimiskampuksella tai Kulttuuritalolla vaan sillä, että lapset oppivat lukemaan ja pärjäävät koulussa. Se vaatii erityistä tukea, se vaatii opettajia. Mä just juttelin eilen erkkäopen kanssa, tarvitaan riittävän pienet luokat, joissa on riittävästi aikuisia. Vantaalla koulutustaso onkin alhaisempi kuin muilla suurilla kunnilla. Ja kiitos koko valtuustolle, että aloitimme lukutaidon mittaamisen.

Joka kymmenes nuori ei osaa lukea niin, että pärjäis arjessa. Pisa-tuloksia laskee se, että osa putoaa kyydistä. Opetussuunnitelman mukaan jokaisen oppijan on kyettävä omaan potentiaaliinsa. Se mitä hitaammin oppivat lapset kerätään jo pienestä pitäen omiin tasoryhmiin ja mahdolliset haasteet samaan vähentää mallioppimista toisilta lapsilta ja eikä se positiivinen asenne kouluun ja oppimiseen leviä. Musta eriyttäminen on tärkeää mutta, mutta tärkeätä ois se, et se pudonnut häntä, et se ei vaan kasva. Ja se ei sitten sitä kautta ala haittaa koko luokkaa vaan, vaan oikeasti se saadaan riittävällä tuella mukaan. Oppimiseroja pitää kiriä. Mitä useampi lapsi pärjää, sitä harvemman tarvitsee hakea respektiä hulinalla, huumeilla tai väkivallalla. Ja siinä missä yhä useampi pojista ei opi lukemaan niin yhä useampi tyttö ahdistuu. Uupumus ja ahdistus on lisääntynyt ja nyt pallo on itse asiassa siellä kasvatuksen ja sivistyksen ammattilaisella, että tuota mietittäis, et mitä meidän opetusmetodeissa, järjestelyissä sais vähennetty uupumusta. Ja nuo psykologit on tosi tärkeitä, että me saatiin nostettu niitten tavoitemäärä korkeammalle, mut se ei riitä. Vaikka se on tärkeitä. Kun verrataan kuuden suuren kunnan panostusta opetukseen ja toimeentulotuen saajien määrään, huomaamme, että panostus opetukseen kannattaa taloudellisesti. [välihuuto] (-) [4:25:05] käytössä 34 kunnassa ja digitaalisena monimuotoisena mittarina se on kiiteltä. Ja oleellista on se, kakkosen lopussa lukeminen sujuu, jos kolmosella mentäessä se ei suju niin koko koulupolun polku menee penkin alle ja itsetunto menee niin pois päin. Tämän mittarin pitkäjänteinen seuraaminen on aivan oleellista ja toivon hartaasti, että se jatkuu. Meidän on päättäjinä tiedettävä riittääkö nää resurssit siihen, että koulussa opitaan perustaidot jo varhain. Yliopiston taannoi-taannoisen (välihuuto, aika) [4:25:37] selvityksen mukaan tuota erityinen tuki on täysin riittämätöntä.

Kiitos.

4:25:56.3 Valtuutettu Tarja Eklund

Arvoisat valtuutetut.

Ja muut kuulijat.

Keskustojen kehittäminen monipuolisesti ja kaikissa keskustoissa, kaupunkitasoisten kärkihankkeiden toteutus, MEK-ohjelman jatko ja osallistuvan budjetoinnin sekä asukkaiden osallistamisen lisääminen. Kaiken tämän mahdollistamiseen tarvitaan tarpeelliset henkilöstöresurssit myös maankäytön ja

rakennusvalvonnan organisaatiossa. On turhaa vaatia kaavoituksen sujuvoittamista tai rakennuslupien nopeampaa käsittelyä, jos ei samalla mahdollisteta henkilöresurssien riittävyttä. On käytävä huolella läpi ennen syksyn budjettineuvotteluja henkilöstötarpeet, jotta voidaan koko kaupungin kehityksen kannalta tärkeät strategiset elinvoimatekijät toteuttaa. Onko joka vuosi maanmyyntitulojen lisääminen, lisäämisen vaatiminen järkevää? Onko 10 miljoonaa per vuosi riittävä määrä rahaa maanostoihin vai pitäisikö olla enemmän? Vain oman maan riittävällä kaavoituksella saadaan riittävästi tuloja valtuuston edellyttämiin tuloksiin. Vai pitäisikö tyytyä vaatimaan hiukan vähemmän ja siirtyä vuokraamaan enemmän tontteja, esimerkiksi yritystontit, jotta tulovirtaa tulisi jatkossa pidempiaikaisesti ja tontit voitaisiin mahdollisen käytön loputtua uudelleen vuokrata? Asuntorakentamiseen on oltava monipuolista. Asuntorakentamisen on oltava monipuolista. Ja kaikille asukkaille on löydettävä kulloiseenkin elämäntilanteeseen ja tilan tarpeisiin sopiva asunto. Muihin kuntiin muutto ei saa olla siitä kiinni, että sopivankokoisia perheasuntoja ei löydy omasta kunnasta. Tähän voidaan ja pitää puuttua maa- ja asuntopoliittisessa ohjelmassa. Asuin jakauman ja hallintamuotojen sääntelyn lisäksi on saatava käyttöön keskipinta-alaperusteinen sääntelymalli. Tehdään asuntoja asukkaille, ei markkinoille, ja pidetään asukkaat Vantaalla. Asuinympäristöjen virikkeellisyyttä parannetaan mahdollistamalla jokaisella alueella joukkoliikenteen sujuva käyttö, asukas- ja kokoontumistilojen riittävyys, kulttuuri ja harrastusmahdollisuuksiin osallistuminen ja urheilupuistojen liikuntamahdollisuuksien lisääminen. Hyödyten- hyödynnetään matkailun edistämiseen Vantaan luonnon virkistysmahdollisuudet ja alueelliset nähtävyydet. Hakunilan alueella Håkansbölen kartano, Vilhusen ateljee- ja Laila Pullisen veistospuisto, Hakunilan urheilupuisto, Sipoonkorpi ja Kuusijärvi, Vaaralan lampien kunnostus Helsingin kanssa. Ja kuten (välihuuto, minuuttia) [4:28:28] Pirkko letto tuossa jo mainitsi, lisää onnellisuutta ja tyytyväisiä asukkaita, lisää kaupunkikulttuuria ja hyvä ympäristö sekä palvelut.

4:28:55.2 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kiitos, puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Ja ennen tätä mun puhetta annan hypoteettisen leiman parhaista koulutuspoliittisista ryhmän puheenvuoroista ja leimat tulevat. KD ja Liike Nyt, lue

riittävän hyvä puhe. Kun sote lähtee VAKE-alueelle, suurin jäljelle jäävä lohko on kasvatus ja oppiminen, jonka osuus kaupungin menoista tulee olemaan yli puolet. Valtuustossa olemme käsitelleet toimialaa suhteessa sen suuruuteen ja merkitykseen nähden hämmästyttävän vähän, vaikka lapsissa ja nuorissa lepää tulevaisuus. Nostan vain kolme huomiota. Yksi. (-) [4:29:38] valtuutettu Kauppinen puuttuu oppimisvajeen kasvu. Vuoden 2018 Pisa-tutkimus paljasti, että peräti 14 % yhdeksäsluokkalaista luki erittäin heikosti. Valtaosa heistä on poikia. Nyky-yhteiskunnassa ei pärjää, jos ei ymmärrä lukemaansa. Teknologiateollisuus on kiinnittänyt huomiota, kuten muun muassa minä, kädentaitojen heikkenemiseen, mikä näkyy teknologiakoulutuksen koko ketjussa sekä myös työpaikoilla. Osaavaa väkeä ei löydy riittävästi. Kaksi. Inklusion myötä erityisopetuksen pakka on mennyt sekaisin. Kentältä tulee jatkuvasti huolestuttavia viestejä erityisopetuksen tilasta niin opettajalta kuin vanhemmiltakin. Resurssit eivät riitä. Erityisopetus ei edes kohdennu oikein, kun erikoistuneista erityisluokista ja tarkkailuluokista luovuttiin. Erityisopettaja on kallis, ammattitaito valuu osin hukkaan. Kolme. Vantaan kouluissa yli, joka neljäs oppilas on vieraskielinen. Kuten valtuutettu Kärki totesin ryhmäpuheenvuorossaan maahanmuutosta koiskoituvat valtaiset kustannukset. Erityisesti tämä koskee pääkaupunkiseudun kuntia ja niiden koulutussektoria. Nykyinen segrogaation ehkäisy on kosmeettista. Jos aiomme saada jotain aikaan, on koulutukseen panostettava kunnolla. Jos valtio päätöksillään ottaa maahan ihmisiä, sen on autettava niitä kaupunkeja, jotka kantavat päävastuun vieraskielisten lasten koulutuksesta. Valistunut (-) [4:31:19] tähän loppuun. Yksi mahdollisuus on, että kouluun, jonka oppilaista 1/5 on vieraskielisiä valtio antaa kolminkertaisen reppurahan (välihuuto, puoli minuuttia) [4:31:29] per vieraskielinen lapsi. Et esitätkin vienosti, että kaikki kaupungin poliittiset ryhmät veisivät tätä hienoa viestiä omille eduskuntaryhmille. Ja muuten olen sitä mieltä, että koululounaisiin on panostettava.

Kiitos.

4:31:55.6 Valtuutettu Marjo Vacker

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuusto.

Viranhaltijat.

Ja kaikki muut kuulijat.

Vantaa on koti. Koti jokaiselle ikäryhmälle, ennen kaikkea turvallinen kotikaupunki. Turvallisuutta ei tule unohtaa kaupunkia kehittäessä, kuten myös turvallisuussuunnitelmassa on tuotu esille. Vantaan koulujen ja työpaikkojen turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Turvallinen ja viihtyisä ympäristö luontoineen tulee olla myös osa kaupunkimme kehittyvää vahvuutta. Uskomme, että näin haluamme rakentaa tulevaisuuden Vantaata. Rakentaa hyvinvoivaa sekä lapsiystävällistä niin kuin myös arvokasta ikääntymistä tarjoavaa kaupunkiamme. Elinvoiman yksi tärkeimmistä, pikkuhetki. Elinvoiman yksi tärkeistä kulmakivistä on kehittyminen ja Vantaa on tehnyt hyvää sekä pitkäjänteistä työtä talouden tasapainottamiseksi. Olemme onnistuneet lyhentämään pitkäaikaista lainakantaamme myös haastavan koronapandemian aikana. Asukaskohtainen lainamäärämme lähestyy Suomen kuntien keskiarvoa, joten suunta on täysin oikea, mutta työtä on vielä paljon. Rohkeutta on todeta ääneen asioita, joissa meillä on myös haasteita. Vahva talous edistää vantaalaisten asukkaiden ja yritysten hyvinvointia ja luo Vantaasta houkuttelevan paikan elää, asua, yrittää ja innovoida. Nostetaan esille kaupunkimme vahvuudet. Meillä on kestävään kehitykseen paljon mahdollisuuksia. On tullut esille myös paljon haluttu, ei haluttuja tekijöitä, kuten lisääntynyt epäpätevän henkilökunnan osuus eri ammattikunnissa myös Vantaalla. Vantaan saama julkisuus ei auta myöskään varhaiskasvatusta, jossa entisestään kasvanut määrä henkilöstöstä työskentelee vailla muodollista kelpoisuutta tai myöskään perusopetuksen huutavaa resurssipulaa työhyvinvointia unohtamatta. Osallistuva budjetointi on erinomainen esimerkki siitä, miten vantaalaiset otetaan mukaan vaikuttamaan ja kuinka poliittista-poliittisesta päätöksenteosta tehdään läpinäkyvää. Tämän kaltainen toiminta on tervetullutta ja toivottavasti jatkuu laajemmin myös tulevaisuudessa. Jalkautuminen myös ruohonjuuritasolle, jotta meillä on mahdollisuus olla läsnä (välihuuto, puoli minuuttia) [4:34:30] sekä saada kaupunkimme ääni kuuluviin, ja kuuluviin myös ne kaikista hiljaisimmat äännet. Vantaa on mahdollisuuksien kaupunki. Rohkeudella ja päättäväisyydellä saamme yhdessä aikaan kaupungistamme elinvoimaisen ja viihtyisän Vantaan. Vantaa, jossa on hyvä asua nyt ja myös tulevaisuudessa.

Kiitos.

435:36.7 Valtuutettu Janne Hartikainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvä kaupunginvaltuusto.

Pysäköintipaikkojen riittävyys on yksi merkittävimmistä asioista, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa. Useimmille työssä käyville ihmisille oman auton käyttö on, jos nyt ei välttämätöntä, niin ainakin arkea sujuvoittava ratkaisu. Uskonkin riittävän pysäköinnin ja autoiluystävällisyyden olevan toteutuessaan merkittävä vetovoimatekijä Vantaalle. Juuri tällaista muuttoliikettä me tarvitsemme, työssäkäyviä perheitä. Parkkipaikkojen saatavuus saattaa olla monille perheille kynnyksysymys asuinpaikan valinnassa. Varoittava esimerkki epätoivotusta kehityksestä on Kivistö. Uutta asuinalueita kehitettäessä ei huomioitu riittävästi autoilijoita. Ja nyt ongelmia joudutaan ratkaisemaan jälkikäteen isolla rahalla rakentamalla parkkitaloja. Totta kai on selvää, että joka paikkaan ei ole mahdollista rakentaa ihanteellista määrää parkkipaikkoja. Esimerkiksi tiiviisti rakennetussa Tikkurilassa tähän ei ole edellytyksiä. Mutta uusien asuinalueiden kehityksessä autoilu tulee huomioida alusta asti. Tässä yhteydessä korostuu myös pientaloasumisen merkitys. Valtaosa niin sanotuista hyväosaisista asuu mieluiten pientaloissa ja olisi Vantaan etujen mukaista kyetä tarjoamaan heille sopivia tontteja. Tässä asuinmuodossa pysäköinti ei luonnollisesti yleensä muodostu ongelmaksi. Pientaloalueet tulee pitää omaleimaisena välttämällä niiden lähelle liian tiivistä kerrostalorakentamista kuitenkin samalla varmistuen pientaloasujille riittävät palvelut. Hyvät ystävät. Uskon, että tunnistamme edellä kuvatut asiat yli puoluerajojen. Meidän vastuullamme on Vantaan kehittäminen elinvoimaiseen suuntaan. Tässä yksi tärkeä elementti on varmistaa vantaalaisille sujuva arki ja tehdä työssäkäynti mahdollisimman helpoksi. Mielestäni autoilu näyttelee tässä merkittävää roolia. Vantaa täytyy varmistaa autoilun edellytykset myös jatkossa tietysti muiden liikkumistapojen ohella.

Kiitos.

4:37:49.5 Valtuutettu Ulla Kaukola

Puheenjohtaja.

Valtuutetut.

Ja muut kuulijat.

Teen kolme nostoa ensi vuoden talousarviosuunnitteluun. Ensinnäkin osaaminen. Vain ja ainoastaan osaaminen synnyttää uusia työpaikkoja ja luo ihmisille

töitä. Oppivelvollisuuden laajentaminen, laajentuminen auttaa siihen, että tulevat ikäluokat eivät putoa kelkasta ja saavat vähintään toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuuden laajentaminen on ollut aivan loistava investointi ja uusimman tutkimuksen mukaan sen rahoituskin on ollut riittävä. Mutta niiden osalta, jotka eivät pääse hyötymään oppivelvollisuuden laajentamisesta tarvitsemme räätälöityä koulutusta, oppisopimuskoulutusta ja täsmäkoulutusta yhdessä yritysten kanssa. Yleisenä tavoitteena pitäisi kuitenkin aina olla se, että ihmisellä on niin hyvä pohjakoulutus ja erityisesti niin hyvät geneeriset taidot eli yleistaidot, että aina on kyky oppia uutta ja siirtyä työpaikasta ja ammatista toiseen. Toiseksi työllisyys. Pitkäaikaistyöttömyys, nuorten työttömyys, vieraskielisten työttömyys, kaikkiin on pystyttävä puuttumaan, ne ovat kaikki liian korkealla tasolla. Monella vieraskielisellä työttömällä kielitaito on ongelma. Muistan kaupunginjohtajan kertoneen valtuustoseminaarissa, että Vantaalla olisi 750 sosiaali- ja terveystalouden ammattilaista työttömänä 25 % heistä ei työllisty, koska heillä ei ole riittävä kielitaitoa. Mitä tuhlauksia. Juuri kielitaidon opettamiseen tarvitsemme aivan uusia tapoja. Kielimentorointia, kieli kummeja, työnteen ja kielen oppimisen yhdistämistä. Ja yleisemminkin voisimme miettiä, etsivätkö työnantajat aivan liian täydellisiä työntekijöitä. Olisiko kuitenkin viisasta palkata sellainen, jolla on oikea asenne ja kouluttaa hänelle osaaminen. Ja kolmanneksi kulttuuri. Jos oikein muistan, niin kaupunginjohtaja taisi vuosi sitten luvatakin, että ensi vuoden budjetti on kulttuuribudjetti. Kulttuuripalveluiden ja liikuntatoimen resurssien lisäys ensi vuodeksi on tarpeellinen ja tervetullut. Me kaupunkilaiset ansaitsemme elävät lähiöt, joissa kulttuuri ja tapahtumat ovat osa arkipäiväämme ja sieltä torilta löytyy maksutonkin istumapaikka.

Kiitos.

4:40:04.5 Valtuutettu Suvi Karhu

Kiitoksia puheenjohtaja.

Mielestäni tässä taloussuunnitelman lähetekeskustelussa on väistämätöntä tuoda esiin yleismaailmallinen taloustilanne, joka vaikuttaa Vantaaseen ja vantaalaisiin mielestäni aika rajullakin tavalla tulevina vuosina. Me eletään aikaa, jossa inflaatio on hyvin korkea ja juuri ennen 90-luvun laman alkua niin inflaatio oli viimeksi näin korkealla. On mahdollista, että inflaatio vielä nousee lähikuukausina

entisestään, sillä koko maailmaa voi uhata elintarvikepula syksyllä. Inflaatio vaikuttaa sekä tavallisten ihmisten kulutusmahdollisuuksiin ja vähävaraisilla on vielä vähemmän varaa ostaa ruokaa tai muita välttämättömyyksiä, mutta se toki vaikuttaa kaikkiin myös kaupungin hankintoihin. Vantaa myös kuluttaa energiaa, elintarvikkeita, erilaisia kulutustavaroita sekä investoi rakentamiseen. EKP on todennäköisesti pakkoraossa, heidän täytyy nostaa ohjauskorkoja saadakseen inflaatio talttumaan. Raha- ja talouspolitiikka ei perinteisesti tunne tilannetta, jossa korkeassa inflaatiossa voitaisiin pitää korot alhaalla ja tehdä määrällistä elvyttämistä eli painaa rahaa. Tää kun tavanomaisesti johtaa hyperinflaatioon. Matalia korkoja ja rahan painamista on tehty nyt yli 10 vuotta. 12 kk:n euribori on tänään +0,35 %. Vaikka Vantaan tämänhetkiset lainat on ymmärrykseni mukaan lähes kaikki kiinteäkorkoisia, uusia lainoja tuskin saa enää niin matalalla korkoprosentilla kuin aiemmin. Korkojen nousu vaikuttaa tavalliseen vantaalaiseenkin. Moni vantaalainen omaa ison asuntolainan, sillä asuntojen hinta on korkea. Esimerkiksi maan korkean hinnan vuoksi. Tämä on pitkälti kaupungin itsensä aiheuttama seikka, sillä Vantaa kerää maankäyttötuloja kymmeniä miljoonia euroja vuodessa. Sillä pääkaupunkiseudun hyvillä paikoilla tontti ja verot voi muodostaa jopa 70 % asunnon hinnasta ja vain 30 % syntyy itse rakentamisesta. Kun korot nousee moni vantaalainen voi löytää itsensä tilanteessa, jossa ei selvi nykyisestä asuntolainastaan. Voi käydä niin, että veronmaksukykyinen vantaalainen muuttaa muualle, edullisemman asumisen piiriin. Inflaation nousussa on ohittanut BKT:n kasvuennusteen maaliskuussa Suomessa ja lähes kaikissa muissa EU-maissa, USA:ssa jo marraskuussa. Bkt:n kasvun heikkeneminen sekä mahdollinen kääntyminen jopa taantuman puolelle aiheuttaa väes- väistämättä työttömyyttä. Kun inflaatio on kova, talouskasvu sakkaa ja työttömyys nousee, kyse on pahimmasta mahdollisesta yhtälöstä, stagflaatiosta. (välihuuto, puoli minuuttia) [4:42:45] Olemmekin nyt muuttuneen tilanteen edessä ja kaupungin pitää varautua tähän nopeasti ja päättäväisesti. Meidän täytyy keskittyä lakisääteisten palvelujen tarjoamiseen. Kaikki ylimääräinen unelmahöttö on pistettävä jä- väi- jäihin, vaikka se olis niin kivaa antaa yhdeksän hyvää, 10 kaunista ja pinkkiä pehmeää unelmaa. Lainakanta on saatava määrätietoisesti laskemaan. (välihuuto, aika) [4:43:08]. Hyvästä veropohjasta on pidettävä (-). Hyvät veronmaksajat ja erityisesti yritykset on pidettävä Vantaalla.

Kiitos.

4:43:24.7 Valtuutettu Juha Järä

Kiitos, puheenjohtajaa.

Ja arvoisat valtuutetut.

Sekä virkamiehet.

Ensinnäkin kommentoin lyhyesti tuohon valtuutettu Hartikaisen tärkeään asiaan pysäköintiin liittyen. Niin tahdon muistuttaa, että Tikkurilaakin kannattaa siinä asiassa huomioida ennen, kun me olemme (-) [4:43:38] korjaan Kivistön tilanteessa. Ja itse asiassa siinä me hieman jo olemmekin täällä, kun yrittäjä kuuntelee. Mutta varsinaiseen aiheeseen eli tuota vieraskielisyyden talousvaikutukset, jotka tulee kohdata ja korjata. Vieraskielisyyden vaikutus Vantaan tulorakenteeseen on ymmärrettävä ja ilmiselvät haitalliset kuluerät tulee korjata. Pelkät tulkkipalvelujen kulut ovat valtavat. Lainaan virkamieheltä saamastani vastauksesta, kohdan, jossa kuulijoille aukeaa mistä on kysymys "Vantaan kaupungin tulkkipalvelu, palveluiden ostot A-Tulkkkaus Oy:ltä ovat olleet vuosina 2017–20 yhteensä 9.176.288,51 euroa. Tätä aikaisempaa tietoa ei ole saatavilla, myöskään erittelyä siitä minkä kielisille tulkkauksipalveluita on suunnattu ei ole saatavilla. Vuoden 2021 toteutuneet ostot ovat 2.420.967,24 euroa eli lähes 2,5 miljoonaa ja viime vuonna on ennustettu, että 2,5 miljoonaa toteutuu. Tämän vuoden luvut lienevät uusi ennätys, saamme nähdä ne myöhemmin. Tämä toki on Suomen kansainvälisemmässä kunnassa vain jäävuoren huippu niistä myös erikoisen heikosti analysoiduista kuluista, joita valtava vieraskielisten määrä aiheuttaa. Maan oman kielen osaaminen on avain kaikkeen muuhun hyvään. Sen osaamattomuus taas lukemattomiin ongelmiin. Vuosikymmeniä sitten Suomeen ja Vantaalle saapui paljon Vietnamin pakolaisia. Asuin pääosan lapsuutta ja nuoruutta lähetyvillä. Tuohon aikaan ei ollut murto-osaakaan nykyisistä palveluista ja tuista maahanmuuttajille. Ehkä juuri siksi ja nopeasti ja ilman kummempia ongelmia kotiutuivatkin Suomeen. Jostain on korjaukset siis alettava. Ja esitän, että kunnan tarjoamat tulkkipalvelut ovat tarjolla maksimissaan kolme vuotta. Tämä kannustaa maahanmuuttajia panostamaan kielenoppimiseen. (välihuuto, puoli minuuttia) [4:45:55] Ennen kaikkea he itse hyötyvät siitä. Hyötyjiä ovat toki myös työnantajat ja Vantaan kaupunki. Samalla estetään myös haitallisten rinnakkaisyhteiskuntien syntymistä sekä edistetään koulunkäynnin sujumista.

Kiitos.

4:46:27.8 Valtuutettu Vaula Norrena

Kiitos puheenjohtaja.

Tässä nyt on useammassa puheenvuorossa nostettu esiin nämä maahanmuuton kustannukset, niin kommentoin täältä vaan lyhyesti, että OECD vuosittain seuraa tätä OECD:n Immigration 2021, raportti toteaa, että vuosina 2006–2018, 25 OECD-maan tutkimus osoitti, että maahanmuutto tuottaa enemmän rahaa maahanmuuttokohteisiin kuin mitä näihin maahanmuuttajiin käytetään. Ja tästä suuri osa johtuu tietysti siihen siitä, että nämä ihmiset muuttavat aikuisina jolloinka heidän koulutus ja lastenhoito, lapsenhoito on jo hoidettu. Ja he sitten alkavat maksaa veroja sekä mikäli työllistyvätkin.

4:47:39.9 Valtuutettu Ranbir Sodhi

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä niin kun valtuutettu Norrena totesi siitä muutamassa puheenvuorossa. Tuli vaan pelkästään kustannuksista. Haluan sen tiedän, että onko maahanmuuttajasta mitä hyötyä täällä, niin näistä kaverista haluan vielä senkin kuulla.

Kiitos.

4:48:01.8 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ajattelin, että no, debattikierros maahanmuutosta on sinänsä ihan perusteltu, mutta mutta toivon, että tässä nyt pysytään ehkä tässä asiassa. Asia yks näkökulma. On selvää, että Suomi tarvitsee maahanmuuttoa. Meillä on vuodesta 2010 vuoteen 2030 arvioitu, et meidän työikäinen väestö vähenee noin 200.000:lla. Me tarvitaan Suomeen uutta työvoimaa ja lisää tekijöitä, jotta me saadaan yksityinen talous pyörimään, mut myöskin julkinen talous pyörimään. Mutta tää ei poista sitä asiaa, etteikö meidän täytyisi onnistua segregaaation torjunnassa. Sen takia itse oon ollut tosi tyytyväinen kuullessani siitä, että tämä meidän uusi positiivisen erityiskohtelun ohjelma lähestyy vähän strategisemmin näitä meidän tavoitteita, eli ei pelkästään, että valataan valoja ja parannetaan Koivutorin valaistusta, vaan mietitään ehkä vielä laajemmin miten me voidaan vaikkapa tehdä järkeviä lisäpanostuksia varhaiskasvatukseen ja koulutukseen niillä alueilla missä meillä on vieraskielisten osuus suurempi.

Kiitos, puheenjohtaja.

4:49:09.7 Valtuutettu Juha Järä

Kiitos puheenjohtaja.

Tuossa vastaan, että ilman muuta maahanmuuttajista on paljon hyötyäkin eihän siitä sitä ole kiistäminen, enkä sitä ole tehnytään. Mutta totean toki hieman sarkastisesti, että sitä ei kannata tehdä 1000 eurolla Tikkurilan aitiopaikalla, että ehkä siitä voisi ottaa vähän enemmän niinku noi naapurikaupungit tekevät ja ottavat jokaiselta yrittäjältä patiolla enemmän. No, mutta se on toinen asia. Mutta yhtä kaikki, olen perännyt sitä selvitystä pois muuttamisen syistä saamatta siihen oikein missään kunnan vastausta. Kaikki yritykset tekevät niin asiakkaille kuin henkilöstöllekin, henkilöstölle, jotka lähtevät muihin hommiin tai asiakkaalle asiakkaille, jotka lähtevät toisiin kauppaketjuihin. Vaikkapa tekevät selvitystä miksi näin tapahtuu. Miksi Vantaa ei tee tätä selvitystä? Pelätäänkö siinä, että tulee jotain ikäviä asioita esiin, pelätäänkö totuutta? Maahanmuutto ei ole yksinkertainen asia, siinä on hyvin paljon hyvää, mutta ne ongelmat tulee kohdata, että ne voidaan korjata.

Kiitos. (välihuuto, aika) [4:50:24]

4:50:43.8 Valtuutettu Suvi Karhu

Kiitoksia puheenjohtaja.

Tosiaan kaivoin Tilastokeskuksen vuoden 2018 lukuja esille. Ja tässä täytyy nyt muistaa, että maahanmuutto on hyvin erilaista. Me ei voida niputtaa työperäistä maahanmuuttoa yhteen sitten vaikkapa pakolaissyiden tulevien maahanmuuttajien niin kun kanssa samaan nippuun. Mutta tosiaan katotaanpa vaikkapa toimeentulotukea, niin vuonna 2018 Vantaalla isoista pakolaismaista tulleista niin 58,9 % sai toimeentulotukea, Suomen kantaväestö 7,2 %, asumistuki isot pakolaismaat 54,5 % saa asumistukea, suomalainen kantaväestö 17,2, työttömyystuessa tämä lukema oli isot pakolaismaat 59,4 % ja kantasuomalaiset 17,3. Ja tää näkyy tää sama rahan ero myös sitten siinä mitä kuntaveroo isossa tai pakolaismaista tulleet maksaa verrattuna sitä kantaväestöön tai vaikkapa länsieurooppalaisista maista tulleisiin tai taustaisiin henkilöihin. Eli jos nyt puhutaan puhtaasti taloudesta ja puhtaasti tilastoista ilman mitään sarvia ja hampaita, niin sori, mut nää tilastot on aika karua luettavaa, ja näistä meidän täytyy pystyy puhumaan avoimesti ja rehellisesti.

Kiitos.

4:52:03.9 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kiitos, puheenjohtaja.

Jos tarkkaan kuuntelitte ryhmä, ryhmyri Kärjen puheenvuoroa ja sitten mun puheenvuoroa. Me haettiin kyllä ihan rehellisesti lisää rahaa, että valtio tulisi vähän jelpailemaan, että saatas esimerkiksi koulutus toimimaan. Ja tota mä en nää oikeestaan, kun noita muiden Euroopan maiden kuvioita, siellä se koulutus sakkaa. Tota mä en halua, että meillä se sakkaa, vaan lyödään siihen rahaa, jotta saadaan nostettua maahanmuuttajalapsen ja -nuoret ylös. Mä näen koko, et siel on kovaa yritystä, mutta osin joillekin se on tietenkin vaikeeta, jos, jos ei annettu tukea. Ja tota, tota me kyllä ihan aidosti haettiin, jotta maahanmuuttajista tulee iloa ja hyötyä. Näin näin oli meidän puheiden siis se ykkös sisältö.

Kiitos.

4:53:55.2 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos puheenjohtaja.

Vantaan, itse asiassa koko Suomen tulevaisuuden kannalta on aivan ensiarvoisen tärkeätä, kuinka me onnistumme lähioissa. Kuinka maahanmuuttajataustaiset nuoret saavat laadukasta koulutusta, pääsevät kiinni työelämään. Ja tää on meille kansakunnan kannalta valtavan suuri kysymys. Ja siitä nostan hattua perussuomalaisten ryhmän johdolle, että he nosti esille asian juuri sillä kulmalla, mikä on keskeinen. Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöt on yhteistyössä jo miettiny suurten kaupunkien yhteisiä hallitusohjelmavoitteita. Ja yksi näistä on, että tämä vieraskielisten osuus väestössä näkyis myös vahvemmin valtionosuusjärjestelmässä. Eli niissä kunnissa, missä meillä on enemmän tukea tarvitsevia vieras kieliä ja meillä myös olis enemmän resursseja kohdistaa niitä sinne missä niillä on tarvetta. Puheenjohtaja, ihan lyhyesti, toivon että valtuutettu Järä jossain vaiheessa käy pyytämässä anteeksi varavaltuutettu Sodhilta ja toteaa, että tässä yön pikkutunneilla tuli nyt ehkä vähän ylitettyä joku tietty raja aaa. Kaupunki ei onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla tuon Tikkurilan terassialueen kilpailutuksessa. Mutta minun mielestäni on hyvin asiatonta alkaa tästä ikävässä sävyssä syyttää kilpailutuksen voittanutta yrittäjää, kyllä se oikea osoite on kohdistaa silloin kaupungin virkamiesten toimintaan se kritiikki.

Kiitos, puheenjohtaja.

4:55:36.1 Valtuutettu Jari Sainio

Arvoisa puheenjohtaja.

Aivan ensimmäisenä kiitos Rokkaselle tästä puheenvuorosta. Pyysin puheenvuoroni juuri tuon, tuon puheenvuoron jälkeen, jonka Järä piti. Valtuusto käsitteli noin kolme tuntia sitten eettisiä pelisääntöjä. Siten miten täällä käyttäydytään, miten toisiamme kohtelemme, miten puhuimme, ja se puheenvuoro kyllä meni tosi pahasti yli. Toivon oikeasti asiallista käyttäytymistä. Täällä sanottiin, että on oltu 20 vuotta, Kiljunen sanoi lähes 40, minä olen 41 vuotta täällä. Ja täällä on puhuttu aina arvostavasti, tai arvokkaasti toisistamme toistemme asioista. Eikä siten, että heitetään tällaisia juttuja mitä nyt tässä salissa tehtiin. Se oli todella, todella huonoa käytöstä.

Kiitos.

4:56:28.4 Valtuutettu Hussein al-Tae

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihmistä ei tarvitse koko ajan saada iloa, koska mitä me teemme meidän eläkeläisille, jotka eivät niin sanotusti enää tuota muuta kuin kulttuuripalvelu. Entäs meidän invalideille ja vammaisille, entäs kaikille muille, pitääkö ihmisten tuottaa veroja ja iloa koko ajan, jotta he merkitsevät jotakin tässä kaupungissa. Se on todella tärkeätä, et me valtuustona osataan arvostaa ihminen ihmisenä. Ja arvostaa myöskin työtä riippumatta siitä kuka sen työn tekee, jos se kerran on Sodhi, joka on voittanut tämän kilpailutuksen niin siinä kohtaa se yksi, joka on tumman näköinen kaveri, joka kerrankin voittaa jonkun hyvän kilpailutuksen, niin sitä ei lähdetä sitten maalittamaan ei valtuustossa eikä sen ulkopuolella.

4:57:14.0 Valtuutettu Jussi Saramo

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Yhdyn näihin kommentteihin tästä kilpailutuksesta, joka oli fiasko, mutta se ei ollut sen voittajan vika. Kun vasemmisto edellisen kerran oli hallituksessa, niin lisättiin suurten kaupunkien tukea, Vantaakin sai yli 20 miljoonaa vuodessa lisää. Kun Perussuomalaiset oli hallituksessa niin Suomen kunnat ajettiin historiansa suurimpaan talouskriisiin, tää on Kuntaliiton arvio. Nyt kunnat ja kaupungit ovat taas vahvoja. Vantaa esimerkiksi saanut kaikkein suurimmat, ylivoimaisesti suurimmat potit, näitä

koulujen tasa-arvoa rahoja. Ei pelkästään vieraskielisten vaan sellaisten alueiden, jossa asuu paljon ihan Niemisiä ja Virtasia, työttömien lapsia, niiden alueiden kouluille on saatu valtavasti rahaa, joten te puhutte täällä aivan vastoin todellisuutta. Ja se teidän tapa puhua niin se ei rakenna mitään. Totta kai ne ongelmat pitää tiedostaa, mutta se, et täällä syyllistetään ihmisryhmiä, lietsotaan vihaa, te elätte sillä te tänne valtuustoon tulette, niin ette te paranna mitään tilannetta. Se on vastenmielistä.

4:58:29.7 Valtuutettu Kimmo Kiljunen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tääl on käyty keskustelua nyt maahanmuutosta ja sen kustannuksista. Ensinnäkin kannattaa huomioida se, joka useimmissa puheenvuoroissa tuli esille jo. Me puhumme väistämättömästä ilmiöstä, maailma pienenee eivät ainoastaan tavara, teknologia, informaatio liiku rajojen ylitse, myöskin ihmiset liikkuvat. Maahanmuutto on väistämätön ilmiö. Toiseksi (-) [4:58:54] ja muissakin kansainvälisellä laskelmissa kuten tääl on viitattu niin, on todettu se että maahanmuuttajat yleensä ja keskim-keskimääräisesti ainoastaan yleensä vaan keskimäärin tuottavat enemmän sille yhteiskunnalle kuin saavat siitä, kun otetaan se pitkä ja pitkäjänteinen vaikutus. Valtuutettu Karhun kommentti siitä, siitä tää mun puheenvuoro sikisikin, kun hän lähti vertailemaan tiettyjä toimeentulotukia tai muita tukijärjestelmiä. Totesi, että maahanmuuttajien osuus on niistä suhteessa suurempi kuin muu, jossa joillakin muilla väestöryhmillä. Kyllä te olette siinä ihan oikeassa, varmasti näin on. Kuten täällä tuli esille meillä on kovin monenlaisia yhteiskuntaryhmiä, jotka myöskin nauttivat tämän yhteiskunnan etuuksista, eivätkä maksa esim. veroja tai jotain vastaavia. Lähdettiin liikkeelle, vaikka lapsista, lähdettiin liikkeelle, vaikka työkyvyttömyyseläkeläisistä, iäkkäistä ihmisistä, me voidaan poimia vammaisia ihmisiä, voidaan iso joukko tästä yhteiskunnasta poimia ihmisryhmiä erilleen ja alkaa syyllistämään heitä siitä. Minä toivon vakavasti, et me käymme tämän keskustelun vakavasti. Maahanmuutolla on oma merkityksensä yhteiskunnassa, sillä on myöskin kustannusvaikutuksia aivan niin kuin lapsilla on kustannusvaikutuksia ja joillakin muilla ryhmillä on, mutta ei syyllistä ihmisiä.

5:00:09.4 Valtuutettu Naima el-Issaoui

Puheenjohtaja.

Olisin, tässä tuli jo Rokkasen puheessa, että olis anteeksipyyntö paikka niin kun Sodhia kohtaan. Mun mielestä just tästä keskusteltiin eettisistä periaatteista ja nyt ymmärsin hyvin, miks niitä vastustettiin. Et tota hyvät perussuomalaiset olette täällä päättäjinä, löytäkää hyviä keinoja työllistää maahanmuuttajii niin, että ne sosiaalitet laskee. Mun mielestä ei voi vertailla maahanmuuttajia ja kantaväestöö. Ja suurin osa niistä maahanmuuttajista, jotka saa sitä sosiaalitukea niin ne on just tullu maahan. Aika menee siinä omassa kotouttamisessa ennen kuin ne maksavat valtiolle takaisin. Ja jos täällä on yrittäjii perussuomalaisista niin kuinka moni teistä on valmis palkkaamaan maahanmuuttajataustaisia? Ja nyt kun joo.

Kiitos.

5:01:37.2 Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä

Kiitos, kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Nyt palataan sitten minulle tärkeisiin aiheisiin eli kaupunkikulttuuriin ja keskustojen kehittämiseen. Kaupunkikulttuurin budjetti on lähes surkuhupaisan pieni verrattuna esimerkiksi Espooseen ja Helsinkiin. Leikkuri kävi varsin vihasti viime syksynä talousarviokeskustelussa ja talousarviopäätöksissä, joita joista nautimme tänä vuonna niin ja kaupunkikulttuurin osalta. Esimerkiksi hyvin ansiokkaasti nuorisovaltuutetun ottama Kukonnotkon leirimaksujen nosto niin on viime vuoden öö tai viime syksyn päätöksen peruja. Ja varsinkin se on kolahtanut moneen lapsiperheeseen, jos jos on useampi lapsi lähtenyt leirille ja yleensä nää on sellaisia perheitä, joilla ei ole kesämökkiä missä voisi viettää niin rannalla öö ansiokasta elämää niin ulkoilmassa yhdessä muiden kanssa tehden. Ja ensi vuosi näyttää kyllä valoisammalta kaupunkikulttuurin osalta. Mutta epäilen vahvasti, että näitä viime syksynä leikattuja menoeriä tuskin takaisin saadaan siltikään niin näillä budjeteilla, koska raha, rahan tarve on moninainen tällä toimialalla. Uhkakuvana varsinkin on, että esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja kaupunkikulttuurin toimialalla Kivistössä on muhimassa aikamoinen ongelma, jos Lehto Groupin tämä Kivistön ostoskeskus ei valmistu ajoissa. Käykö niin, että Kanniston koulun nuorisotilalta joutuvat nuoret siirtymään pieneen Kivistön keskustan nuorisotilaan, jotta, jotta niin lapset ja koululaiset saadaan Kanniston kouluun opiskelemaan vai voisiko olla, että esimerkiksi joku paviljonki rakentuisi siihen, siihen tuota noin niin Kanniston koulun

viereen. Sillä tilanne on kriittinen siinä vaiheessa, jos se Kivistön ostoskeskus ei valmistu ensi vuoden päästä syksyllä tai ole jo siinä vaiheessa valmis, valmiina. Ja niin sitten olisin myös niin sanonut näistä kaupunkikeskuksista, jotka ovat meille strategisena tavoitteena varsinkin lähiöiden läheisyydessä olevat kaupunkikeskukset. Viime vuoden budjetissa lisättiin kolmen projektityöntekijän määrärahat lisää sinne. Nyt toivoisi, että todellakin lähdetään kehittämään niistä eläviä, rakentamaan, purkamaan, korjaamaan eläviä ja viihtyisiä kaupunkikeskuksia, koska se on tärkeää, että näytämmekö viihtyisiltä vai rähjäisiltä.

5:04:58.3 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

No, niin tässä toimii mikki. Kiitos hyvästä yhteistyöstä tuolla seminaarissa. Valtuutettu Åstrandin kanssa kehitelimme mittaria erityisen tuen riittävyydelle, tulos erityisopettajien määrä per oppilasmäärä vähän samaan tapaan, kun psykologien määrä per oppilasmäärä, tämä pohdintamis syy. Kun seurataan Espoon ja muiden suurten kuntien investointeja kouluihin ja päiväkoteihin, Vantaa on investoinut huomattavasti vähemmän jo yli 10 vuotta. Käppyrät on aika karut Vantaan osalta. Ja siitä kärsii perheet, jotka eivät saa päiväkotipaikkaa lähimainkaan ja lähimailtakaan ja arki on vaikeaa. Siitä kärsii oppilaat, jotka tungetaan nyrkillä täysiin kouluihin, ja siitä kärsivät opettajat, jotka menettävät terveystensä, kun koulujen terveyshaittaa ei edes seurata. Ja siitä kärsii koko kaupunki ja sen verotulot. Vantaan investointibudjetti on liian pieni. Perheasuntojen tarpeesta puhui valtuutettu Eklund ja moni muu. Perheasuntojen lähellä olis hyvä olla niitä käyt- päiväkoteja, kouluja. Ja nyt kun mitään seurantaa ei oo siitä, miten päin lähipäiväkotiin pääsee, niin tähän täytyy saada korjaus. Mikkolaan ja moneen muuhun jo aivan liian täyteen kouluun ollaan reippaasti lisäämässä oppilaita. Opetus vaikeutuu, kun muun muassa avoimet oppimisympäristöt vaatis tilaa. Oppiminen vaikeutuu, kun häly kasvaa. Eikä oppilailla ole omaa turvallista paikkaa. Ilmanvaihto ei riitä, ilman oppiminen vaikeutuu vielä lisää. Uudet koulut on suunniteltu liian pieneks, melu kulkee, ei oo hiljasii tiloja riittävästi. Oppilasmääriin voi vaikuttaa yllättävätkin tekijät, kuten esimerkiksi ukrainalaislapset. Nyt kun ei ole sidottu enää kalliiseen betonirakentamiseen, saisimme lähes kaksi nopeasti nousevaa uutta puuelementtikoulua yhden betonikoulun hinnalla. Voimme tehdä saman kuin Espoo, siirtää oppilaat terveisiin tiloihin, uusiin kouluihin ja päästä eroon kalliista jokavuotisesta sisäilmaremonteista, joista ei oikein tule kuntoon. Investointisuunnitelma pitäisi kirjoittaa tältä osin uusiksi. Siirtämällä homeremontteja

lisätään valtavia kustannuksia terveystoimelle. Kunnollinen homeremonttikin maksaa itsensä takaisin 1–3 vuodessa ja Vantaan kannattaisi hyödyntää terveystaloudellista tutkimusta tässä asiassa, siis taloudellista. Pihistelemällä kor- korjauksissa tai peittämällä näitä sisäilmaongelmia pintamateriaalien vaihdolla eli niin sanottujen teippauksen poistamatta varsinaisia mikrobilähteitä se maksaa ihan kamalasti. Astmalapsen hoito, terveytensä menettänyt opettaja, ne on mokia mitä kaupungin ei pitäis tehdä.

Kiitos.

5:07:38.0 Valtuutettu Jouko Jääskeläinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensin täytyy todeta, että minä nyt olen vain tällainen eläkeläinen, toivottavasti tuotan edes iloa. [naurahdus] Kristillisdemokraattisen ryhmämme puheenjohtaja Tuomela käsitteli tässä tulevan eli ensi vuoden työmme ytimen, koulun ja kasvatuksen kysymyksiä. Ajattelin nostaa esille joitakin näkökohtia taloudesta sekä kaavoituksesta. Nämähän ovat edelleen tärkeitä asioita kunnalle, vaikka nyt sitten sote onkin muilla mailla, ja tähän liittyen siis, kun kaupungin rakentumisen ja väestömuutokset. Vuoden 2023 talousarvion suuntaa käsitellessämme olemme todellakin aivan kuntapolitiikan perusluvuissa. Yritin itse asiassa netistä löytää tietoja millä vuosikymmenellä tai sadalla Suomessa kuntaverotus olisi ollut 6,5 %, mutta sellaista tietoa sieltä ei todellakaan löytynyt, niin matalaa ja kuntaveroprosenttia ei ole ollut ehkä kuin esihistoriallisena aikana. Rahaahan kulkee nyt tietysti hyvinvointialueen alueille ja valtion kautta. Koko tilanne luo uuden asetelman myös ennustettavuuden kannalta. Koronan hännät, sodan sivuvaikutukset ovat vielä meillä lopullisesti tietämättömiä. On hyvä noudattaa varovaisuusperiaatetta ja en nyt jaksakaan surra sitä, että hieman lisää sinne omaan pääomaankin on laitettu, kyllä ne tulevat käytetyksi. Mielestäni tulisi entistä paremmin laskea ja raportoida tämä täällä jo joissakin puheenvuoroissa mainittu henkilöä kohden laskettu kuntaverotaiikka kunnallisveron alainen tulo. Jos katsotaan tässä pari vuotta taaksepäin, niin henkeä kohden laskettu kuntaveron kehitys oli itse asiassa alle prosentin luokkaa. Sehän kertoo jotakin myöskin väestönkasvun luonteesta ja siitä, että olemme niukilla resursseilla joutuneet selviämään erittäin mittavasta palvelun tavoitteista. Tämä kokonaisuus ensi vuonna, joka on täysin poikkeava kaikkeen aikaisempaan, pakottaa

arvioimaan investointejamme. Jos ajattelemme, että selviämme 4000 henkilön lisäkasvulla tai, tai olemme sen edessä niin, niin silloin todennäköisesti tämä niukkuuden raha, niukka rahatilanne edelleenkin jatkuu. Tässä välissä toteaisin valtuutettu Rokkaselle, joka lienee tuolla paikalla, että Vantaa ei sittenkään ole Tampere. Emme me nyt ole niin kuin Pirkkala tai Kangasala, mutta emme ole niin kuin Tampere. Tampere on johtava voima alueellansa ja jos me haluaisimme olla johtava voima tällä alueella niin meidän pitäisi sitten pärjätä todella hyvin suhteessa Helsinkiin ja Espooseen tai ainakin sitten tehdä jotakin eri (välihuuto, puoli minuuttia) [5:10:32] tavalla. Ja uskon, että tämä mihinkä valtuutettu Rokkasen ja monen muunkin täällä esille nostama asia on tullut esille, tarvitaan vaihtoehtoisia etenemisteitä. Pientalovaltaisia alueita on mahdollista jopa avata ja rakentaa. Uskon että pitkälle, pidemmälle katso-, katsottuna niin tämä on se tie, jolla hallitun tasaisen ja hyvän kasvun politiikkaa voimme hoitaa.

5:11:07.7 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos puheenjohtaja.

Ja kiitos valtuutettu Jääskeläiselle hyvästä syötöstä, joka meni sinänsä aivan hukkaan, kun oli seuraava puheenvuoro. Seuraavan kerran Jääskeläinen pyydän sen syötön sellaseen kohtaan, kun oma puheenvuoro on hyvin kaukana. Mutta täst lyhyesti ehkä tästä, että juu me emme ole kuin Tampere, mutta meidän pitäisi ehkä ajattelussamme jonkin verran miettiä, että voisimmeko me oppia jotain tamperelaisilta. Se ei tarkoita tavallaan sellaista suuruudenhulluutta, mut sellanen, että me ajatellaan kuitenkin suurena kaupunkina ja vahvasti, että minkälaisii suurempia kehityshankkeita me voitais meidän kaupungissa toteuttaa. Mä en puhu pelkästään tai tarkota ratikkaa vaan laajemminkin, esimerkiksi pääkaupunkiseudulla meillä on selvästi pelin paikka. Tehdään Tikkurilasta tämän seudun toiseksi tärkein keskus eli meillä on selkeästi kantakaupunki laajennettuna Pasilalla ja sen jälkeen meillä on kaikki edellytykset olla tän pääkaupunkiseudun toiseksi kiinnostavin keskus. Eli tän tyyppisiä ajatuksia. Voidaanko me joku päivä nähdä vaikkapa vantaalainen jääkiekkjoukkue SM-liigan mestarijoukkueena. Väestöpohja ei sitä estäisi. Eli jonkin verran kannustan meitä kaikkia ajattelemaan myös isosti. Pari käytännön juttua. Ensinnäkin mun mielestä valtuutettu Saramo otti esille tämän tärkeän tasa-arvorahan. Tähän liittyen pieni huoli, se tasa-arvoraha ja sille valtion talousarviossa on näille kolmelle vuodelle luotu rahoitus, mut se ensi vuoden rahoitus on aika epävarmaa.

Valtion ää tota julkisen talouden suunnitelmassa se rahoitus olis tippumassa noin 15 miljoonaan loppumassa esimerkiksi varhaiskasvatukseen kokonaan. Yhteisenä viestinä hallituspuolueet Vantaalla edustajat huomioikaa, että tää tasa-arvoraha säilyy ja huolehditaan myös, et se säilyy seuraavan hallituksen ohjelmaan. Toinen lyhyt kommentti valtuutettu Karhun puheenvuoroon maankäyttömaksuista ja -tuloista. Asuntojen hinnat määräytyvät aina markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan. Jos me myisimme Vantaalla maata halvemmalla, kun nykyisin myymme, niin sen hyödyn ottaa sen asunnon ensimmäinen ostaja. Jos, jos tuota minä myisin kaupunkina halvan maan rakennusliikkeelle niin minkä takia rakennusliike myisi sen asunnon halvemmalla eteenpäin. Kyllä se haluaa siitä sen parhaan mahdollisen markkinahinnan. Tai jos se rakennusliike myis sen asunnon halvemmalla ensimmäiselle ostajalle niin kyl se ensimmäinen ostaja haluaa taas sit jälleen markkinahinnan. Tän takia ajat- ajattelen mieluummin näin päin, että kaupungin kannattaa ottaa sellainen osuus vaikkapa uudesta kaavoitetusta rakennusoikeudesta, jotta se ei estä sen hankkeen toteutumista ja se lähtee toteutumaan. Täällä jollain keskusta-alueilla se voi olla korkeampi, jollain lähiöalueella jopa mieltisin, et pitäiskö sitä laskea niin, että jotkut vähän vähemmänkin kannattavat hankkeet saataisiin kannattaviksi. Kaupunki menettää siin rahaa lyhyellä aikavälillä, mut se voi saada jossain lähiössä aika vahvasti uutta positiivista ulkoisvaikutusta aikaseks.

Kiitos, puheenjohtaja.

5:14:16.3 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja arvoisat valtuutetut.

Muutama mielenkiintoinen puheenvuoro tuossa tuli. Onneksi sentään valtuutettu Rokkanen kuunteli kunnolla Niilo Kärjen pitämää perussuomalaisten ryhmäpuheenvuoroa ja minun pitämää sen jatkopuheenvuoroa. Joka koski koulutusta. Toistan edelleen. Esitimme lisää rahaa Vantaan maahanmuuttajille. Maahanmuuttomäärät ovat valtion, ei Vantaan hallinnassa. Mutta koska suurin osa maahanmuuttajista muuttaa pääkaupunkiseudulle, kuten Vantaalle niin meidän vastuu kotouttamistyöstä on kylläkin suuri, pitää nyt ymmärtää. Siksi esimerkiksi minä esitin, että valtio voisi vieläkin voimakkaammin tukea Vantaata koulutusmenoissa. Näin sanoo valtuutettu el-Issaoui penäsi perussuomalaista yrittäjävaltuutettua, joka

työllistää maahanmuuttajia. Valtuustoryhmässämme on vain yksi yrittäjävaltuutettu Tuukka Saimen, jolla on muun muassa ravintolaketju. Hän palkkaa pääasiassa nimenomaan aatteen vuoksi maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä. En ymmärrä. Mutta kumminkin kun menet hänen ravintoloihin niin huomaat sen. Valtuutettu Saramo totesi, että puheemme ovat iljettäviä. Kysynkin Saramolta, mitä iljettävää siinä on kun esitin, että valtio voisi vieläkin ponnekkaammin tukea Vantaan koululaitosta, sen ponnistuksia vieraskielisten lasten opettamisessa ja kouluttamisessa? Onko se iljettävää? Auttaa lapsia, mä en tajua. Vaatii melkoista mielikuvitusta, jos meidän ryhmäpuheenvuorostamme löytyy syyllistämistä maahanmuuttajia kohtaan, kun aito pyrkimyksemme oli vastakkain. Auttaminen lisäämällä rahaa maahanmuuttajien koulutukseen. Mä nään sen joka päivä sen homman miten se kulkee tuolla. Siellä tulee esimerkiksi vastaanottoluokille oppilaita kesken vuotta, niin ne ei oo, kun puoli vuotta siellä ne lapset. Mitä sä luulet, että siellä opitaan kieltä. Ei millään. Mutta katson kumminkin, että valtuutettu Saramon puheenvuoro oli silkkaa pelin politiikkaa. Ei siinä mitään. Se sallittakoon.

Kiitos.

5:16:48.6 Valtuutettu Eeva Tikkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ilta on jo pitkällä ja täällä on ollut tänään paljon hyviä puheita kasvatuksen ja koulutuksen vahvistamiseksi, kaupungimme elinvoiman vahvistamiseksi, kaupunkikulttuurin vahvistamisen vahvistamiseksi ja niin edelleen. Enää on jäljellä konkreettiset teot. Ja tässä vaiheessa iltaa haluaisin todeta, että kun me puhutaan innovaatioiden Vantaasta niin nämä hyvät innovaatiot muuttuvat todellisiksi vasta tekojen kautta. Ajattelinkin, että koko tältä valtuusto porukaltamme ja virkamiehiltä tarvittaneen astetta enemmän rohkeaa toimeksipanon voimaa. Meillä on nyt paljon hyviä yhteisiä ajatuksia ja ajattelin, että tämän päivän uutinen Fazerin makeistehdas investoinnin siirtymisestä Lahteen avaa hyvin konkreettisella tavalla niitä haasteita mitä meillä on tällä hetkellä kaupungissamme. Miten onnistumme ketterällä tuota öö kaavoitus- ja rakennusvalvontaprosesseilla mahdollistamaan yritysten ja perheiden pitovoiman Vantaalla? Miten onnistumme kuten Lahden kaupunginjohtaja toteaa, että heillä on onnistuttu tarjoamaan suuren kaupungin edut ihmisen kokoisessa mittakaavassa, palvelut ovat lähellä, virkistysmahdollisuudet kattavat ja päiväkotit ja

kouluverkosto on Suomen nykyaikaisempia. Ajattelen, että meidän pitää pystyä ratkaisemaan yhtä aikaa aika monen tyyppisiä asioita ja se vaatii tietenkin meiltä paljon näkemyksellisyyttä ja paljon yhdessä tekemistä. Tampereelta oletan, että valtuutettu Rokkanen haki myös, että sieltä löytyy hyvää esimerkkiä yrittäjyyden ja nuorten yrittäjyyden vahvistamisesta. Helsingissä itse oon työskennellyt opettajana Myllypuron peruskoulussa. Valtavan hyvää myönteisen erityiskohtelun tekemistä ja työtä, maahanmuutto on onnistuttu saamaan isoksi voimavaraksi. Ja jotenkin ajattelen, että kun me halutaan olla yrittäjäystävällinen kaupunki, niin todella toivoisin, että tämän kaltaisia yrittäjiä syyttäviä, yrittäjää syyttävää, syyttäviä puheenvuoroja mitä tänään on käytetty niin ei tarviisi tässä valtuustosalissa enää koskaan kuulla. Mutta todella hyviä keskusteluja omasta puolesta haluan kiittää niistä ja ryhdytään. Yleensä saattaa olla aika pitkä matka tuumasta toimeen, mutta toivotaan, että se on tulevana vuosina Vantaalla mahdollisimman lyhyt.

5:20:04.8 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Tikkanen nosti hyvin esille sen, että Tampere on esimerkillinen myös muun muassa nuorten yrittäjien kannustamisessa ja se kieltämättä on näin. Esimerkiksi se mistä Tampere on maan kuulu niin Tampereella voi sanoa tämmönen nuorten yrittäjien verkosto, on ehkä koko maan vahvin. Siellä kaupunki on tehnyt yhdessä Business Tampereen eli tän tämän alueen ää Tampereen aluekehitysyrityksen kanssa mitä ehkä meidänkin on hyvä pohtia. Voisiko tämmöselle kehitysyritykselle olla oma paikkansa niin vahvaa yhteistyötä nuorkauppakamaritoiminnan kanssa. Ja käytännössä kaikki Tampereen nuoret kasvuhakuiset yrittäjät ja nuorkauppakamarin ja Business Tampereen kautta, eri tapahtumia foorumien kautta tuntee hyvin toisensa, tuntee kaupungin antamat mahdollisuudet. Ja luonu sinne semmosen verkoston, joka seuraa monenlaisten koko elämän mittaisesti myös eteenpäin. Siinä on hyvä esimerkki mistä meillä myös Vantaalla opittavaa.

5:21:03.5 Valtuutettu Vaula Norrena

Kiitos, puheenjohtaja.

Tamperetta kehutaan. Muistutan mieleen, että Tampereella on pormestarimalli. Ja se on, se on yksi tota syy siihen, että miksi he ovat uskaltaneet tehdä niin voimakasta kehittämistä. Ja myöskin Tampereella valtuutettu Rokkanen, on

nostettu veroäyriä. Mutta joka tapauksessa niin kun on kuunnellut tätä keskustelua tänä iltana niin tuntuu, että tätä toiveiden tynnyri on paksumpi ja räjähtävämpi kuin koskaan. Ja tavallaan niin kun siihen on selvä syy, koska nyt kun nämä sote mätkyt poistuvat meiltä. Meillähän on ollu joka vuosi siis tullut aina hallitsemattomia budjetin ylityksiä. Sote-puolelta parhaassa tapauksessa mätkyt sote-mätkyt on olleet yhtä suuret kuin koko meidän kulttuurin toimialan vuosibudjetti. Että se on, voitte ymmärtää, että me ollaan eletty niinkun hallitsemattomassa tilanteessa. Ja nyt kun se poistuu niin me voidaan aivan eri tavalla ryhtyä kehittämään kaupunkia ja kukoistavia kaupunkikeskuksia ja panostamaan rahaa kasvatukseen ja oppimiseen, koulutukseen, perheasuntoihin. Mutta todella tämä vanhojen lähiöitten teema, joka meillä oli koko viime valtuustokauden ja ehti jo jossain vaihees pikkusen hiipua. Et ne tavallaan niinkun ehkä me luovutettiin siinä, kun ei sitä vaan tullu vanhojen lähiöiden korjausohjelmaa missään vaiheessa niin, niin, niin me. Se on ihan tosiasia, että kun keskitytään johonkin kehärataan tai ratikkaan tai mihin hyvänsä niin se vie resursseja, se vie, se vie sen mielen huomion ja silloin unohtuu ne vanhat. Ja se on meille tosi kohtalokasta, jos me unohdetaan nämä vanhat alueet. Et me ei niinku, kun pystytään panostamaan niihin, koska ne ovat odottaneet niin kauan ja ne ovat rapistuneet niin kauan. Et ihan oikeasti tämä vanhojen lähiöitten teema on, on, on saatava pinnalle.

Kiitos.

5:23:30.2 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia.

Palanen ympäristöä kilpailukykyä vielä päivän päätteeksi. Selkeät hiilinielu- ja monimuotoisuustavoitteet tulee saada ensi vuoden talousarvioon. Puurakentaminen tavoite uusis kaavoissa tukisi kaikkein parhaiten resurssiviisauden toteutumista. Pysäköinnistä on nyt puhuttu paljon, joukkoliikenteestä ei ollenkaan. Päästövähennystavoitteet on tosi haasteellisia ja korona etätyö on vähentänyt matkustajamääriä, ja Vantaa joutunut tukemaan joukkoliikennettä tavanomaista enemmän. Nyt HSL on itse asias pohtimassa näitä erilaisia lippumalleja tai lipun hinta ja hinnoittelumalleja. Siinä on nykyinen vyöhykemalli jotain siitä väliltä ja sitten tasahinta koko alueelle. Ja koska etätyö arvioidaan, että se laskee matkustajamääriä pysyvästi 7-8 %, tämä tuo korotuspaineita lipun hinnoille. Tasahinta toisi niin paljon lisää matkustajia yksinkertaisuudellaan, että välttyttäisiin kierteeltä jossa lipin, lipun

hintojen korotukset vähentäis edelleen matkustajia. AB vyöhykkeen lipun hinta nousisi parikymmentä senttiä ja muiden lippujen kuten ABCD lipun hinta laskisi samalle tasolle. Aiemmin tasahinta ei ollut mahdollinen, sillä joukkoliikenteen kapasiteetti ei olisi riittänyt. Nyt tällä hetkellä meillä on erilaisia lippulajeja yli sata. Saksassa päätettiin kokeilla 9 euron kuukausilippua ja tämä on investointi alueen houkuttelevuuteen. Tämän seudun kilpailukyky Itämeren alueella on tosi paljon kiinni sujuvasta liikkumisesta, miellyttävästä ympäristöstä ja yritysten pohinästä, ja poms vielä pidemmälle tulevaisuuteen. Tämän toin jo edellisen valtuusto, valtuustolle koronan alkaessa esiin. Vantaan on etsittävä muitakin kasvun suuntia, kun lentokenttä ja logistiikka. Siinä on huomioitava, miten tek- ol ja robotiikka muuttaa työn ja osaamisen tarvetta. Kuten vaikkapa teolliset symbioosit, jossa on erittäin suuri hyödyntämätön potentiaali. Energiategohokkuus, joka on käytännössä toteuttamatta ja sellaset sisällöntuotannot mitä tekoäly ei korvaa. Ja vielä, pidetään kiinni, se pidetään mielessä se potentiaali, miten voimme tuoda säästöjä pitämällä perheet ja vauvasta vaariin hyvinvoivina. Ja raskaampien palveluiden tarve vähenee. Tarvitsemme investointikohteita, jotka vaikuttavat kokonaiskustannustasoihin. Jos päihde- ja rikoskierteeseen ajautunutta lasta autetaan erityisnuorisotyön, päihdepsykiatrian poliklinikan ja koulun yhteistyön avulla se maksaa 5.500 euroa. Ilman tätä kiireellinen sijoitus ja huostaanotto maksaa vuodessa jo 110.000 euroa. Ja tämä vaatii todella hyvää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ja kokonaistaloudellista ajattelua.

Kiitos.

5:26:26.2 Valtuutettu Hussein al-Tae

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Tämä on ollut minulle, luvattiin aikoinaan et, et jos lähden tuota kunnallispolitiikkaan niin valt- valtuustoissa on sitten värikästä puhetta. Tänään on valtuutettu Rokkanen kehunu hienosti demari pääministeriä ja Tamperetta. Molemmat ovat tamperelaisia sekä pääministeri että että tuota kaikkea sitä hyvää mitä, mitä olet, olet tänään maininnu siltä alueelta. Ja must tuntuu, et sul on erityinen rakkaus sen Pirkanmaan alueen, Tampereen suuntaan mikä tänään on niin kun tullut esiin. Sit toinen asia, jonka mä en mä niinku tänään huomasi, oli se, että perussuomalaiset puhuvat maahanmuutosta niin, että siihen pitäisi lisätä varoja. Siihen pitäis käyttää

lisää rahaa. Siit pitää huolehtia paljon paremmin. Maahanmuuttajalapsista pitää huolehtia kouluissa niin, että he ovat yhteiskuntakelposii veronmaksajia tulevaisuudessa. Tämä oli valtuutetun Lundellin erinomainen tuota puheenvuoro, joka syksyllä on muuten teitä vastassa valtuutettu Lundell, kun lähdetään budjettia katsomaan tarkemmin. Ja sit taas välissä ollaan puhuttu Vantaan asioista. Kuulin, että Vantaalla tulisi olla hyvä SM-liigassa pelaava jääkiekkjoukkue. Täällä jonkin verran ollut puhetta Vantaan yliopistosta ja mahdollisesta tulevaisuudesta. Tääl on ollut paljon hienoja asioita mitä niinku Vantaan ympärille pystyy rakentaa. Ja kun mä kuuntelen teitä tänään ensimmäisen kauden valtuutettuna vantaalaisena ja mä koen, että tästä porukasta saa kyl sellasen tiiviin joukkueen, joka ajattelee Vantaan parasta, se niin kun huokuu tässä. Ja mä haluan teitä kiittää siitä. Mä luulen, et jos me jatketaan yhtä värikkäästi mutta rakentavasti niinku tänään niin moni puheenvuoro on ollu niin rakentava. Mä luulen, et me saadaan ens vuonna Vantaalle sellaisia asioita, että Pirkanmaa, Tampere kaikki muut ihailee meitä siitä, että miten hienosti me ollaan onnistuttu ja Vantaan vetovoimaisuus tästä sitten kasvaa.

Kiitos kaikille upeasta keskustelusta.

5:28:36.7 Valtuutettu Jussi Saramo

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Ihan lyhyesti totean vain, että aiempina vuosina perussuomalaiset ovat aina luetelleet valtavan määrän tilastoja, pitäneet puheenvuoroja, jossa maahanmuuttajat on esitetty ainoastaan ongelmaksi, mutta aina vastustaneet kaikkia toimenpiteitä, joilla kotoutumista voitaisiin parantaa. Ja nyt valtuutettu Lundell teki tämmösen aika perinteisen retorisen harhautuksen nostamalla yhden oman lauseensa ja kysymällä mitä vikaa siinä oli ja ottamatta huomioon kaikki ne puheenvuorot, jota perussuomalaisista tuli. Mutta minäkin valtuutettu al-Taeen tavoin toivon nyt, että, että se mitä valtuutettu Lundell tässä aiemmin sanoi, on totta ja perussuomalaiset nyt vastaavat huutonsa. J,a ei niin että sanotaan, että, että maahanmuuttajat ovat ongelma ja Vantaan ongelmat johtuvat maahanmuuttajista ja valtion pitäisi tämä hoitaa. Vaan sitten syksyllä kun meillä on se raha, jota me valtiolta saadaan, meil on se oma raha niin katsotaan yhdessä, yhdessä perussuomalaiset koko sali vasemmalta oikealle, miten me voidaan rakentavasti parantaa sitä tilannetta ja auttaa kaikkien apua tarvitsevien ihmisryhmien tilannetta, ottaa heidät mukaan

tähän yhteiskuntaan oli heidän tausta mikä tahansa. Eli haluan nyt nähdä, että tää Lundellin puheenvuoro, tää viimeinen puheenvuoro tavallaan on sitten rakentava puheenvuoro, joka mitataan sitten ensi syksynä viimeistään.

Kiitos.

5:30:18.5 Valtuutettu Kai-Ari Lundell

Kiitos paljon puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Saramo. Puheenvuoroni oli tällä kertaa rakentava ja itse asiassa kyllä me koko ajan ollaan laitettu koulutukseen rahaa ihan koko ajan. Mutta meidän veroprosenttimme on 19. kun Tampereella se on muuten 20.25 kun tuota Tamperetta on niin paljon keuhuttu niin ei aina ole riittänyt. Ja sen takia me esitettiin, et ehkä ehkä nyt valtio vois tulla apuun tässä. Et me oikeasti kannettaan kovaa vastuuta Vantaalla, etenkin koulutuksessa. Siel on keskimäärin, joka neljäs on vieraskielinen lapsi, totta kai sinne pitää antaa sitä tukea. Ja mä edelleen toistan tuon vionon pyynnön, että kaikki meidän ryhmät lähestyisivät eduskuntavaaliryhmiä ja kertoisivat aidosti tuon tilanteen, että antakaa vähän fyfee, et me saadaan hommat kuntoon. Jotta sitten kaikki voivat hyvin. Se on myös kantasuomalaisten etu, kun koulutukseen lyödään rahaa, tietenkin näin. Et se on kaikkein etu ja se on tulevaisuutta meille.

Kiitos.

5:31:46.7 Valtuutettu Juha Järä

Kyllä vaan, kiitos puheenjohtaja.

Mä haluan pyytää Ranbir Sodhilta näin valtuuston edessä anteeksi, pahoittelun siitä, että loukkasin tässä tai siis sillä tavalla käytin ensinnäkin ihan väärässä kohdassa ja sitten käytin henkilö- henkilöön menevää asiaa siinä. Se oli aivan väärä ja harkitsematon asia. Toivotan ilman muuta menestystä yrityksellesi tässä patiossa ja, ja on hienoa, että työllistät ihmisiä siinä. Tarkoitukseni oli vilpittömästi kritiikkiä osoittaa vain ja ainoastaan siinä kohdassa tämän hankkeen toteutustapoihin. Ei missään nimessä Ranbir sinuun ja siitä vielä haluan pahoitella vielä kerran. Voidaan lyödä kättä valtuuston kokouksen jälkeen tämän merkiksi vielä. Pahoittelut.

Kiitos.

5:32:50.1 Valtuutettu Ranbir Sodhi

Joo, mä haluan vaan kiittää, että on hyvä, kun se tajusi siitä.

Kiitos.

5:33:20.0 Valtuutettu Eva Tawasoli

Pahoittelu, mut mun on pakko palata yhteen todella tärkeän juttuun niin mä oon todella iloinen, että valtuutettu Järä pyysi kohteliaasti anteeksi ja myönnettiin, että tässä on sattunut todella epäasiallinen käytös. Mutta mietin sitä, että missä vasemmistopuolueiden edustajat olivat silloin kun Vasemmistoliiton puheenjohtaja kyseenalaisti minun pakolaistaustani. Valtuustosalissa kukaan ei noussut puolustamaan mua silloin. Mistä tällainen kaksinaismoralismi johtuu, että me ollaan puhunut eettisistä periaatteista, että kenenkään henkilökohtaisuuksiin ei saa mennä poliittisen erimielisyyden takia, mutta missä kaikki olivat? Jussi Saroma, Saramo, miksi ette puuttunut siihen tilanteeseen, jolloin teidän kolleganne hyökkäsi minun henkilökohtaisuuksiin? Ja jälkikäteen Facebookista laittaa viestin, että pahoittelut, että olin kärjekäs, koska mun oma vaari on ollut joskus pakolainen. Missä tällainen vastkaksoismoralismi johtuu?

Kiitoksia.